

AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

KRÁLÍKY

5. ÚPLNÁ AKTUALIZACE (2020)

A) PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název akce: 5. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ
SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ
KRÁLÍKY 2020
č. objednávky: 1/31/20/31

Objednatel: Město Králíky,
Sídlo: Velké náměstí 5, 561 69 Králíky
IČ: 00279072
DIČ: CZ00279072

Zhotovitel: Ing. arch. Petr Vencelides,
Sídlo: Jugoslávská 2814/33
IČ: 40336492
DIČ: CZ501130237 (není plátcem DPH)

Zpracovatelé:

Zodpovědný projektant:

Ing. arch. Petr Vencelides

- autorizace ČKA 1545 - VP: autorizace se všeobecnou působností (A.0)

Autorský tým:

RNDr. Jaroslav Kotík

Ing. Tomáš Linart

RNDr. Milan Poledník

Bc. Milan Večeř

Pořizovatel:

Městský úřad Králíky, Odbor územního plánování a stavební úřad, Velké náměstí č. p. 5,
561 69 Králíky

Datum zpracování: listopad 2020

TEXTOVÁ ČÁST

A) PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

1	Širší územní vztahy	9
1.1	Základní údaje a širší vazby SO ORP Králíky	9
1.2	Přeshraniční vazby SO ORP Králíky	12
1.3	Širší vztahy SO ORP Králíky, napojení na systémy veřejné infrastruktury	12
1.3.1	Doprava	12
1.3.2	Vodní hospodářství	13
1.3.3	Energetika (elektroenergetika, plynárenství, teplovody)	14
1.3.4	Krajina a širší vztahy krajinné infrastruktury	14
2	Prostorové a funkční uspořádání území	17
2.1	Prostorové uspořádání SO ORP Králíky	17
2.1.1	Urbanistické, architektonické a kulturně historické hodnoty území	17
2.2	Funkční uspořádání SO ORP Králíky	23
3	Struktura osídlení	25
3.1	Základní charakteristiky a vývojové tendence struktury osídlení	25
3.2	Územní diferenciacie struktury osídlení v SO ORP Králíky	27
3.2.1	B06 - Sídlní struktura	27
3.3	A118a - Vymezení správních územních celků v rámci SO ORP Králíky	30
4	Sociodemografické podmínky a bydlení	30
4.1	Sociodemografické podmínky	30
4.1.1	Metodická východiska	30
4.1.2	Vývoj počtu obyvatel v SO ORP a v obcích	34
4.1.3	Věková struktura obyvatel	42
4.1.4	Demografická specifika SO ORP a obcí	44
4.2	Bydlení	53
4.2.1	Metodická východiska	53
4.2.2	Vývoj bydlení v SO ORP Králíky	55
4.2.3	Bytová výstavba – obytná aktivita a sídlní potenciál území	58
5	Příroda a krajina	60
5.1	Příroda	60
5.1.1	A027a - Maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma	62
5.1.2	A032 - Památné stromy a informace o jejich ochranných pásmech	62
5.1.3	A034 - NATURA 2000 - evropsky významné lokality	63
5.1.4	A035 - NATURA 2000 – ptačí oblasti	63
5.1.5	A036 - Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem	64
5.1.6	A036b - Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců	64
5.2	Krajina	64
5.2.1	A017a - Krajinný ráz	65
5.2.2	A017b - Krajiny a krajinné okrsky	65
5.2.3	A021 - Územní systém ekologické stability	66
5.2.4	A023a - Významné krajinné prvky	66
6	Vodní režim a horninové prostředí	67
6.1	Vodní režim	67
6.1.1	A044 – Vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma	67
6.1.2	A045 - Chráněná oblast přirozené akumulace vod	68
6.1.3	A047 - Vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže, a jejich ochranná pásma	68
6.1.4	A049 - Povodí vodního toku, rozvodnice	68
6.1.5	A050a - Záplavová území včetně aktivních zón	69
6.1.6	A052a - Kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem	70

6.1.7	A052b - Kritické body a jejich povodí	70
6.1.8	A054a - Stavby, objekty a zařízení na ochranu před povodněmi a území určená k řízeným rozlivům povodní	71
6.2	Horninové prostředí	71
6.2.1	Těžba nerostných surovin	72
6.2.2	A057 - Dobývací prostor	72
6.2.3	A058 - Chráněná ložisková území	73
6.2.4	A059 - Chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry	73
6.2.5	A060 - Ložiska nerostných surovin	74
6.2.6	A061 - Poddolovaná území	74
6.2.7	A062 - Sesuvná území a území jiných geologických rizik	75
6.2.8	A063 - Stará důlní díla	75
7	Kvalita životního prostředí	76
7.1	A064 - Staré zátěže území a kontaminované plochy	76
7.2	A065 - Oblasti s překročenými imisními limity	77
7.3	A065a - Hlukové zóny obcí	77
7.4	A084 - Objekty nebo zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami	78
7.5	A085 - Skládky včetně ochranného pásma	78
8	Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	79
8.1	Zemědělský půdní fond	79
8.1.1	A041 - Bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany zemědělského půdního fondu	81
8.1.2	A042a - Plochy vodní a větrné eroze	81
8.1.3	A043 - Investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti	81
8.1.4	A043a - Plochy vhodné k zalesnění, plochy vhodné k zatravnění	82
8.2	Pozemky určené k plnění funkcí lesa	82
8.2.1	A037a Lesy, jejich kategorizace a vzdálenost 50 m od okraje lesa	82
9	Občanské vybavení včetně jeho dostupnosti a veřejná prostranství	83
9.1	Občanské vybavení	83
9.1.1	A003 - Zařízení občanského vybavení	84
9.2	Veřejná prostranství	85
9.2.1	A003a - Veřejná prostranství	85
10	Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti	86
10.1	Dopravní infrastruktura a její dostupnost	86
10.1.1	A093a - Pozemní komunikace, jejich kategorizace a jejich ochranná pásma	86
10.1.2	A093b - Terminály a logistická centra	86
10.1.3	A094a - Železniční dráhy vč. vlečků, jejich kategorizace a jejich ochranná pásma	87
10.1.4	A098 - Lanové dráhy včetně ochranného pásma	87
10.1.5	A102a - Letiště a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území	87
10.1.6	A104 - Sledované vodní cesty	87
10.1.7	A105 - Hraniční přechody	88
10.1.8	A105a - Linky a zastávky veřejné hromadné dopravy	88
10.1.9	A106 - Cyklostezky, cyklotrasy, hipostezky, turistické stezky, běžkařské trasy a sjezdovky	88
10.2	Technická infrastruktura a její dostupnost	89
10.2.1	Vodní hospodářství	89
10.2.2	Energetika a spoje	90
11	Ekonomické a hospodářské podmínky	92
11.1	Aktualizace, výchozí podmínky	92
11.2	Zhodnocení celkových ekonomických a hospodářských podmínek	93
11.3	Regionální ekonomika	94
11.4	Místní ekonomika	96
11.5	Ceny pozemků	98
12	Rekreace a cestovní ruch	100
12.1	Rekreační využití a zátěž území	100

12.2	Hodnocení rekreačních podmínek území	103
12.3	Rekreační potenciál území	103
13	Bezpečnost a ochrana obyvatel	107
13.1	A107 - Objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma	107
13.2	A109 - Vymezené zóny havarijního plánování	107
13.3	A110a - Objekty civilní a požární ochrany	108
13.4	A112a - Stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezení území pro zajištění bezpečnosti státu	108
14	Limity využití území	108
15	Záměry na provedení změn v území	109

GRAFICKÁ ČÁST

Výkres č. 1 – Limity využití území	M 1:25 000
Výkres č. 2 – Hodnoty území	M 1:25 000
Výkres č. 3 – Záměry na provedení změn v území	M 1:25 000

A. PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Metodická východiska

Obecné změny v přístupu k aktualizaci ÚAP SO ORP Králíky v r. 2020 jsou dány třemi skupinami faktorů, které jsou dále popsány.

1. Změnou legislativy

a) Novelizací vyhlášky č. 500/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 13/2018 Sb., která přináší:

- Vypuštění povinnosti zpracovávat SWOT analýzu a její nahrazení zjištěním (vyhodnocením) pozitivních a negativních stránek území (což se do značné míry překrývá s jeho silnými a slabými stránkami v poslední SWOT analýze).
- Změnu počtu tematických okruhů z 10 na 13 s cílem lepšího vyvážení všech tří pilířů udržitelného rozvoje (nově jsou zařazeny okruhy – širší území vztahy, prostorové a funkční uspořádání území, struktura osídlení, bezpečnost a ochrana obyvatel).
- Vypuštění požadavku vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek, které se nahrazuje vyhodnocením územních podmínek a potenciálů dle jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území.
- Změny obsahu přílohy č. 1, např. vypuštěním jevu – koeficientu ekologické stability a na druhé straně zařazením jevů dotýkajících se krajiny, viz Metodika sledovaných jevů (MSJ) pro ÚAP.

b) Novým překladem Evropské úmluvy o krajině (EÚoK) z r. 2017 opravující původní překlad z roku 2005, který se promítá do:

- Definice krajiny (její komplexní „antropocentrické“ pojetí) a cílové kvality krajiny (nikoliv pouze cílové charakteristiky ve smyslu krajinného rázu).
- Stanovení potenciálů krajiny.
- Důrazu na formulaci přání a požadavků obyvatel, posouzení vnímání (percepce) krajiny obyvateli.
- Změn navazující terminologie.

2. Vývojem (prohloubením) poznání problematiky území a krajiny

Většinou je úsilí zaměřeno na shromáždění faktů, málo pozornosti je věnováno interpretaci a mnohdy je zcela vypuštěno hodnocení dat, zdrojů (tj. jejich kvality).

V rámci interpretace je důraz kladen nejen na poznání stavu, ale i vývoje a to včetně prognózy během očekávané platnosti základních rámců územního plánu (tj. cca 15 let), přitom očekávaný vývoj by měl být přiměřený potenciálům řešeného území (krajiny). Z hlediska jednotlivých potenciálů pilířů udržitelného rozvoje je praktická pozornost věnována potenciálům pilíře soudržnosti obyvatel (tj. sídelnímu potenciálu a v návaznosti i stanovení potřeby ploch pro bydlení), v konkrétních podmínkách SO ORP i využití potenciálu pilíře životního prostředí s ohledy na dopady transformačních procesů v hospodářském pilíři (zemědělství).

Specifika území SO ORP Králíky vyžadují i obecnější zdůvodnění perspektiv, trendů vývoje v tomto „problémovém“ území, v návaznosti na širší region SOB 3 Jeseníky-Králický Sněžník (republikového významu) a příhraničí Polska.

3. Změnami v podkladech, datové základně

Viz změny ve sčítání v roce 2011 (ČSÚ, definitivní výsledky vycházejí z koncepce obvyklého - deklarovaného bydliště, nikoliv formálního = trvalého bydliště) a v rámci úřadů práce (MPSV ČR, např. zlepšením kvality dat o nezaměstnanosti a nabídce pracovních míst). Významný je i důraz na

poznání kvality a využitelnosti dat (např. analýzou rozložení četnosti a úrovně jevů na území ČR, eventuálně širšího mezinárodního srovnání). Proto je součástí těchto podkladů pro RURÚ většinou i srovnání v rámci okresů, kraje a zejména SO ORP a celé ČR. ČSÚ zde poskytuje řadu kvalitních a hodnotných analytických podkladů (kartogramů), které jsou také využívány.

Změna počtu tematických okruhů z 10 na 13 byla tvůrci legislativy odůvodněna cílem lepšího vyvážení všech tří pilířů udržitelného rozvoje (původně obsahovalo 5 environmentálních okruhů, k posílení tedy došlo u pilířů hospodářského a soudržnosti obyvatel území, přitom část nových témat je průřezových – např. širší vztahy by mělo zpracovávat více odborníků).

Nové zařazení tematických okruhů neznámá, že v minulosti nebyly zpracovány v rámci některých kapitol (např. struktura osídlení v rámci sociodemografických podmínek a bydlení), širší vztahy v rámci více kapitol (doprava, rekreace, vodní režim). Otázkou zůstává pojetí jednotlivých kapitol (např. u občanské vybavenosti nelze nahrazovat oborovými dokumenty ze školství, zdravotnictví či komunitního plánování).

Tabulka 1.1. Srovnání seznamu tematických okruhů v ÚAP r. 2020 a předchozích aktualizacích

Číslo okruhu	Aktualizace ÚAP r. 2020	Aktualizace ÚAP r. 2016 a předchozí
1.	širší územní vztahy,	nebylo samostatně zařazeno
2.	prostorové a funkční uspořádání území,	nebylo samostatně zařazeno
3.	struktura osídlení,	nebylo samostatně zařazeno
4.	sociodemografické podmínky a bydlení,	7. sociodemografické podmínky, 8. bydlení
5.	příroda a krajina,	4. ochrana přírody a krajiny
6.	vodní režim a horninové prostředí,	1. horninové prostředí a geologie, 2. vodní režim
7.	kvalita životního prostředí	3. hygiena životního prostředí
8.	zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa,	5. zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa,
9.	občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství,	samostatně nově zařazeno
10.	dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti,	6. veřejná dopravní a technická infrastruktura
11.	ekonomické a hospodářské podmínky,	10. hospodářské podmínky
12.	rekreace a cestovní ruch,	9. rekreace
13.	bezpečnost a ochrana obyvatel	nebylo zařazeno

Vztah mezi pojetím území a krajiny v těchto ÚAP - vychází především z definice krajiny podle „nového překladu“ EÚoK.

Definice: „Krajina znamená část území, tak jak je vnímána lidmi (obyvatelstvem), jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/ nebo lidských faktorů“. Zásadní význam zde má slovo **vnímání (percepce) krajiny**, tj. poznání toho, co si lidé o krajině, ve které žijí, myslí, včetně následného kritického zhodnocení tohoto vnímání pro diagnózu skutečného stavu krajiny (území).

Dále je vycházeno ze skutečnosti, že Evropská úmluva o krajině (EÚoK) popisuje cílovou kvalitu krajiny takto: „Cílová kvalita (v minulosti nesprávně překládáno charakteristika) krajiny znamená vyjádření požadavků a přání lidí na charakter prostředí, v němž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány.“

Vlastní metodika tvorby ÚAP není v ČR z hlediska praxe jednotná, jsou vytvořeny pouze základní legislativní rámce (aktualizované vyhláškou č. 13/2018 Sb.). Problém není chybějící jednotná „podrobná“ metodika, ale neodůvodnitelné rozdíly ve výsledném hodnocení obcí v krajských ÚAP

a ÚAP na úrovni SO ORP. I odlišné přístupy by měly vést k podobným výsledkům hodnocení udržitelného rozvoje území (krajiny).

Metodika se v praxi stále vyvíjí, zpracovateli jsou často hledány a měněny indikátory udržitelného rozvoje, na kterých je většinou založeno multikriteriální hodnocení. Mnohdy jsou rozporně používány, hlavní slabinou je obvykle jejich mechanické vyhodnocení (na základě principu – „čím více tím lépe“, např. čím větší bytová výstavba v obci, tím je její hodnocení v daném pilíři lepší). Pozitivním příkladem je např. obecný posun ve vnímání koeficientu ekologické stability, který byl vypuštěn z povinně sledovaných jevů. Multikriteriální hodnocení je proto vhodné expertně korigovat, zejména s ohledem na specifika území.

V době zpracování této aktualizace ÚAP byla k dispozici pouze definitivní Metodika sledovaných jevů (MSJ) pro ÚAP, nikoliv ucelená metodika aktualizace ÚAP. Tato metodika uvádí zejména zdroje dat (webové odkazy), bohužel nepřináší náhled na jejich interpretaci. Jak je dále na konkrétních případech dokumentováno, právě interpretace dat je zásadní pro adekvátní a přiměřené využití dat.

Současně tato metodika odkazuje, že významným zdrojem dat pro ÚAP mohou být územní studie krajiny, ta pro území SO ORP Králíky nebyla zpracována (nejbližší studie byla zpracována pro SO ORP Zábřeh). Některé obecnější poznatky z těchto studií byly při zpracování této aktualizace využity.

Na úvod aktualizace je potřebné připomenout, že přístup ke všem pilířům udržitelného rozvoje vychází ze zpřesněných definic EÚoK. Počínaje pilířem pro příznivé životní prostředí (uplatněn je širší antropocentrický přístup, např. včetně dopadů na zdraví obyvatel) až po vyhodnocení soudržnosti společenství obyvatel (které je opět chápáno komplexněji než často uváděný „sociální pilíř“, tj. i s přihlédnutím ke kvartérní struktuře krajiny, tj. vlastnímu vnímání území, regionů jejich obyvateli.)

Spíše diskutabilní otázkou zůstává zpracování pilíře pro hospodářský rozvoj, zdůraznění významu potenciálů, které je nově uplatněno vede spíše k „opatrnější“ interpretaci nesporně pozitivního hospodářského vývoje v posledních letech, zejména v řešeném území a širším regionu.

1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

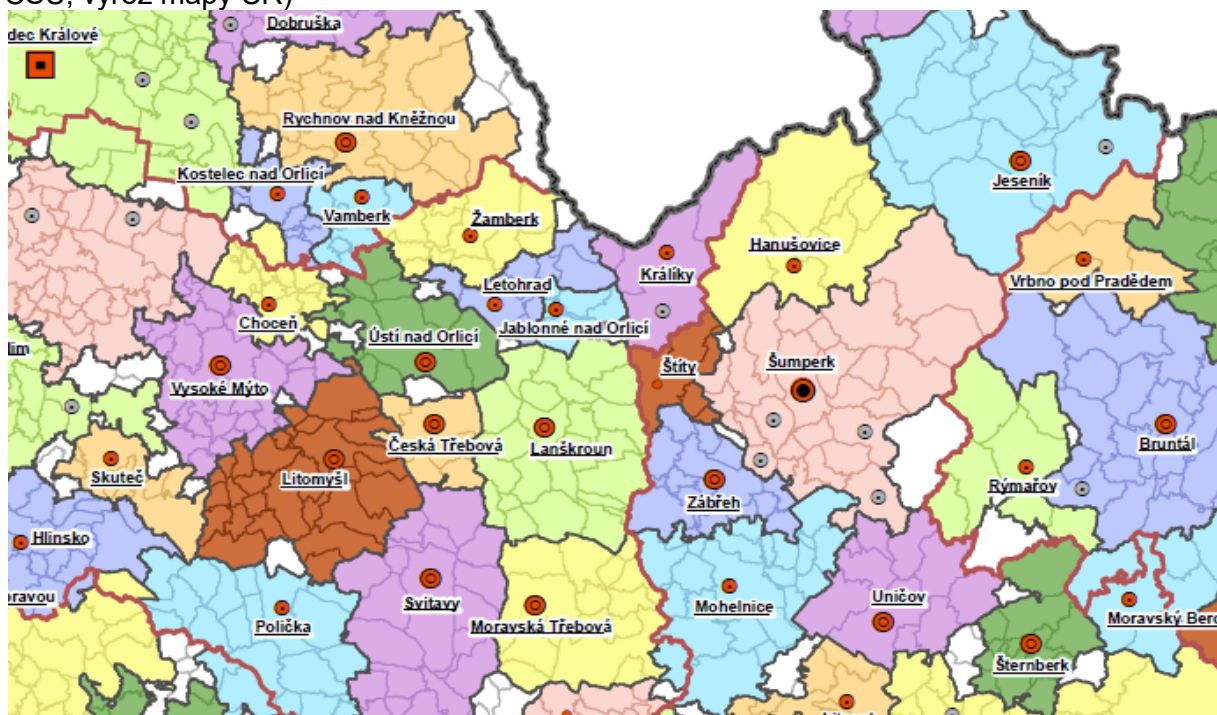
1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE A ŠIRŠÍ VAZBY SO ORP KRÁLÍKY

Předmětem řešení územně analytických podkladů je správní obvod obce s rozšířenou působností (SO ORP) Králíky. Řešené území zahrnuje 5 obcí včetně města Králíky a tvoří jej 23 katastrálních území. Celková plocha území je **15 865 ha (158,65 km²)**, k 31. 12. 2013 zde žilo celkem **8 719 obyvatel**. Území je součástí Pardubického kraje (PK), leží na jeho hranici s krajem Olomouckým (OK), celkem o délce 37,85 km, část hranice (27,29 km) řešeného území tvoří státní hranice s Polskou republikou. Územní vztahy širšího regionu, druh a intenzita vazeb, přirozená dělba funkcí sídel do značné míry předurčují rozvoj řešeného území. Pro obce a mikroregiony jsou zásadní obvykle 3 typy vnějších vazeb – pracovní, obslužné (školské, služby – např. zdravotnictví) a rekreační.

Řešené území navazuje na správní obvody obcí s rozšířenou působností Žamberk (PK), Lanškroun (PK), Zábřeh (OK) a Šumperk (OK). Na polské straně hranic je správním centrem město Międzyzlesie.

Město Králíky vytváří malý, ale poměrně jednoznačný region pohybu za prací v rámci vlastního SO ORP (viz následující výřez mapy podle údajů analytických podkladů ČSÚ o pohybu za prací ze sčítání v roce 2011). Mimo jeho region (území SO ORP) leží pouze Mladkov spadující k Letohradu.

Kartogram 1.1. Regionalizace dojížděky do zaměstnání podle výsledků sčítání r. 2011 (zdroj: ČSÚ, výřez mapy ČR)



Pro širší vztahy je rozhodující poloha administrativního území SO ORP Králíky, která je determinována:

- Z historického hlediska u východní hranice Čech, Moravy a Slezska, tj. tvořící „okrajové území těchto zemí v pohraničním hvozdu“, výrazně determinované tvary reliéfu (viz geomorfologické podmínky území).
- Poměrně značný význam z dopravního hlediska – zejména Mladkovského sedla (viz popis dopravy)
- V současnosti poloha u státní hranice s Polskem (tj. s vazbou na region Kladsko, který je součástí Dolnoslezského vojvodství, historicky do značné míry s podobným vývojem s ohledem na výrazné vazby k Čechám).

SO OPRP patří do plošně rozsáhlé specifické oblasti SOB3 Jeseníky – Králický Sněžník (přesahující do Olomouckého a Moravskoslezského kraje). Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území. SO ORP Králíky je dlouhodobě zařazováno mezi hospodářsky problémové regiony podle usnesení vlády ČR č. 344/2013.

Z dalších dvou kartogramů je patrné schéma Místní akční skupiny Orlicko (zahrnující řešené území SO ORP Králíky) a její postavení v rámci širších vazeb (ČR).

Závěry: Širší územní vztahy k Východočeskému kraji spíše pozitivně determinují rozvojový potenciál regionu (zejména z hlediska hospodářského potenciálu regionu, možnosti rozvoje dopravních vztahů).

1.2 PŘESHraniční Vazby SO ORP Králíky

Sousední region Polska tvoří 2 gminy (tj. významem spíše střediskové obce se základním administrativním postavením, v průměru mnohem větší než obec v ČR (v celém Polsku je cca 2500 gmin, nejmenší s cca 1400 obyvateli). Jsou děleny na gminy vesnické, městsko-vesnické nebo městské. Gminy mohou vytvářet pomocné jednotky starostenství (solectwo), čtvrti (dzielnica), sídliště či osady (osiedle).

Gmina Międzyzlesie (Mezilesí) má cca 7200 obyvatel (plocha 189 km², hustota zalidnění cca 39 obyvatel/km². V letech 2002-2017 se počet obyvatel gminy výrazně snížil (o 7,4%). Centrum mikroregionu tvoří vlastní Mezilesí (cca 2900 obyvatel) s omezenými obslužnými a výrobními funkcemi (elektrotechnický průmysl). Dlouhodobě patří gmina i okres Kladsko k regionům s vysokou nezaměstnaností v rámci Polska (úroveň nezaměstnanosti je v Polsku v dlouhodobém průměru více než 2 krát vyšší než v ČR), situace se v posledních letech, podobně jak v ČR zlepšila (podíl nezaměstnaných byl na začátku roku 2018 v gmině Mezilesí stále kolem 18%).

Gmina Stronie Śląskie (plocha 146 km², 77% povrchu je zalesněno, 7821 obyvatel, 53 obyvatel/km²) je od řešeného území (obce Dolní Morava) výrazně oddělena severní částí masívu Králíckého Sněžníku, její část **Kletno** na svém území vykazuje řadu turistických zajímavostí (např. **Medvědí jeskyně**, která je nejdelší jeskyní v polských Sudetech a je považována za nejkrásnější zpřístupněnou jeskyni v Polsku).

Vzájemné územní vazby existují zejména s částí obce Mezilesí sousedící se SO ORP – tj. jejími částmi Boboszów, Pisary, Kamieńczyk, Potoczek a Jodlow.

Boboszów je sousední sídlo (vesnice) za mezistátní hranicí na severu řešeného území. Sídlo vykázalo ve sčítání v roce 2011 - 202 bydlících obyvatel. Historicky prošlo zčásti podobným vývojem jako region (lánová ves zcela zničená v době husitských válek, zásadním momentem je odsun obyvatel a připojení tohoto území Slezska k Polsku, jako důsledek druhé světové války). Je zde hraniční přechod (Dolní Lipka – Boboszów) na silnici 1. třídy č. 33 z Kladska. Administrativně patří k okresu (powiatu) Kladsko, (SO ORP) městu (gmině) Międzyzlesie.

Pisary sousedí s katastrálním územím Heřmanice u Králík. Sídlo vykázalo ve sčítání v roce 2011 - 135 bydlících obyvatel. Historicky prošlo podobným vývojem jako region (lánová ves, zásadním momentem je odsun obyvatel a připojení tohoto území Slezska k Polsku, jako důsledek druhé světové války). Administrativně patří k okresu (powiatu) Kladsko, (SO ORP) městu (gmině) Międzyzlesie.

Mladkov, jeho část Petrovičky na severu (v Polsku) sousedí s částí obce **Kamieńczyk (obec Mezilesí)**. **Jedná se o malé sídlo** (cca 60 trvalých obyvatel v rozptýlené zástavbě, v r. 1939 měl 271 obyvatel, na konci 19. století cca 500 obyvatel).

Dolní Morava, její část Horní Morava na západě (v Polsku) sousedí s částmi obce **Potoczek a Jodlow, jedná se o velmi malá sídla** (Potoczek pouze cca 20 trvalých obyvatel v rozptýlené zástavbě).

1.3 ŠIRŠÍ VZTAHY SO ORP Králíky, NAPOJENÍ NA SYSTÉMY VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY

1.3.1 DOPRAVA

Silniční doprava

SO ORP Králíky jsou z pohledu dopravní dostupnosti periferním regionem na hranicích ČR a Polska. Dostupnost do krajského města (Pardubice) se ze všech sídel v ORP pohybuje mezi 90 (Mladkov) a 110 minutami (Dolní Morava). Území je na silniční vyšší silniční síť napojeno především silnicí I/11 spojující území s blízkými městy Šumperk, Žamberk a dále i s Hradcem

Králové, Opavou a Ostravou. Silnice I/43 (v úseku mezi Červenou vodou a Bukovicemi v souběhu se silnicí I/11) vede dále na Lanškroun a Brno, severně pak do Polska. Významná je dále silnice II/312, která v podstatě vytváří silniční osu území.

U sídla Dolní Lipka je silniční hraniční přechod do Polska – jediný v Pardubickém kraji – který je významným prvkem mezistátní silniční sítě a zakládá se na něm spolupráce obou států v daném regionu.

Dopravní síť je poměrně řídká, především vzhledem k terénu, a dostupnost do velkých měst je značná. V blízké budoucnosti patrně nedojde v tomto směru ke zlepšení. Realizace silnice R43 zlepší dostupnost do větších měst jen minimálně, protože její předpokládaná trasa vede ve značné vzdálenosti od území ORP.

Mezi výhledovými změnami v silniční síti je významná změna trasy silnice I/43, pro kterou je již připraven i veřejně prospěšný záměr v ZÚR PK a dále několik přeložek stávajících silnic - v současnosti totiž nejsou zbudovány žádné obchvaty sídel v řešeném území a průjezdní doprava proto zatěžuje samotná sídla.

Intenzita dopravy v řešeném území je nicméně na přijatelné úrovni a pouze ve dvou úsecích (Červená voda – hranice ORP, Králíky – Dolní Lipka) je dle sčítání dopravy v roce 2010 na úrovni 3000 – 5000 vozidel/24h. Na dalších silnicích již je doprava na úrovni 1000 – 3000 vozidel/24h nebo nižší.

Realizace dopravních záměrů je proto s nižší prioritou a nelze ji očekávat v blízkém časovém horizontu.

Železniční doprava

Železniční doprava je v území zastoupena tratí č. 021 (celostátní dráha), která pokračuje západně na Letohrad a Ústí nad Orlicí a východně na Hanušovice. Dále pak navazuje na mezinárodní železniční trať. Na území obce Lichkov se od trati odpojuje větev vedoucí do Polska. Regionální železniční trať č. 025 se na trať č. 021 napojuje u Dolní Lipky (se začátkem ve Štítech mimo území ORP).

Železniční stanice jsou téměř ve všech sídlech, kterými trať prochází.

ÚP Lichkov v souladu se ZÚR PK navrhuje obnovení železničního napojení (triangl) ve směru Dolní Lipka – Polsko.

Letecká doprava

V území se nachází heliport ZZS v Červené vodě a zemědělské letiště (resp. přistávací a vzletová dráha pro malá letadla) u Červeného potoka (obec Králíky). Pro rozvoj regionu nehraje tento druh dopravy roli.

Lodní doprava

V řešeném území se tento druh dopravy nevyskytuje.

Ostatní druhy dopravy

V území je řada lanovek a vleků, převážně jsou provozovány sezónně a slouží pro přepravu rekreatantů, mají nezanedbatelný význam pro ekonomický rozvoj regionu. Další výstavba lyžařských vleků je plánována.

1.3.2 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Vodovod je dle podkladů (SLDB) zaveden do naprosté většiny domácností. Tento fakt nicméně plně neodráží situaci ve veřejné distribuci vody, protože jsou v něm zahrnuty i individuální systémy napájené ze studní. Části území některých obcí nejsou na veřejný vodovod napojeny nebo se při zásobování vodou objevují lokální problémy. Pitná voda také často obsahuje radon.

Obce, resp. jednotlivá sídla mají zpravidla vlastní zdroje pitné vody. Území není zranitelnou oblastí – vodní zdroje nejsou ohroženy dusičnany ze zemědělství. Celé území s výjimkou jihu obce

Červená voda se nachází v chráněné oblasti přírodní akumulace vod Žamberk-Králíky. V tomto území jsou pro účel ochrany podzemních i povrchových vod zavedena konkrétní opatření.

Odvádění odpadních vod

Dle datových podkladů se místní komunální čistírky odpadních vod nachází v Králíkách, Červené vodě, Mladkově a Lichkově a je na ně napojeno 70 resp. 40 % domácností (obyvatel v obydlených bytech dle SLDB 2011).

V ostatních obcích a některých sídlech výše zmíněných obcí je likvidace odpadních vod řešena individuálně.

1.3.3 ENERGETIKA (ELEKTROENERGETIKA, PLYNÁRENSTVÍ, TEPLOVODY)

Zásobování elektrickou energií

Území je plně elektrifikováno rozvody vysokého napětí 22 kV, z nichž jsou v transformátorových stanicích odpojeny přípojky nízkého napětí.

Je navrženo částečné rozšíření sítě rozvodů VN a především realizace vedení VVN s příslušnou rozvodnou v Králíkách, která je uvedena v ZÚR PK.

Z hlediska distribuce elektrické energie je problematická rozdrobená sídelní struktura s množstvím samot a řídkým osídlením. Zvyšují se tím náklady na zřízení elektrické sítě a především v zimním období jsou běžné výpadky elektrické energie vlivem povětrnostních podmínek.

Zásobování plynem

Plynofikovány jsou pouze obce Červená Voda a Králíky, přičemž ani v případě těchto obcí se nejedná o celé území. Dle SLDB 2011 má v obci Červená Voda zavedeno plyn cca 47 % domácností, v Králíkách je tento podíl 75,6 %.

Zavádění plynovodního potrubí do dalších sídel je komplikováno nepříznivou sídelní strukturou, kdy nejsou náklady vyváženy potenciálním prospěchem obyvatel, čemuž nepřispívá ani zvyšování cen energií. Další rozšíření plynofikace je proto závislé na ochotě obyvatel, obcí a firem plyn distribuujících k tomuto kroku přistoupit.

1.3.4 KRAJINA A ŠIRŠÍ VZTAHY KRAJINNÉ INFRASTRUKTURY

Dle **regionálně fytogeografického členění** (BÚ ČSAV) náleží území do oblasti Českého Oreofytika (95a, 95b, 96) a Českomoravského Mezofytika (63a, 73b). Převažují okresy Hanušovická vrchovina (73b) ve střední části, Králický Sněžník (96) v severovýchodní části a Králická hornatina (95b) v západní části. Do západní části okrajově zasahuje také Český hřeben (95a) a Žambersko (63a).

Rozdělení republiky na **typy krajiny** vychází z práce **Typologie české krajiny** (Löw a spol.) zpracované jako úkol pro MŽP – VaV 640/01/03 z listopadu 2005.

Celkový typ krajiny označený kódem byl autory studie vyhodnocen na základě třech základních vlastností území: vývoje krajiny (stáří osídlení – historické souvislosti), využití území (kulturní znak) a utváření reliéfu (geomorfologický znak).

Na území ORP jsou zastoupeny zejména typy 6M2, 6L13 a 6Z2. Okrajově se zde vyskytují typy 5Z2, 6L15, 6H13 (vrchol Králického Sněžníku) a 6L2. Krajinné typy jsou podrobně charakterizované v následující tabulce.

Tabulka 1.2. Krajinné typy

krajinný typ - kód	typy podle využití území	typy sídelních krajin	typy krajin podle reliéfu
6M2	Lesozemědělské krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
6L13	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny výrazných svahů, skalnatých a horských hřbetů
6Z2	Zemědělské krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
5Z2	Zemědělské krajiny	Pozdně středověká sídelní krajina Herynika	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
6L15	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny zaříznutých údolí
6H13	Krajiny horských holí	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny výrazných svahů, skalnatých a horských hřbetů
6L2	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika

Pro zájmovou oblast jsou typické řadové vsi (lesní lánové) doplněné rozptýlenými osídleními osamělých dvorců. Oblast byla osídlena až v novověku, tedy nejdříve od 16. století. Jsou zde zastoupeny krajiny od lesní po zemědělskou včetně přechodový krajinný typ lesozemědělské krajiny. Převažují krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika, které zabírají více než polovinu území České republiky. Významně jsou zastoupeny také krajiny výrazných svahů a skalnatých a horských hřbetů (výskyt v ČR necelých 7%).

Krajinné typy (ZÚR Pardubický kraj, návrhová část)

Zásady územního rozvoje Pardubického kraje vymezují na řešeném území krajinné typy, z nichž následující se vyskytují na území ORP Králíky: lesozemědělská, zemědělská, lesní a krajina horských holí (vrchol Králíckého Sněžníku). V zájmové oblasti není vymezena krajina s předpokládanou vyšší mírou urbanizace.

Hydrologie

Zájmové území je z hydrologického hlediska velmi významné. Nachází se v povodí Labe (SZ část) a Moravy (JV část). Na ploše zájmového území se nachází několik hydrogeologických rajonů:

- 6420 Krystalinikum Orlických hor, hlavní povodí Labe
- 4291 Králícký prolom – Severní část, hlavní povodí Labe
- 4292 Králícký prolom – Jižní část, hlavní povodí Moravy
- 6432 Krystalinikum jižní části východních Sudet, hlavní povodí Moravy

Vodní toky a nádrže

Území náleží do povodí Horního a středního Labe a do povodí Moravy. V zájmovém území pramení velké množství vodotečí a vodních toků: Boříkovický potok, **Březná**, Červenovodský potok, Heřmanický potok, **Hluboký potok**, Kamenitý potok, Kopřivák, Králícký potok, **Lipkovský potok**, **Mlýnský potok**, **Morava**, Plynárenský potok, Ponikleč, Studentský potok, Suchý potok, **Tichá Orlice**, Vítanovský potok a **Zlatý potok**. Tučně uvedené toky jsou významnými vodními toky podle vyhlášky č. 178/2012 Sb. uvedené v příloze 1.

V zájmovém území se nenachází odběrné místo pro sledování povrchové nebo pitné vody.

V souvislosti s vodními toky jsou v území menší vodní plochy a suché retenční nádrže (poldry). Největší vodní plocha se nachází jižně od sídla Králíky – Králícký rybník o rozloze 6,24 ha, ležící na Plynárenském potoce. Území určené k rozlivům povodní (jev č. 52) je vymezeno na Tiché Orlici v k.ú. Králíky a dále po proudu na rozhraní k.ú. Dolní Boříkovice a Dolní Lipka. Poslední jmenované k.ú. má na svém území ještě jednu plochu určenou k rozlivům – ta se nachází na Lipkovském potoce.

Chráněná oblast přirozené akumulace vod

V zájmovém území se nachází velké množství vodních zdrojů s rozsáhlými ochrannými pásmy. Téměř celé území (kromě jižní části správního území Červená Voda) se nachází v CHOPAV Žamberk-Králíky.

Zranitelná oblast

Podle nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu (které od 1. srpna 2012 nahradilo nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech), neleží žádné ze zájmových katastrálních území mezi vymezené zranitelné oblasti.

Vodní útvar povrchových, podzemních vod

Znečištění vod je jedním z největších environmentálních problémů současného světa. Voda transportuje živiny, ale zúčastňuje se rovněž zprostředkování pohybu škodlivin v rámci různých ekosystémů. Důsledkem je, že může dojít ke kumulaci – nahromadění škodliviny v některé ze součástí životního prostředí. Znečištění vod je způsobováno chemickými látkami anorganického charakteru, hlavně těžkými kovy, nebo látkami organickými. Hlavním typem znečištění vod v našich podmínkách je eutrofizace – znečištění vod nadměrným obsahem živin. Odpadní vody splaškové mohou být znečištěny mikrobiálně.

Významnou měrou se na znečištění vod podílí také zemědělská výroba. Problémem vody je rovněž její dosažitelnost a distribuce. Přibližně třetina toků ČR zůstává i přes výrazné zlepšení za posledních 15 let stále nadměrně znečištěna.

Podle digitálního povodňového plánu České republiky je v zájmovém území vyznačeno záplavové území na Tiché Orlici a toku Morava, kde je současně vyznačena aktivní zóna záplavového území. Záplavovým územím Tiché Orlice jsou dotčeny k.ú. obcí Mladkov, Lichkov a okrajově Dolní Lipka. Záplavovým územím Moravy a aktivní zónou záplavového území jsou dotčeny k.ú. obcí Velká Morava, Horní Morava, Dolní Morava a Červený potok.

V sídlech jsou evidovány ohrožené objekty, jedná se vždy o obytné budovy, v závorce je uveden počet ohrožených objektů: Lichkov (19), Mladkov (19), Boříkovice (8), Králíky (24), Červená Voda (15), Moravský Karlov (16), Bílá Voda (5), Prostřední Lipka (9), Dolní Morava (10), Horní Morava (3), Velká Morava (32), Heřmanice (3). V zájmovém území se nenachází žádné ohrožující objekty.

Klimatologie

Klimaticky území spadá do oblasti teplé, mírně suchého s mírnou zimou. Průměrný roční úhrn srážek je 599 mm, průměrná roční teplota vzduchu je 8,4 °C.

Dle Quitta převažuje v území klimatická oblast CH7 s výrazným zastoupením klimatické oblasti CH6. Vrchol Králíckého Sněžníku náleží do klimatické oblasti CH4 a naopak z jihu zasahuje do území výběžek klimatické oblasti MT2. Podrobnější charakteristiky této oblasti uvádí následující tabulka.

Oblast CH7 je charakterizovaná jako chladná klimatická oblast s velmi krátkým, chladným a vlhkým létem. Přechodné období je velmi dlouhé, s chladným jarem a mírně chladným podzimem. Zima je velmi dlouhá a velmi chladná s velmi dlouhým trváním sněhové pokrývky.

Tabulka 1.3. Klimatické charakteristiky oblasti

klimatické charakteristiky	mírně teplá	chladná	chladná	chladná
	MT2	CH4	CH6	CH7
Počet letních dní	20-30	0-20	10-30	10-30
Počet dní s teplotou alespoň 10 °C	140-160	80-120	120-140	120-140
Počet mrazových dní	110-130	160-180	140-160	140-160
Počet ledových dní	40-50	60-70	60-70	50-60
Průměrná teplota v lednu (°C)	-3 - -4	-6 - -7	-4 - -5	-3 - -4
Průměrná teplota v dubnu (°C)	6-7	2-4	2-4	4-6
Průměrná teplota v červenci (°C)	16-17	12-14	14-15	15-16
Průměrná teplota v říjnu (°C)	6-7	4-5	5-6	6-7
Počet dnů se srážkami alespoň 1 mm	120-130	120-140	140-160	120-130
Srážkový úhrn ve vegetačním období (mm)	450-500	600-700	600-700	500-600
Srážkový úhrn v zimním období (mm)	250-300	400-500	400-500	350-400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	80-100	140-160	120-140	100-120
Počet dní jasných	150-160	130-150	150-160	150-160
Počet dní zatažených	40-50	30-40	40-50	40-50

Zdroj: Atlas podnebí Česka, 2007

2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

2.1 PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ SO ORP KRÁLÍKY

2.1.1 URBANISTICKÉ, ARCHITEKTONICKÉ A KULTURNĚ HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMÍ

A005a - Památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma

Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání krajským úřadem prohlásit za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.

Dělení památkových zón:

- městská,
- vesnická,
- krajinná.

Městská památková zóna Králíky byla prohlášena na základě vyhlášky ze dne 17. října 1990, o prohlášení památkových zón ve vybraných městech a obcích Východočeského kraje, jejímž účelem je zajistit udržení kulturně historických a urbanisticko-architektonických hodnot při rozvoji vybraných měst a obcí.

A008a - Nemovité národní kulturní památky a nemovité kulturní památky a jejich ochranná pásma

V řešeném území je vyhlášena nemovitá národní kulturní památka klášter servitů s poutním chrámem (rejstříkové číslo 439).

V Ústředním seznamu kulturních památek (dále ÚSKP) jsou na území ORP Králíky evidovány následující nemovité kulturní památky:

Tabulka 2.1. Nemovité kulturní památky

kód	rejstříkové číslo	název
KP01	70298/6-6020	venkovská usedlost
KP02	24971/6-3819	kostel sv. Matouše
KP03	87416/6-3820	krucifix s Pannou Marií Bolestnou
KP04	47172/6-3822	sousoší Nejsvětější Trojice
KP05	37060/6-3825	kostel Narození Panny Marie
KP06	30433/6-3823	kaple sv. Barbory
KP07	16807/6-3957	sloup se sochou P. Marie s pramenem
KP08	30109/6-3824	zámek
KP09	40787/6-3827	kostel sv. Josefa Kalasánského
KP10	26922/6-3829	socha sv. Jana Nepomuckého
KP11	42189/6-3821	fara
KP12	17797/6-3881	kostel sv. Aloise
KP13	47093/6-3882	socha sv. Jana Nepomuckého
KP14	22320/6-3883	soubor soch sv. Jan Nepomucký, sv. Jiří
KP15	35632/6-3949	měšťanský dům
KP16	31222/6-3950	měšťanský dům
KP17	51110/6-6235	dům
KP18	14220/6-3954	hotel Zlatá labuť
KP19	51104/6-6203	dům
KP20	106212	soubor na městském hřbitově
KP21	51181/6-6214	fara
KP22	51174/6-6212	dům
KP23	51182/6-6213	dům
KP24	46764/6-3952	měšťanský dům
KP25	102639	spořitelna
KP26	31862/6-3953	radnice
KP27	100045	základní škola tzv. Žlutá škola
KP28	41756/6-3951	měšťanský dům
KP29	101417	plynárna
KP30	34795/6-3958	kostel Navštívení P. Marie
KP31	106167	Schwarzerův kříž
KP32	23540/6-3946	kostel archanděla Michaela
KP33	21256/6-3945	socha archanděla Michaela
KP34	17924/6-3955	socha sv. Floriána
KP35	32195/6-3947	socha sv. Jana Nepomuckého
KP36	24647/6-3956	sloup se sochou Panny Marie Immaculaty
KP37	18910/6-3948	kašna
KP38	104818	silniční most-mostek se sochou sv. J. Nepomucké
KP39	21181/6-4047	kostel Neposkvrněného Početí P. Marie
KP40	38149/6-3860	kostel Povýšení sv. Kříže
KP41	32737/6-3942	klášter servitů s poutním chrámem Nanebevzet
KP42	14779/6-3862	sousoší Kalvárie
KP43	15183/6-3864	sloup se sousoším Nejsvětější Trojice
KP44	37679/6-3863	socha sv. Jana Nepomuckého
KP45	104587	kostel sv. Josefa - dělníka
KP46	26082/6-4032	sloup se sochou Panny Marie Immaculaty
KP47	11044/6-5896	sousoší Kalvárie
KP48	32025/6-4030	kostel sv. Jana Křtitele
KP49	101111	socha sv. Floriána

A010 - Statky zapsané na Seznam světového dědictví a jejich nárazníkové zóny

Seznam světového dědictví zahrnuje kulturní a přírodní dědictví. Vyhláší ho mezivládní Výbor pro světové dědictví.

Podle Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1975 jsou smluvní státy, na jejichž území se dané památky nachází, zavázány jejich ochranou.

Nárazníková zóna je hranicí jasně vymezená oblast vně statku světového dědictví, přiléhající k jeho území a přispívající k ochraně, zachování, řízení, integritě, celistvosti a udržitelnosti jeho výjimečné světové hodnoty. Pokud byla nárazníková zóna statku definována, je nezbytné na ni nahlížet jako na nedílnou součást závazku smluvního státu k ochraně, zachování a správě statku světového dědictví.

V správním území ORP Králíky se nenachází.

A011 - Urbanistické a krajinné hodnoty

Urbanistické a krajinné hodnoty zahrnují:

- **regiony lidové architektury** - území se zvýšeným výskytem hodnotných objektů lidové architektury, dochovaných ve svém tradičním výrazu v rámci hmotové a urbanistické skladby nebo materiálové charakteristiky,
- dochovaná **historická kulturní krajina a historické krajinné struktury** (např. uspořádání sídel, cestní sítě a zemědělsky využívaných ploch, lesních komplexů a vodních útvarů vycházejících z přírodních podmínek a historického vývoje osídlení), komponovaná krajina (záměrné propojení přírodních a kulturních hodnot),
- **významné krajinné dominanty** – typické znaky, které mají v dané krajině zásadní význam, určují její charakter a hodnotu, změna takové přírodní (např. geologické útvary, významné prvky krajinné zeleně) či kulturní dominanty obvykle znamená změnu celého krajinného rázu v daném místě,
- **urbanistické a přírodní osy, kompoziční osy v krajině** - linie, která dává prostoru logický řád; urbanistická osa je formována zástavbou, kompoziční osa v krajině nejčastěji stromořadím, přírodní osa je tvořena např. řekou, údolím,
- **významné stavební dominanty** – stavby a jejich soubory, včetně staveb zapsaných na Ústřední seznam kulturních památek, jejichž umístění v terénu či charakter je činí výrazně viditelné a do velké míry ovlivňující vizuální charakter sídla i krajiny,
- **pohledově exponovaná místa** – místa dobře viditelná (častých pohledů), místa v pohledové ose; mohou, ale nemusí být zdůrazněna dominantou,
- **významné vyhlídkové body** – veřejně přístupná místa, jejichž vyvýšené umístění v terénu (vrchol kopce, úbočí) nebo v rámci stavby (rozhledna, věž) umožňuje přehlédnout významnou a atraktivní část okolního území, nebo naopak veřejně přístupná místa s výhledem ze sídla ven do krajiny, měl by být uveden též úhel / směr výhledu,
- **horizonty** – přirozená linie v krajině, která pohledově uzavírá část území vůči vzdálenějším částem sídel či krajiny; typicky navazující hřebeny kopců či hor,
- **pohledové osy** – záměrně vedené pohledy na dominanty, na pohledově exponovaná místa,
- **průhledy** - pohled na význačný cíl skrze urbanistické či přírodní osy (údolím, komponovanou osou v krajině).

A013a - Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb

Architektonicky cenná stavba - jedinečné stavby a jejich soubory nezapsané v Ústředním seznamu kulturních památek (např. stavby významných architektů, slohově čisté budovy, dochované stavby lidového stavitelství).

Historicky významná stavba nebo místo - budova nebo soubor staveb, lokalita nebo i rozsáhlejší území významné svou minulostí, např. spojené s narozením či pobytem známé osobnosti nebo jako dějiště historické události (bojiště, místa národopisných slavností, místa, která inspirovala umělecká díla) nezapsané v Ústředním seznamu kulturních památek.

Urbanisticky či architektonicky zvláště cenné soubory – urbanistické celky charakteristické jednotnou urbanistickou či architektonickou koncepcí, nepodléhající památkové ochraně.

Architektonicky a historicky cenné stavby jsou zakresleny ve výkresu hodnot.

Unikátním fenoménem na Králícku je **soubor pohraničního opevnění** z období před druhou světovou válkou. V rámci České republiky se srovnatelný soubor nachází pouze na Ostravsku.

Soubor opevnění je tvořen následujícími objekty:

- těžké opevnění. Některé objekty jsou propojené podzemními skladovacími a komunikačními prostory (tvrz Hůrka a Bouda), celkem 38 objektů
- lehké opevnění – objekty vz. 37 (tzv. „řopíky“), celkem 126 objektů
- kabelová síť tvořená kabelovými komorami a studnami a kabelovým vedením, celkem 66 komor a studní
- protitanková překážka – protitankové příkopy v blízkosti objektů těžkého opevnění doplněné mezilehlou překážkou (železobetonový pas se vsazenými ocelovými kůly).

Tabulka 2.2. Objekty těžkého opevnění

kód	název
K-S 3	K-S 3 U lesa
K-S 2	K-S 2 Na kótě
K-S 38	K-S 38 U křížku
K-S 37	K-S 37 Na rozhledně
K-S 36	K-S 36 Pod Adamem
K-S 35	K-S 35 Nad lesem
K-S 34	K-S 34 U kapličky
K-S 33	K-S 33 U ovčárny
K-S 13	K-S 13 U lomu
K-S 12	K-S 12 Na kótě
K-S 12a	K-S 12a U rybníčku
K-S 11	K-S 11 Na svahu
K-S 10	K-S 10 U boží muky
K-S 9	K-S 9 Mezi lesíky
K-S 8	K-S 8 U nádraží
K-S 12b	K-S 12b Utržený
K-S 7	K-S 7 U vesnice
K-S 6	K-S 6 U kapličky
K-S 4	K-S 4 U cesty
K-S 32	K-S 32 Na růžku
K-S 31	K-S 31 U besídky
K-S 30	K-S 30 V lesíčku
K-S 29	K-S 29 V selském
K-S 28	K-S 28 V panském
K-S 27	K-S 27 Na průseku

kód	název
K-S 26	K-S 26 Na mýtině
K-S 25	K-S 25 Na sedle
K-S 23	K-S 23 Teta
K-S 20	K-S 20 Na pupku
K-S 19	K-S 19 Pod lesem
K-S 18	K-S 18 U kostela
K-S 17	K-S 17 U továrny
K-S 16	K-S 16 U dráhy
K-S 15	K-S 15 U lípy
K-S 14	K-S 14 U cihelny
K-S 24	K-S 24 Libuše
K-S 22	K-S 22 Horymír
K-S 21	K-S 21 Kazi

Podrobné informace o souboru pohraničního opevnění jsou dostupné zde:

[E-DATABÁZE československého těžkého opevnění z let 1935-1938 \(opevneni.cz\)](http://E-DATABÁZE_československého_těžkého_opevnění_z_let_1935-1938_(opevneni.cz))

A016 - Území s archeologickými nálezy

Kraj může vydat v dohodě s ministerstvem kultury nařízením kraje plán území s archeologickými nálezy v kraji nebo ve vymezené části kraje, ve kterém se vyznačí území, na nichž se vyskytují nebo se mohou odůvodněně vyskytovat archeologické nálezy, a který slouží pro zabezpečení archeologického dědictví.

Tabulka 2.3. Území s archeologickými nálezy

kód	název	kategorie
AN1	Mladkov obec	2
AN2	Vlčkovice obec	2
AN3	Lichkov obec	2
AN4	Petrovičky obec	2
AN5	Heřmanice obec	2
AN6	Horní Lipka obec	2
AN7	Prostřední Lipka	2
AN8	Dolní Boříkovice obec	2
AN9	Králíky město	1
AN10	Dolní Hedeč obec	2
AN11	Šanov obec	2
AN12	Červená Voda obec	2
AN14	Mlýnice obec	2
AN13	Mlýnický Dvůr obec	2

A113a - Pohřebiště, krematoria, válečné hroby a pietní místa

Pohřebiště a krematoria

Pohřebiště může být zřízeno jako veřejné na základě územního rozhodnutí a následného stavebního povolení (§ 16 a § 17 zákona o pohřebnictví) nebo jako neveřejné na základě rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem (§ 3 zákona o pohřebnictví). Mezi zřízení pohřebiště řadíme i rozšíření stávajícího pohřebiště o nové pozemky určené k pohřbívání.

Krematorium lze zřídit na základě územního rozhodnutí a následného stavebního povolení.

Poznámka k ochranným pásmům pohřebišť a krematorií:

Ochranné pásmo hřbitova ze zákona přestalo platit dnem nabytí účinnosti zákona č. 193/2017 Sb., tedy ke dni 1. 9. 2017. Ochranná pásma lze zřídit v souladu s § 83 stavebního zákona. Rozhodnutí o ochranném pásmu podle § 12 odst. 2 a § 17 odst. 2 zákona č. 256/2001 Sb., ve znění do nabytí účinnosti novely č. 193/2017 Sb., může stavební úřad změnit nebo zrušit v řízení zahájeném z moci úřední nebo na základě žádosti provozovatele krematoria nebo provozovatele veřejného pohřebiště.

V území ORP Králíky se nachází 17 pohřebišť, z nich pouze některá slouží i dnes svému účelu.

Válečné hroby a pietní místa

Centrální evidence válečných hrobů vedená dle § 4 odst. 3 písm. c) zákona o válečných hrobech a pietních místech, obsahuje územně identifikované válečné hroby s ostatky a pietní místa.

Tabulka 2.4. Válečné hroby a pietní místa

kód	identifikátor	popis
PM01	CZE5305-6980	Deska na zdi kostela bez udání jmen, která byla instalována po roce 1990 jako připomínka na neexistující památník obětem I. sv. války. Ten byl následně v roce 1998 opět postaven
PM02	CZE5305-6836	Pomník obětem I. sv. války vedle obecního kostela. Členěný objekt z leštěné žuly na mramorovém soklu byl vybudován v roce 1923, znovuobnoven v roce 1998 a následně po havárii v roce 2013.
PM03	CZE5305-6837	Pomník, vytvořený z hrobového místa, na místním hřbitově, připomínka zavražděných místních obyvatel v druhé polovině května 1945 bez udání konkrétních jmen.
PM04	CZE5305-41935	Pomník u místní komunikace v centru vsi, západně od kaple Narození Panny Marie, který byl původně pomníkem padlým v I. sv. válce.
PM05	CZE5305-6805	Původně pomník padlým v I. sv. válce je z hrubě opracovaného kamene na podezdívce z kamenů s deskou, na které je kříž a tento text: "DEN GEFAULENEN DER SINNLOSEN WELT-KRIEGE"
PM06	CZE5305-6970	Pamětní deska padlým v I. sv. válce ve zdi kaple Panny Marie Královny Míru. Na desce z tmavého kamene je tento text: "1914 - 18 Unser'n getreuen Krieger'n."
PM07	CZE5305-6981	Pamětní deska umístěna ve vchodu do pěchotního srubu KS 14 "U cihelny" v sousedství Vojenského muzea Králíky. (četař Arnošt Hrad)
PM08	CZE5305-6731	Pomník v sousedství kostela Neposkvrněného početí Panny Marie v centru obce. Kamenný objekt z místního mramoru před kterým je symbolické schodiště ohrazené pilířky s řetězy v na jih orientovaném svahu.
PM09	CZE5305-39342	Pomník obětem I. sv. války vedle silnice v centru vesnice. Opracovaný mramorový kámen na betonovém podstavci - schodišti s deskou je z roku 1934.
PM10	CZE5305-7025	Původně památník padlým v I. sv. válce po II. sv. válce přebudovaný na pomník z leštěné žuly, na němž je pěticípá hvězda a text: "ČEST A SLÁVA RUDOARMĚJCŮM ZA OSVOBOZENÍ R. 1945".
PM11	CZE5305-41937	Torzo památníku padlým v I. sv. válce deponované na místním zrušeném hřbitově u kostela sv. Anny. Památník byl vybudován na křižovatce, kde je dnes, po jeho stržení po II. sv. válce, na jeho základech pomník rudoarmějčům
PM12	CZE5305-6747	Pomník na zrušeném místním hřbitově z hrubě opracovaného kamene, připomíná popravu šesti občanů Horní Lipky a jednoho z Heroltic v srpnu 1945, civilních obětí II. sv. války.

kód	identifikátor	popis
PM13	CZE5305-6977	Pomník u mateřské školy na křižovatce na Dolní Moravu, naproti kostelu Navštívení Panny Marie.
PM14	CZE5305-6975	Pomník padlým v I. sv. válce na křižovatce ke klášteru. Autor objektu z kombinovaných materiálů, opatřených textem: „1914-1918 Zur Erinnerung an die im Weltkrieg gefal. Helden der Heimat.“
PM15	CZE5305-6950	Hrob na místním hřbitově - žulový pomník s pěticí hvězdou
PM16	CZE5305-41934	Monumentální památník v centru obce, který je současně bránou na hřbitov a vstupem ke kostelu svatého Matouše.

2.2 FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ SO ORP KRÁLÍKY

Převažujícími funkcemi řešeného území jsou funkce obytná, částečně obslužná (zejména administrativní), dopravní a omezeně produkční (výrobní) či rekreační (koncentrovaná do vybraných sídel). Obce jsou při svém rozvoji limitovány zejména hospodářskými podmínkami širšího regionu a potřebou zvýšení kvality bydlení (tlumením záporného salda migrace, výjimku představuje Dolní Morava s vysokou rekreační atraktivitou).

V řešeném území se neprojevují výraznější suburbanizační tendence, ve vybraných sídlech probíhá rozvoj druhého (zejména rekreačního) bydlení.

O funkčním využití území z hlediska územního plánování a krajiny hovoří především podíl jednotlivých ploch, základní přehled na úrovni SO ORP je patrný z následující tabulky. Míru antropogenní přeměny (zátěže) území odráží zejména podíl zastavěných a částečně i ostatních ploch (tyto plochy však jsou velmi diferencované, někdy vytvářejí potenciál pozitivní změny krajiny – např. opuštěný lom).

Tab. 2.5. Využití ploch a srovnání vybraných ukazatelů SO ORP v řešeném území a nejlépe a nejhůře hodnocených SO ORP ČR (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, r. 2017)

SO ORP	pořadí z 205 SO ORP ČR	koeficient ekologické stability	podíl zastavěných ploch z celkové výměry (%)	podíl zastavěných a ost. ploch z celkové výměry (%)	podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)	celková výměra (km ²)	obyvatel na km ²
Kraslice	1	10,94	0,55 %	6,61 %	69,28 %	264,6	50,2
Tanvald	2	8,73	1,34 %	7,23 %	72,09 %	190,6	108,2
Rýmařov	3	8,26	0,79 %	5,39 %	50,83 %	332,4	46,9
Frydlant n.O.	4	7,17	1,08 %	6,03 %	68,67 %	317,4	77,5
Jablunkov	5	5,26	1,35 %	7,33 %	59,37 %	176,0	129,0
Králíky	18	3,36	1,05%	7,26%	44,38%	158,6	54,5
Žamberk	63	1,46	1,37%	7,86%	31,43%	281,5	103,6
Ústí n. Orlicí	67	1,39	1,48%	8,22%	33,17%	190,5	138,4
Český Brod	201	0,23	2,10 %	10,55 %	8,54 %	184,5	111,9
Neratovice	202	0,23	3,32 %	14,45 %	7,84 %	113,1	279,3
Slaný	203	0,21	1,99 %	9,82 %	9,81 %	368,8	108,0
Kralupy n V.	204	0,20	3,48 %	19,80 %	5,56 %	131,2	238,6

A001 - Zastavěné území

Zastavěné plochy představují jedny z nevýrazněji antropogenně transformovaných ploch krajinného pokryvu (po plochách povrchové těžby). V rámci SO ORP se jejich podíl v ČR pohybuje od cca 0,5 % (nejnižší podíl mají SO ORP Kaplice, Český Krumlov) do 9,12 % (Brno), u SO ORP Králíky 1,1 %. Pokud srovnáme % podíl zastavěných ploch a hustotu zalidnění, pak je na první pohled patrná souvislost mezi oběma hodnotami (korelační koeficient 0,92 potvrzuje vysoký stupeň závislosti obou hodnot).

Čím větší hustota zalidnění území, tím větší je i podíl antropogenně transformovaných ploch. Z užšího antropogenního pohledu (hygieny životního prostředí, atraktivity bydlení) by vysoký podíl zastavěných ploch nemusel být výraznějším problémem pilíře životního prostředí či krajiny (pokud pojem krajiny není zúžen na primární strukturu, tj. více či méně přírodní krajinu).

Pro hodnocení podmínek životního prostředí obcí vlastního SO ORP Králíky jsou použity dva ukazatele (indikátory) funkčního využití ploch.

Tab. 2.6. Použité parametry hodnocení podílu vybraných ploch v obcích SO ORP

hodnocení	1 (nejlepší)	2	3	4	5	6	7 (nejhorší)
Lesnatost = podíl lesních pozemků z celkové výměry obce v %	Větší nebo rovno 50%	menší než 50% a větší nebo rovno 35%	menší než 35% a větší nebo rovno 25%	menší než 25% a větší nebo rovno 15%	menší než 15% a větší nebo rovno 10%	menší než 10% a větší nebo rovno 5%	menší než 5%
Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry obce v %	Menší než 5%	menší než 10% a větší nebo rovno 5%	menší než 15% a větší nebo rovno 10%	menší než 25% a větší nebo rovno 15%	menší než 35% a větší nebo rovno 25%	menší než 50% a větší nebo rovno 35%	větší nebo rovno 50%

Pro hodnocení byla použita 7 bodová hodnotící stupnice (aby byla zajištěna lepší diferenciací hodnocení), hodnota 1 – velmi dobrý stav, 4- průměrný (je možno chápat jako stále ještě pozitivní), 7 velmi špatný (nejhorší - negativní) stav.

Při vymezování intervalů pro hodnocení bylo vycházeno z hodnot za celou ČR a z hodnot za jednotlivé skupiny obcí (velké rozdíly podílu zastavěných a ostatních ploch existují u malých obcí a měst, na druhé straně např. město Ostrava a Praha mají srovnatelné podíly ploch lesů i zastavěných a ostatních ploch).

Tab. 2.7. Hodnocení podílu vybraných ploch v obcích SO ORP Králíky

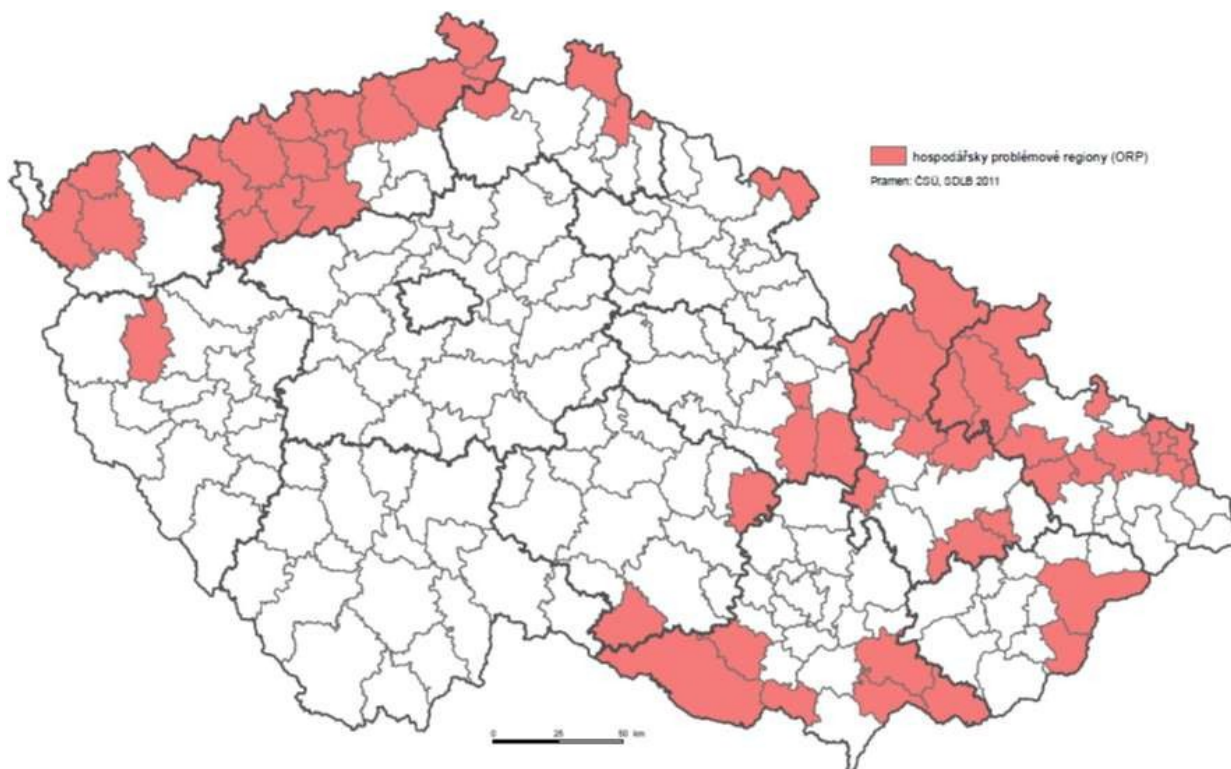
(hodnocení – 1 velmi dobré, 4 – průměrné, 7 – špatné)

obec	lesnatost		zastavěné a ostatní plochy	
	podíl v %	hodnocení	podíl v %	Hodnocení
Červená Voda	53,8%	1	6,8%	2
Dolní Morava	75,8%	1	2,6%	1
Králíky	17,3%	4	10,2%	3
Lichkov	38,2%	2	8,9%	2
Mladkov	38,0%	2	7,3%	2
Průměr hodnot		2,0		2,0

Příznivé hodnocení podílu vybraných ploch vykazují zejména Dolní Morava a Červená Voda, průměrné hodnocení u města Králíky je potřeba vnímat i s ohledem na velikost a diferenciaci jeho administrativního území.

Blízkost „problémových“ regionů z hospodářského hlediska je patrný z následujícího kartogramu.

Kartogram 2.1. Hospodářsky problémové regiony podle usnesení vlády ČR č. 344/2013



A001a - Plochy s rozdílným způsobem využití

Jedná se o plochy vymezené územním plánem dle stávajícího nebo požadovaného způsobu využití, a to s ohledem na specifické podmínky a charakter území.

A001b - Zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině

Zastavitelnou plochou je plocha vymezená k zastavění v územním plánu nebo zásadách územního rozvoje.

Plochou přestavby je plocha vymezená v územním plánu ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území.

3 STRUKTURA OSÍDLENÍ

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY A VÝVOJOVÉ TENDENCE STRUKTURY OSÍDLENÍ

Podle Metodiky sledovaných jevů: „Sídlní struktura se svou mnohostranně podmíněnou povahou vymyká ze souboru ostatních, méně komplexních jevů. Lze ji charakterizovat souborem různých ukazatelů, které však vždy nemají poskytovatele údaje ve smyslu stavebního zákona a pořizovatel je proto musí zajistit a zpracovat vlastními silami.

Z dostupných údajů, sledovaných ČSÚ, je pro vyhodnocení kategorizace sídel jako charakteristiky sídelní struktury možné použít např. údaje:

- Počet obyvatel
- Hustota zalidnění
- Statut obce (statutární města, města, městyse, správní centra) atd.
- Vyjíždějící mimo obec (městskou část) obvyklého pobytu do zaměstnání a do škol.“

Z převzatého textu metodiky je patrné zaměření na vytvoření kategorizace sídel. Zde je třeba připomenout, že kategorizace sídel byla v minulosti (před rokem 1990) systematicky zpracována, avšak přinášela řadu problémů. V současnosti a s ohledem na rozsah prací je preferováno zaměření na analýzu dlouhodobých tendencí a funkční determinace sídelní struktury (v rámci přirozených procesů diferenciací krajiny), tj. v případě SO ORP Králíky zejména růst druhého bydlení – rekreační zátěže krajiny a na druhé straně pokles obvyklého (trvalého) bydlení v jednotlivých sídlech.

SO ORP Králíky patří mezi nejmenší SO ORP v České republice z hlediska rozlohy a zejména počtu obyvatel (v rámci Pardubického kraje má SO ORP nejnižší počet obyvatel i obcí).

Prostorové uspořádání mikroregionu, ve kterém se nachází obec Králíky, je výrazně charakterizováno nízkou hustotou osídlení, což se promítá i do jeho funkčního využití (vykazuje relativně značný podíl primárních struktur krajiny s lesními a zemědělskými produkčními funkcemi).

Tab. 3.1. Základní ukazatele správního obvodu ORP Králíky a širší srovnání (zdroj: Český statistický úřad, Malý lexikon obcí ČR r. 2018, vlastní výpočty)

obec	počet			části obcí na obec	výměra km ²	obyvatel		
	obcí	katastrů	části obcí			1.1. 2018	na část obce	na km ²
Králíky	5	23	27	5,4	159	8 555	317	54
Lanškroun	22	33	36	1,6	275	23 179	644	84
Ústí nad Orlicí	16	31	34	2,1	191	26 348	775	138
Vysoké Mýto	40	63	87	2,2	282	32 384	372	115
Šumperk	36	96	87	2,4	857	69 451	798	81
Zábřeh	28	47	44	1,6	267	33 279	756	125
Žamberk	27	33	49	1,8	282	29 273	597	104
Olomoucký kraj	402	778	768	1,9	5 272	633 178	824	120
Pardubický kraj	451	790	992	2,2	4 519	518 337	523	115
ČR	6 258	13 084	15 094	2,4	78 870	10 610 055	703	135

Prostorové uspořádání řešeného území je patrné z map (viz kartogramy).

V současnosti obec Králíky sousedí:

- na východě s obcemi Dolní Morava a Malá Morava (v okrese Šumperk, Olomouckém kraji)
- na jihu s obcí Červená Voda
- na západě s obcí Lichkov, dále pak Těchonín a Orličky (výrazně orograficky oddělené)

3.2 ÚZEMNÍ DIFERENCIACE STRUKTURY OSÍDLLENÍ V SO ORP KRÁLÍKY

3.2.1 B06 - SÍDELNÍ STRUKTURA

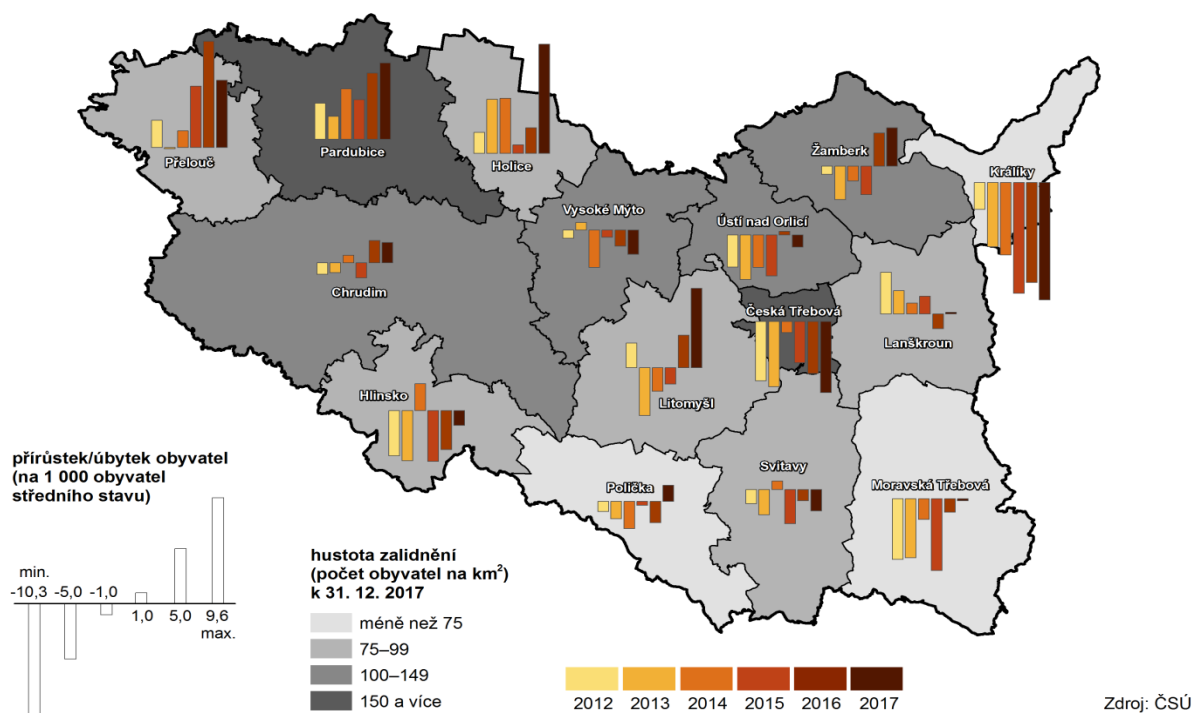
Současná struktura osídlení SO ORP Králíky je výsledkem dlouhodobého vývoje, který byl determinován řadou faktorů (prvotně malou úrodností regionu, okrajovou polohou, podhorským typem reliéfu, dále řadou ekonomických a historicko-politických impulsů).

Posledním výrazným impulsem pro vývoj sídelní struktury byly důsledky druhé světové války, které znamenaly zásadní pokles počtu obyvatel. Pokles počtu obyvatel v SO ORP Králíky se však začal projevovat už v období do r. 1910, tj. v období kdy zejména ČR a i okres Ústí nad Orlicí vykazovaly růst počtu obyvatel. Příčinou byly důsledky průmyslové revoluce a urbanizace v 19. století, kdy se projevila hospodářská slabost těchto území. Pokles počtu obyvatel pokračoval až do druhé světové války, kdy se začal projevovat i ve městě Králíky.

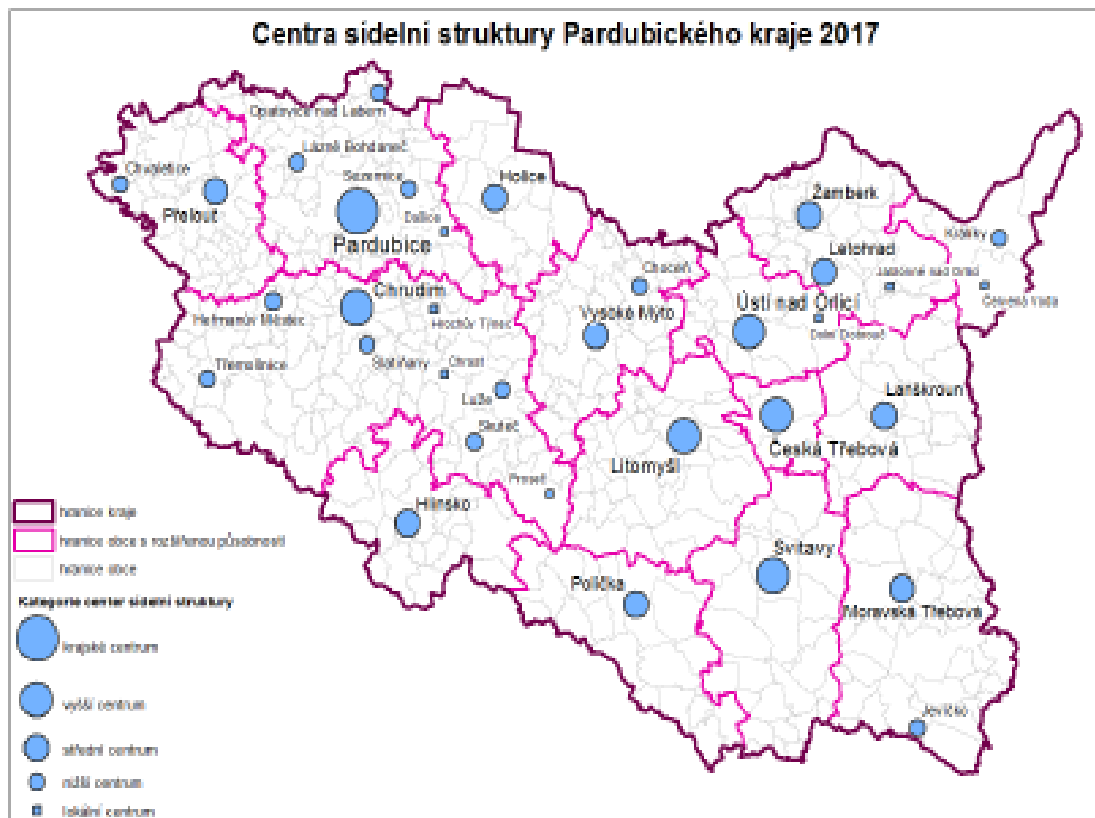
Vývoj sídelní struktury kraje odráží zejména vývoj počtu obyvatel. V převzatém kartogramu z krajských ÚAP je patrná i hierarchizace center sídelní struktury v Pardubickém kraji a postavení měst Králíky a Červené Vody.

Kartogram 3.1.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Pardubického kraje v letech 2012 až 2017



Kartogram 3.2.



Mezi 206 SO ORP v ČR vykazuje SO ORP Králíky předposlední nejhorší dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v období let 1869-2011.

Tab. 3.2. Vybrané SO ORP s nejvyšším růstem (poklesem) počtu obyvatel (zdroj: ČSÚ)

hodnocené období SO ORP - ČR	počet obyvatel			index změny r. 1869-2011	pořadí r. 1869-2011
výchozí rok	1869	1950	2011	r. 1869=1,00	
Haviřov	11 570	23 488	91 092	7,87	1
Ostrava	50 339	236 318	326 018	6,48	2
Karviná	14 199	50 392	68 024	4,79	3
Hlavní město Praha	270 389	1 057 570	1 268 796	4,69	4
Orlová	8 130	38 298	38 054	4,68	5
Pízeň	40 938	142 147	188 045	4,59	6
Králíky	19 749	8 958	8 712	0,44	205
Kraslice	31 835	13 535	13 155	0,41	206
Česká republika	7 565 463	8 896 086	10 436 560	1,38	

Tab. 3.3. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

rok	1869	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2011
Červená Voda	7 852	6 418	5 663	2 908	3 094	3 056	3 067	3 227	3 078
Dolní Morava	1 041	796	728	439	362	322	283	300	282
Králíky	7 840	7 863	7 201	4 261	4 814	5 067	4 890	4 826	4 327
Lichkov	1 190	1 041	939	652	656	600	579	562	505
Mladkov	1 826	1 347	1 195	698	805	669	601	585	520
SO ORP Králíky	19 749	17 465	15 726	8 958	9 731	9 714	9 420	9 500	8 712
Ústí nad Orlicí	150 395	160 828	155 436	124 103	129 898	136 210	136 150	138 247	136 760
ČR	7 565 463	10 076 727	10 674 240	8 896 086	9 807 697	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 436 560

Tab. 3.4. Dlouhodobý relativní vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, r. 1869 = 100%)

rok	1869	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2011
Červená Voda	100%	76%	70%	42%	35%	31%	27%	29%	27%
Dolní Morava	100%	76%	70%	42%	35%	31%	27%	29%	27%
Králíky	100%	100%	92%	54%	61%	65%	62%	62%	55%
Lichkov	100%	87%	79%	55%	55%	50%	49%	47%	42%
Mladkov	100%	74%	65%	38%	44%	37%	33%	32%	28%
SO ORP Králíky	100%	88%	80%	45%	49%	49%	48%	48%	44%
Ústí nad Orlicí	100%	107%	103%	83%	86%	91%	91%	92%	91%
ČR	100%	133%	141%	118%	130%	136%	136%	135%	138%

Relativní vývoj počtu obyvatel SO ORP Králíky vzhledem k výchozímu roku 1869 (první moderní sčítání) je patrný z předchozí tabulky. Pokles počtu obyvatel do r. 2011 až na 27% výchozího počtu neznamená pokles počtu domů a bytů, zastavěné plochy dlouhodobě rostou, v krajině se výrazně promítá i automobilizace (v podmínkách ČR fenomén posledních cca 50 let).

Tab. 3.5. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel a domů v SO ORP Králíky a širší srovnání (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

sčítání v roce	počet obyvatel	počet domů*	obyvatel/dům		
			řešené území	ČR	% úrovně ČR
1869	19749	2609	7,57	7,60	99,5%
1880	19564	2760	7,09	7,66	92,5%
1890	19254	2756	6,99	7,75	90,2%
1900	18085	2821	6,41	7,88	81,3%
1910	17465	2838	6,15	7,87	78,2%
1921	15099	2865	5,27	7,47	70,5%
1930	15726	2993	5,25	6,70	78,4%
1950	8958	2571	3,48	5,08	68,6%
1961	9433	1872	5,04	5,92	85,1%
1970	9731	1819	5,35	6,03	88,8%
1980	9714	1889	5,14	6,30	81,7%
1991	9420	2271	4,15	5,51	75,2%
2001	9500	2342	4,06	5,20	78,1%
2011	8996	2499	3,60	4,84	74,4%

*bez rekreačních a jiných objektů

Z následující tabulky je patrná metodologická proměna dat v dlouhé časové řadě od r. 1869.

Poznámky k datům ze sčítání o obyvatelstvu a domech:
[1] 1869 - obyvatelstvo přítomné civilní
1880 až 1950 - obyvatelstvo přítomné
1961 až 1991 - obyvatelstvo bydlící (tj. hlášené v obci k trvalému pobytu)
2001 - obyvatelstvo bydlící (osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem)
2011 – obyvatelstvo podle obvyklého bydliště (nová metodika sčítání v souladu se směrnicí EU)
[2] 1869 až 1950 - celkový počet domů
1961 až 1980 - počet domů trvale obydlených
1991, 2001, 2011 - celkový počet domů (bez rekreačních objektů)

3.3 A118A - VYMEZENÍ SPRÁVNÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ V RÁMCI SO ORP KRÁLÍKY

Tab. 3.6. Základní ukazatele sídelní struktury obcí správního obvodu ORP Králíky

(zdroj: Český statistický úřad, Malý lexikon obcí ČR r. 2018, vlastní výpočty)

obec	obyvatel na km2	částí	katastrů	výměra ha	obyvatel	index stáří	počet obcí r. 1930	typ obce
Červená Voda	62,9	8	8	4 733	2 975	127	7	obec
Dolní Morava	8,4	3	3	3 657	308	163	3	obec
Králíky	80,0	11	8	5 278	4 224	152	8	město
Lichkov	56,7	1	1	913	518	126	1	obec
Mladkov	41,4	4	3	1 280	530	117	3	obec
SO ORP Králíky	53,9	27	23	15861	8555	135	22	

*Tzv. index stáří vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0-14 let.

4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

4.1 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY

4.1.1 METODICKÁ VÝCHODISKA

Metodika tvorby ÚAP není v ČR z hlediska praxe jednotná, o čemž svědčí zejména rozpory v hodnocení udržitelného rozvoje jednotlivých obcí a i rozdíly ve výsledném hodnocení krajských ÚAP a ÚAP na úrovni SO ORP.

Stále se vyvíjí, zejména jsou hledány a měněny indikátory udržitelného rozvoje, na kterých je většinou založeno multikriteriální hodnocení. V oblasti hospodářského pilíře a pilíře soudržnosti společenství obyvatel území jsou mnohdy rozporně používány zvolené indikátory, hlavní slabinou je obvykle jejich mechanické vyhodnocení (na základě principu – „čím více, tím lépe“, např. čím větší bytová výstavba v obci, tím je její hodnocení v daném pilíři lepší.

Vývoj konkrétní metodiky je dán:

Prohlubující se mírou poznání jednotlivých tematických okruhů a pilířů v rámci samotných ÚAP, odbornou diskuzí o ÚAP (příkladem může být např. nezařazení koeficientu ekologické stability mezi jevy ÚAP (po novelizaci vyhlášky 500/2006 Sb. vyhláškou 13/2018 Sb. a jeho kritickém hodnocení v praxi).

Změnami v podkladech, datové základně (to se týká zejména metodických změn ve sčítání v roce 2011 (ČSÚ) a v rámci úřadů práce – (MPSV ČR), např. zlepšením kvality dat o nezaměstnanosti a nabídce pracovních míst, lepší dostupností dat o bydlení.

Poznáním kvality a využitelnosti dat (např. analýzou rozložení četnosti a úrovně jevů v ČR, eventuálně širší mezinárodní srovnání).

Pilíř soudržnost společenství obyvatel území odráží především dva tematické okruhy - sociodemografické podmínky území a bydlení (nově podle vyhlášky 13/2018 Sb., sloučeno do 1 tematického okruhu). Částečně i okruhy rekreace, širších územních vztahů, funkčního uspořádání území, struktury osídlení, hospodářských podmínek-infrastruktury či hygieny životního prostředí.

Obyvatelstvo, jeho bydlení a zaměstnanost (podmínky pro hospodářský rozvoj území), tvoří vzájemně silně propojený systém osídlení, který se na základě vnějších a vnitřních vlivů neustále vyvíjí a je příčinou antropogenní transformace krajiny.

Základním ukazatelem sociodemografických změn v území je vývoj počtu obyvatel. Za nejvýznamnější faktor ovlivňující vývoj počtu obyvatel obcí je obvykle považována nabídka atraktivních pracovních příležitostí v obci a širším regionu (hospodářské podmínky regionu pohybu

za prací). Z ostatních faktorů je to především vlastní vybavenost sídel, dopravní poloha, obytné prostředí včetně životního prostředí, rekreační podmínky. Životní prostředí a rekreační podmínky území (jejich vnímání=percepce) přitom hrají stále významnější roli. Tyto přírodní i antropogenní podmínky území se tak promítají do migrační atraktivity území (atraktivity bydlení, kterou nakonec velmi dobře vyjadřuje úroveň cen - prodejnost nemovitostí pro bydlení).

Cílem této kapitoly je přiměřené poznání změn demografických a sociálně ekonomických podmínek území SO ORP (vznik účelného podkladu pro zpřesnění územně plánovací koncepce rozvoje jednotlivých obcí SO ORP) a vybilancovaného podkladu pro navazující stanovení prognózy vývoje počtu obyvatel. Právě v širším rámci SO ORP je vyváženost dílčích analýz předpokladem reálnosti jakékoliv prognózy. V rámci jednotlivých územních plánů (bez širších analýz) je poměrně obtížné hodnotit pravděpodobný budoucí vývoj obcí.

Hlavní cíle:

Celkově je kapitola jedním ze zásadních podkladů pro hodnocení soudržnosti obyvatel území jednotlivých obcí. Z uvedeného důvodu je nezbytná přiměřená analýza demografických podmínek území a jejich změn:

- Zhodnotit vývoj počtu obyvatel a věkové struktury.
- Zhodnotit občanskou vybavenost obce a vazby na okolí (zejména procesy suburbanizace – tj. přesunu obyvatel měst do jejích zázemí).
- Zhodnotit sociálně demografická specifika obcí a regionů promítající se do soudržnosti obyvatel.
- Zhodnotit možnosti vývoje počtu obyvatel obcí SO ORP během cca 15 let (v územním plánu obce by měla být prognóza dále zpřesněna, prognóza slouží jako podklad pro reálnou bilanci bydlení v území a následně i stanovení potřeby ploch pro bydlení).

Na tuto prognózu by měla v územních plánech navazovat bilance potřeb bytové výstavby a její redukce s ohledem na očekávanou koupěschopnou poptávku po bydlení. Z prognózy je tak vycházeno při stanovení potřeby – optimálního rozsahu návrhu nových ploch pro zástavbu, technickou infrastrukturu a sociální vybavenost.

Požadavek vyhodnocení potřeby zastavitelných ploch vycházel (do r. 2018, tj. do novely stavebního zákona) především z konkrétního textu stavebního zákona – znění § 55 odst. 3 stavebního zákona: „Další zastavitelné plochy lze změnou územního plánu vymezit pouze na základě prokázání nemožnosti využít již vymezené zastavitelné plochy a potřeby vymezení nových zastavitelných ploch.“ Po novele pak dle § 55 odst. 4 stavebního zákona lze další zastavitelné plochy vymezit změnou územního plánu „pouze“ na základě prokázání potřeby vymezení nových zastavitelných ploch. Tj. prokázání nemožnosti využití již vymezených zastavitelných ploch „odpadlo“. Problémem jistě byla a je skutečnost, že pozemky vymezené v územním plánu jsou reálně zastavitelné pouze s určitou pravděpodobností. To pak vede v konečné bilanci mnohdy ke zkreslujícímu – zjednodušenému porovnání potřeby bytů (rodinných domů) a kapacity navrhovaných ploch pro bydlení. Toto zkreslení je možno snížit pouze odhadem tohoto faktoru, nakolik je reálná zastavitelnost ploch snižena (od majetkových vztahů, limitů technické infrastruktury až např. po eventuální geologický průzkum). Takovýto odhad má vždy určitou přesnost (spolehlivost), v dosavadní praxi územních plánů se obvykle neprovádí, vyloučeny z návrhových ploch jsou většinou evidentně nezastavitelné nebo velmi problematičticky zastavitelné plochy.

Dostupná data:

Definitivní data ze sčítání 2011, předběžná data ze sčítání 2011, evidence obyvatel obcí, průběžná evidence obyvatel obcí podle ČSÚ – nejnovější data z roku 2018, eventuálně roku 2017.

Kvalita dat a jejich změny:

V současnosti jsou k dispozici 4 různé druhy údajů o vývoji počtu obyvatel:

- Průběžná evidence obyvatel ČSÚ (korigovaná podle výsledků sčítání, zpracování bilance ČSÚ je založené na jiných dokladech než evidence obyvatel obcí, vedená podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, v platném znění).

- Průběžné evidence obyvatel obcí (ministerstvo vnitra ČR - tzv. centrální evidence obyvatel).
- Evidence obyvatel ČSÚ ze sčítání r. 2011 (definitivní výsledky podle deklarace obvyklého pobytu).
- Evidence obyvatel ČSÚ ze sčítání r. 2011 (předběžné výsledky podle trvalého bydliště).

Průběžná evidence obyvatel ČSÚ a evidence obcí (ministerstva vnitra ČR) vykazují mírné rozdíly, které jsou předmětem dlouhodobých sporů. Zásadní je skutečnost, že počet obyvatel obce je nejvýznamnějším parametrem rozpočtového určení daní. Tj. počet obyvatel je většinou rozhodující pro daňové příjmy obcí.

Diference údajů o počtu obyvatel v rozsahu 1-3% u obou evidencí je běžná a vyplývá především z metodických rozdílů obou druhů evidence obyvatel (legislativního prostředí determinujícího evidenci obyvatel). Dlouhodobě je cílem ČSÚ odstranění těchto diferencí, toto se však daří pouze velmi omezeně.

Obecně je nutno říci, že data o obyvatelstvu i přes tato omezení jsou však většinou nadprůměrně kvalitní ve srovnání s jinými typy a zdroji dat, evidencí – například bytů a zejména objektů druhého bydlení či rekreačních kapacit (příčemž by tomu mělo být naopak s ohledem na charakter nemovitostí – pevné spojení se zemí, tj. konkrétním místem). V zásadě pak platí, že data o soudržnosti obyvatel jsou rozsáhlejší a kvalitnější než data o hospodářských podmínkách území a zejména podmínkách životního prostředí.

Údaje o počtu obyvatel podle evidovaného (trvalého) bydlení (v současnosti místa pobytu), dlouhodobě ztrácela svou vypovídací schopnost. Příčin je celá řada (rostoucí bydlení mimo byty, vyšší mobilita obyvatel a klesající přesnosti vlastní evidence). Poslední sčítání v r. 2011 proto zahájilo přechod od evidence podle formálního administrativně evidovaného místa pobytu k deklarovanému obvyklému pobytu obyvatel (přitom jedním z hlavních impulsů změny byly i požadavky Eurostatu).

Místo obvyklého pobytu je definováno (podle ČSÚ) jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti. Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium 12 měsíců pobytu na území ČR, příp. úmysl dlouhodobého pobytu. Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu a místě sečení.

Charakteristiky obyvatel podle administrativně evidovaného = trvalého bydliště a povolení k přechodnému pobytu cizinců byly podkladem pouze pro předběžné výsledky sčítání, podle deklarovaného obvyklého pobytu (bydliště) pak pro definitivní výsledky sčítání.

U většiny obcí SO ORP Králíky i Pardubického kraje je obvyklý počet obyvatel podle definitivních dat nižší než podle předběžných výsledků (viz další text).

U některých sídel, zejména obcí s výraznou rekreační funkcí, je pak potřeba dále vnímat, že počet přítomných obyvatel výrazně kolísá v čase (například podle průběhu rekreační sezóny). To je nutno brát v úvahu zejména při dimenzování technické infrastruktury.

V případě evidence obyvatel obcí je pak nutno v současnosti vzít v úvahu i další skutečnost, že počet obyvatel, kteří nemají trvalé bydliště v bytech, již dosahuje několik procent z celkového počtu obyvatel obcí, zejména pak větších měst. V minulosti byl jejich podíl obvykle menší než 1%. Tito lidé mají trvalé bydliště obvykle hlášeno na adrese radnice a zkreslují tak pohled na rozmístění obyvatel na území obcí (v jednotlivých částech obce, základních sídelních jednotkách). Tuto skutečnost je nezbytné vnímat především při zpracování územních plánů větších měst. Místem trvalého pobytu přitom může být také adresa objektu určeného k bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci, který je označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním

Interpretace dat:

Obecně je přijímán koncept, že pokles počtu obyvatel (zejména na úrovni jednotlivých států), je negativní skutečností, mnohdy s dodatkem, že je ho nezbytné řešit migrací. Z hlediska jednotlivých

zemí jsou často uplatňovány tradiční mocensko-politické či zjednodušené ekonomické představy (např. o nemožnosti financování důchodového systému při poklesu počtu obyvatel, jeho stárnutí). Na úrovni obcí a regionů je situace mírně odlišná. Pokles počtu obyvatel je ve vybraných obcích a regionech ČR (ale i Evropských zemí) poměrně dlouhodobě realitou (v případě SO ORP Králíky např. v sousedním Polsku, regionu Kladsko). Dopady tohoto poklesu byly v území různé.

Optimálním stavem je mírný růst či alespoň dlouhodobá stagnace počtu obyvatel obcí, tj. vývoj bez výraznějších zvratů. Nadměrný růst či pokles počtu obyvatel vyvolává tlak na občanské vybavení, efektivnost jeho využití či potřebu investic ve vazbě na veřejné zdroje. To se týká především školství (viz situace menších obcí v okolí Prahy). Ve většině obcí však poklesl počet školních dětí vzhledem k historickým maximům. Na druhé straně klesla průměrná velikost tříd, vzrostl rozsah dělení a speciální výuky, tj. i při poklesu počtu dětí jsou školy většinou přiměřeně využité. Výrazný pokles počtu obyvatel se nakonec promítá i do poklesu tržních cen nemovitostí (viz nízké ceny starších bytů na Karvinsku, Bruntálsku).

Vývoj věkové struktury obyvatel je pod obecným tlakem stárnutí populace v celé ČR (vyspělých zemích). Zlepšení demografického vývoje po r. 2000 bylo prvotně zapříčiněno vychýlenou věkovou strukturou „Husákovy děti“ a makroekonomickým vývojem (vysoké kladné saldo migrace se zahraničím), nikoliv výraznější změnou populačního klimatu. V posledních letech je patrný jak vliv kladného salda migrace se zahraničím, tak i mírné zlepšení populačního klimatu (stoupající plodnost žen).

Přesnost prognózy (projekce) počtu obyvatel na úrovni obcí je ovlivněna zejména velikostí obce a faktory migrace. Opomenutí migrace jako dominantního faktoru pro vývoj počtu obyvatel na úrovni obcí i SO ORP je zásadním nedostatkem z hlediska potřeb územního plánování (to omezuje například i využitelnost některých prognóz na úrovni kraje). ČSÚ (r. 2013) ve své poslední projekci počtu obyvatel do roku 2101 pracuje s migrací, podobně i na začátku roku 2014 byla zveřejněna projekce pro Moravskoslezský kraj uvažující s migrací a celkovým poklesem počtu obyvatel v kraji o 20% (do roku 2051). Tento pokles je nejvyšší ve srovnání s jinými kraji ČR, při průměru poklesu v rámci celé ČR o 5%.

V nejnovější prognóze ČSÚ (r. 2019) pro Pardubický kraj je uvažováno s celkovým poklesem počtu obyvatel v kraji o cca 4% (do roku 2070). Tento pokles je podprůměrný ve srovnání s jinými kraji ČR (blíží se mu relativní pokles v Libereckém kraji, je menší než v Královéhradeckém kraji), při velmi mírném růstu počtu obyvatel v rámci celé ČR o cca 1%.

Dále je také potřeba vnímat rozdíl mezi územně plánovacími a jinými typy prognóz (projekcí). **Územně plánovací prognózy jsou většinou „optimističtější“**, podrobné projekce se v minulosti zpracovávaly maximálně na úrovni okresů a jsou i poměrně pracné. Územně plánovací prognóza v rámci ÚAP je tak chápána jako vybilancovaný expertní odhad, založený zejména na znalosti území obcí, vazeb v rámci regionu.

Z následující tabulky je patrné výrazné kolísání salda migrace a do značné míry i přirozeného přírůstku (úbytku) počtu obyvatel v ČR. Zatímco migrace na úrovni ČR je v posledních letech prakticky neprognózovatelná, u vývoje přirozenou měnou byly očekávány úbytky počtu obyvatel. Mírný růst počtu obyvatel ČR jako celku je příznivou skutečností, do značné míry stabilizující i situaci v Pardubickém kraji a potažmo v řešeném území.

Tabulka 4.1. Vývoj počtu obyvatel v ČR po r. 2005 (zdroj: ČSÚ)

rok	střední stav obyvatelstva	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	přírůstek stěhováním	celkový přírůstek
2001	10 224 192	-17 040	12 918	21 469	-8 551	-25 591
2002	10 200 774	-15 457	44 679	32 389	12 290	-3 167
2003	10 201 651	-17 603	60 015	34 226	25 789	8 186
2004	10 206 923	-9 513	53 453	34 818	18 635	9 122
2005	10 234 092	-5 727	60 294	24 065	36 229	30 502
2006	10 266 646	1 390	68 183	33 463	34 720	36 110
2007	10 322 689	9 996	104 445	20 500	83 945	93 941

rok	střední stav obyvatelstva	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	přírůstek stěhováním	celkový přírůstek
2008	10 429 692	14 622	77 817	6 027	71 790	86 412
2009	10 491 492	10 927	39 973	11 629	28 344	39 271
2010	10 517 247	10 309	30 515	14 867	15 648	25 957
2011	10 496 672	1 825	22 590	5 701	16 889	18 714
2012	10 509 286	387	30 298	20 005	10 293	10 680
2013	10 510 719	-2 409	29 579	30 876	-1 297	-3 706
2014	10 524 783	4 195	41 625	19 964	21 661	25 856
2015	10 542 942	-409	34 922	18 945	15 977	15 568
2016	10 565 284	4 913	37 503	17 439	20 064	24 977
2017	10 589 526	2 962	45 957	17 684	28 273	31 235
2018	10 626 430	1 116	58 148	19 519	38 629	39 745
2019	10 669 324	-131	65 571	21 301	44 270	44 139
Průměr 15 let r. 2005 – r. 2019		2972	49 200	19 700	29 320	32 292

* předběžná data

Demografický vývoj v ČR byl po r. 1990 pod tlakem poklesu počtu obyvatel přirozenou měnou (od r. 1994 do r. 2005 vykazovala ČR úbytky počtu obyvatel přirozenou měnou) a znovu se stal skutečností v roce 2013 a 2015. Tendencí je mírné zvýšení počtu obyvatel přirozenou měnou, vyplývající ze zvýšení výchozí nízké úrovně plodnosti žen. Kladné saldo migrace kulminovalo v roce 2007 (do ČR se v tomto roce přistěhovalo o 84 tis. obyvatel více, než vystěhovalo). Zahraniční migrace byla od r. 1991 a ve výhledu dále bude rozhodujícím faktorem pro vývoj počtu obyvatel v ČR, zejména atraktivních měst a vybraných regionů.

V těchto podmínkách však není reálné, aby SO ORP Králíky změnila dosavadní vývojové trendy, tj. zastavila celkový pokles počtu obyvatel, jehož dominantní příčinou je záporné saldo migrace.

4.1.2 VÝVOJ POČTU OBYVATEL V SO ORP A V OBCÍCH

V následující tabulce je provedeno srovnání počtu obyvatel podle definitivních (obvyklého pobytu) a předběžných výsledků sčítání (evidence trvalého bydliště) z r. 2011. Cílem tabulky je dokumentace difference výsledků, které na rozdíl od minulých sčítání nejsou dány zpřesněním předběžných výsledků, ale odlišnou metodikou předběžných a definitivních výsledků sčítání.

Tabulka 4.2. Srovnání počtu obyvatel v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání podle definitivních a předběžných výsledků sčítání (zdroj: ČSÚ, výsledky sčítání r. 2011, vlastní výpočty)

	výsledky sčítání 26.3.2011		rozdíl	
	definitivní	předběžné	obyvatel	relativní odchylka
ČR	10 436 560	10 562 214	-125 654	-1,2%
SO ORP Králíky	8712	8988	-276	-3,2%
Červená Voda	3078	3103	-25	-0,8%
Dolní Morava	282	299	-17	-6,0%
Králíky	4327	4490	-163	-3,8%
Lichkov	505	562	-57	-11,3%
Mladkov	520	534	-14	-2,7%

Předběžné výsledky sčítání uváděly za celý SO ORP Králíky počet obyvatel – 8988 obyvatel, definitivní – 8712. – rozdíl je tedy cca 280. obyvatel (-3,2%), relativně více než 2,5 krát větší než procentuální odchylka v průměru za ČR (-1,2%). Obvyklý počet obyvatel (tj. blíží se pojetí „fakticky přítomného“ obyvatelstva) je v ČR v „průměru“ mírně nižší než podle „formální“ evidence

trvalého bydliště. Situace v jednotlivých územních jednotkách, zejména obcích, se však výrazně odlišují (z hlediska relativní velikosti i absolutního znaménka odchylek).

V rámci jednotlivých obcí je patrné, že nejvyšší zápornou diferencí mezi předběžnými a definitivními počty obyvatel vykazují obce Dolní Morava (rekreační funkce) a poměrně překvapivě zejména Lichkov (zde je vysvětlení mnohem problematičtější).

Pro hodnocení vývoje počtu obyvatel v obcích SO ORP Králíky byla použita 7 bodová hodnotící stupnice, zohledňující negativnější vývoj počtu obyvatel v celé ČR (podobně jako u ÚAP MSK, aby byla zajištěna lepší porovnatelnost přístupů a hodnocení), hodnota 1 – nejpříznivější vývoj, 4- průměrný, 7 nejméně příznivý vývoj. Intervaly stupnice byly zvoleny s ohledem na vývoj v celé ČR.

Tabulka 4.3. Použité parametry hodnocení změny počtu obyvatel

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Krátkodobá změna počtu obyvatel v období 4 let mezi aktualizací ÚAP	větší nebo rovno 8%	menší než 8% a větší nebo rovno 5%	menší než 5% a větší nebo rovno 2%	menší než 2% a větší nebo rovno -1%	menší než -1% a větší nebo rovno -4%	menší než -4% a větší nebo rovno -7%	menší než -7%
Dlouhodobá změna počtu obyvatel v patnáctiletém období (obvyklého bilančního období územního plánu)	větší nebo rovno 12%	menší než 12% a větší nebo rovno 6%	menší než 6% a větší nebo rovno 2%	menší než 2% a větší nebo rovno -2%	menší než -2% a větší nebo rovno -6%	menší než -6% a větší nebo rovno -12%	menší než -12%
Krajské hodnocení pro období 2001/2015	větší nebo rovno 23,01%	23,0% až 12,01%	12,0% až 6,01%	6,0% až 3,01%	3,0% až -0,99%	-1% až -5,99%	menší než -6%

Při vymezování intervalů pro hodnocení bylo vycházeno z hodnot za celou ČR a z hodnot za jednotlivé skupiny obcí (velké rozdíly existují u malých obcí (menších než 100 obyvatel, středních obcí 100 až 999 obyvatel, velkých obcí 1000-9999 obyvatel, a velmi velkých obcí (měst) nad 9999 obyvatel).

Dále ze skutečnosti, že nadměrný růst není pozitivním jevem, v případě, že růst dlouhodobě překračuje 1% ročně, je otázkou dopad na soudržnost obyvatel a hospodářský pilíř území (vyvolané a prahové investice).

Matematický pojem průměrné hodnocení a vlastní hodnotový pojem nelze automaticky zaměňovat, z hlediska průměrného hodnocení je i mírný dlouhodobý pokles počtu obyvatel (systém hledá novou přirozenou rovnováhu, pouze ten pokles nesmí být moc prudký) s negativními dopady.

Současně bylo přihlédnuto k metodám a postupům v jiných ÚAP, zejména Pardubického kraje.

Tabulka 4.4. Hodnocení vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Králíky (dlouhodobý a krátkodobý vývoj), (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a hodnocení)

ukazatel / obec	změna počtu obyvatel 1.1.2005 až 1.1.2020 (15 let)				změna počtu obyvatel 1.1.2016 až 1.1.2020 (4 roky)				počet obyvatel 1.1.2020
	výchozí počet obyvatel	změna počtu obyvatel	% změna	hodnocení indikátoru	výchozí počet obyvatel	změna počtu obyvatel	% změna	hodnocení indikátoru	
Červená Voda	3 196	-191	-6,0%	5	3068	-63	-2,1%	5	3005
Dolní Morava	291	116	39,9%	1	299	108	36,1%	1	407
Králíky	4682	-477	-10,2%	6	4300	-95	-2,2%	5	4205
Lichkov	558	-29	-5,2%	5	522	7	1,3%	4	529
Mladkov	558	-28	-5,0%	5	530	0	0,0%	4	525
SO ORP	9 285	-609	-6,6%	6	8 719	-43	-0,5%	4	8 676

Možnosti došetření:

Existují zejména u specifík sociálně kulturního života obcí, „image“ obce a to zejména při zpracování vlastních územních plánů (doplnění průzkumů). Důležité jsou zejména při interpretaci mnohých specifík obcí (například věkové struktury obyvatel, volební a občanské angažovanosti obyvatel, tradic).

Město Králíky a i okolní obce jsou příkladem dlouhodobého poklesu velikosti sídel (měřeno počtem obyvatel) v návaznosti na průmyslovou revoluci na konci 19. století. Příčinou byl pokles hospodářské prosperity území. Nevýkonné zemědělství determinované podhorskými podmínkami, ale i stále více zaostávající tradiční průmysl (textilky) v kombinaci s relativním „přelidněním“ území a na druhé straně nově vznikající rozvojové póly. Rozpad Rakousko-Uherské monarchie byl příčinou značné migrace obyvatel. Migrace obyvatel z regionu byla široce orientována, např. i do německy mluvících zemí a zámoří.

Nepříznivý vývoj počtu obyvatel prohloubily ve 20. století zejména důsledky druhé světové války. Následující veřejná podpora osídlení pohraničí ve většině obcí nenahradila ztráty počtu obyvatel, výraznější růst nastoupil ve městech a obcích s alokací průmyslu a panelové bytové výstavby.

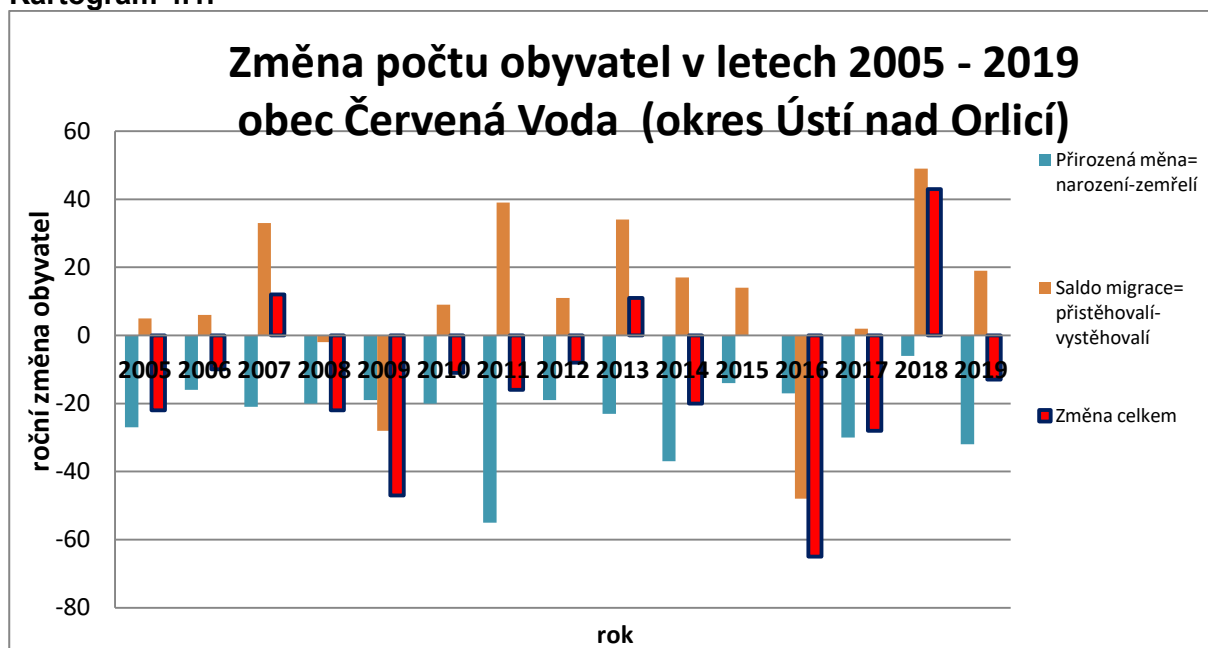
Vývoj počtu obyvatel a věkové struktury obyvatel byl však v jednotlivých sídlech výrazně nerovnoměrný. Jeho poznání umožňuje jak analýza sociodemografické situace, tak i širší pochopení rozvoje jednotlivých sídel. Velká imigrace po II. světové válce přivedla do regionu původem většinou vesnické obyvatelstvo s pestrá národnostní strukturou. Zásadní váha měst Králíky a Červené Vody v SO ORP přitom determinuje vývoj celého správního obvodu.

Na vývoj počtu obyvatel v obcích má v současnosti vliv především migrace (nikoliv přirozená měna) – přitom migrují zejména mladé rodiny. Celá ČR v období po r. 2001 začala vykazovat migrační přírůstek (přiliv cizinců, většinou z kulturně blízkých regionů). Města však většinou vykazují úbytek migrací. Migrační přírůstek realizují ostatní menší, zejména příměstské obce (v nichž žije v ČR asi 25% obyvatel). Vývoj je silně diferencovaný a obyvatele získávají především obce ve výhodných dopravních polohách, se základní vybaveností a s atraktivním rekreačním zázemím, kvalitním životním a obytným prostředím. Postupně tak vzniká a urychluje se proces suburbanizace, který v SO ORP však nemá výraznější intenzitu (otázkou je, jak posuzovat vývoj v Dolní Moravě).

Červená Voda**Tab. 4.5. Vývoj počtu obyvatel od r. 2005 v řešeném území (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)**

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	přirozená měna = narození - zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí - vystěhovalí	změna celkem
2005	3 196	37	64	100	95	-27	5	-22
2006	3 174	35	51	97	91	-16	6	-10
2007	3 164	36	57	113	80	-21	33	12
2008	3 176	36	56	88	90	-20	-2	-22
2009	3 154	32	51	54	82	-19	-28	-47
2010	3 107	41	61	80	71	-20	9	-11
2011	3 101	32	87	95	56	-55	39	-16
2012	3 085	41	60	91	80	-19	11	-8
2013	3 077	34	57	116	82	-23	34	11
2014	3 088	24	61	83	66	-37	17	-20
2015	3 068	48	62	100	86	-14	14	0
2016	3 068	32	49	85	133	-17	-48	-65
2017	3 003	33	63	75	73	-30	2	-28
2018	2 975	49	55	128	79	-6	49	43
2019	3 018	32	64	91	72	-32	19	-13
2020	3 005							
Průměr		36	60	93	82	-24	11	-13
Oprava s ohledem na výsledky sčítání 2011								5

Kartogram 4.1.



Obec Červená Voda vykazuje dlouhodobý mírný pokles počtu obyvatel a silně proměnlivý vývoj v jednotlivých letech. Vývoj je ovlivněn zejména pozitivním vlivem migrace. Úbytky přirozenou měnou, ale i věkovou strukturu obyvatel ovlivňuje alokace domova důchodců. Stav a vývoj věkové struktury obyvatel je v posledních letech příznivý.

Do roku 2030 (2035) bude pokles počtu obyvatel v řešeném území dále pokračovat – na úroveň cca 2900 obyvatel. Tempo poklesu však bude zřejmě mírně klesat. Vývoj bude diferencovaný v jednotlivých částech obce. Tento počet obyvatel je možno považovat za reálnou variantu vývoje, avšak podmíněnou především prosperitou regionu a i navazující bytovou výstavbou v řešeném území (nabídkou disponibilních pozemků pro bydlení).

Dolní Morava

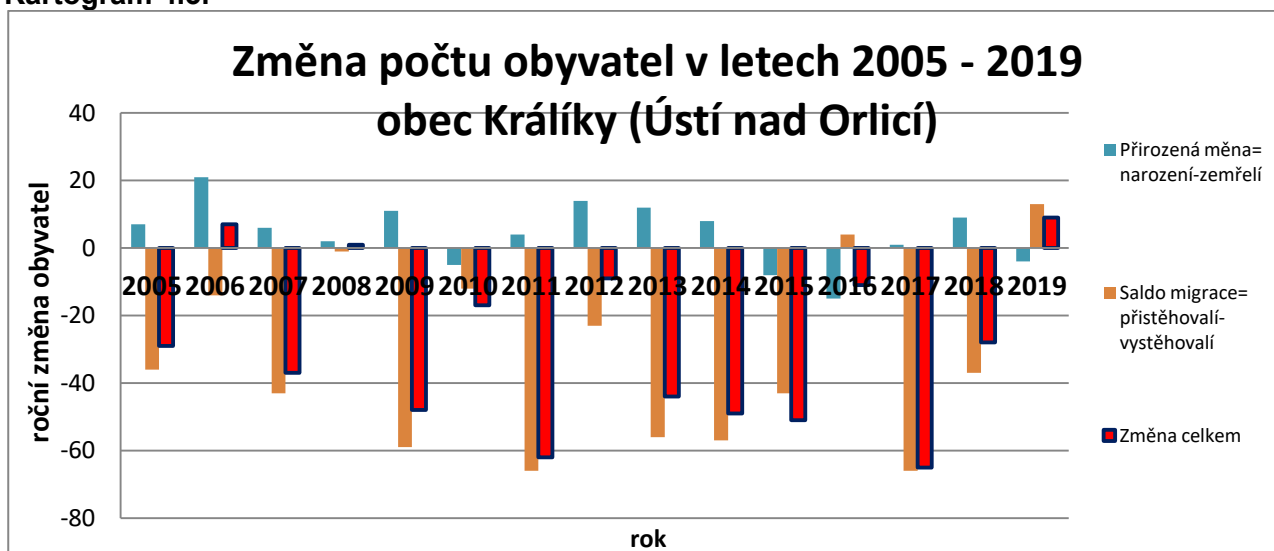
Obec **Dolní Morava** vykazuje po r. 2000 dlouhodobou stagnaci počtu obyvatel, mírně proměnlivý vývoj v jednotlivých letech. Poslední dva roky došlo k výraznému růstu počtu obyvatel. Vývoj je dominantně ovlivněn vlivem migrace. Vývoj je pozitivně ovlivněn rekreační funkcí, takže ho není možno považovat za stabilizovaný (z hlediska počtu přítomných obyvatel, který sezónně výrazně kolísá). Zlepšení věkové struktury obyvatel po r. 2016 je výrazné, je otázkou, nakolik zlepšuje předpoklady přirozené měny obyvatel. Model fungování rekreačních obcí (ke druhému bydlení a pro některé skupiny obyvatel) bude zřejmě posilovat. V dlouhodobějším výhledu existují možnosti růstu počtu obyvatel, jejímž zdrojem bude migrace, zejména za atraktivním rekreačním bydlením. Tento proces může být i ve vazbě na komerční výstavbu bytů, což u podobných rekreačních obcí naráží na celou řadu omezení (zejména z hlediska ochrany přírody, ale i vlastního rekreačního potenciálu území).

Tab. 4.6. Vývoj počtu obyvatel od r. 2005 v řešeném území (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistě- hovalí	vystě- hovalí	přirozená změna = narození - zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí - vystěhovalí	změna celkem
2005	291	0	2	18	7	-2	11	9
2006	300	3	0	8	8	3	0	3
2007	303	3	2	7	4	1	3	4
2008	307	1	3	9	9	-2	0	-2
2009	305	2	4	15	8	-2	7	5
2010	310	4	0	7	6	4	1	5
2011	300	0	2	13	7	-2	6	4

Město Králíky vykazuje po r. 2005 dlouhodobý pokles počtu obyvatel. Vývoj je pod vlivem migrace, která v posledních letech vykazuje velmi vysoké záporné saldo. Zhoršování věkové struktury obyvatel po r. 2001 je dlouhodobé, věková struktura dále zhoršuje předpoklady přirozené měny obyvatel. V budoucnu je pravděpodobná záporná bilance přirozené měny. Značná byla oprava směrem dolů v důsledku sčítání obyvatel v r. 2011. Nová bytová výstavba je ve městě realizována jen v malém rozsahu. V dlouhodobějším výhledu (do r. 2035) neexistují reálné možnosti růstu počtu obyvatel a zřejmě i stagnace. **Do roku 2030 (2035) bude pokles počtu obyvatel v řešeném území dále pokračovat – na úroveň cca 4000 obyvatel.** Tempo poklesu však bude zřejmě mírně klesat. Vývoj bude diferencovaný v jednotlivých částech města. Tento počet obyvatel je možno považovat za reálnou variantu vývoje, avšak podmíněnou především prosperitou regionu a i navazující bytovou výstavbou v řešeném území (nabídkou disponibilních pozemků pro bydlení).

Kartogram 4.3.



Lichkov

Obec Lichkov vykazuje po r. 2000 mírný dlouhodobý pokles počtu obyvatel, značně proměnlivý vývoj v jednotlivých letech. Do roku 2030 (2035) může v řešeném území dojít k velmi mírnému poklesu (stagnaci) počtu obyvatel, mírně poroste podíl druhého bydlení.

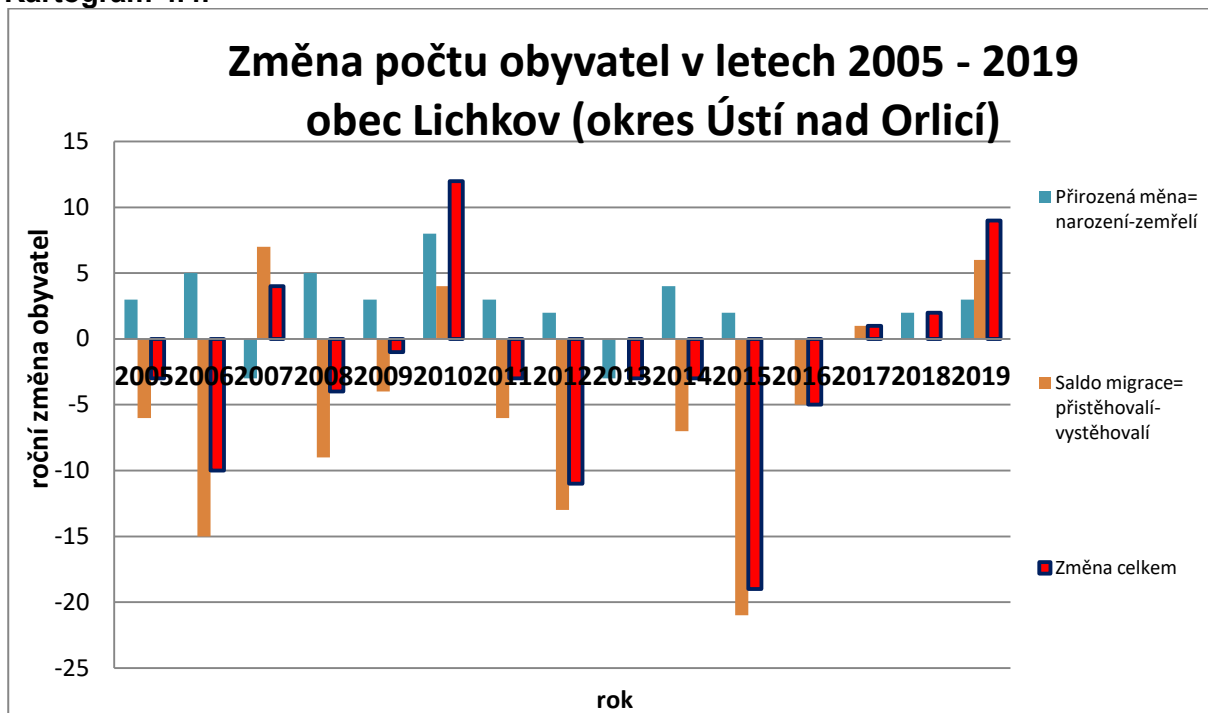
Vývoj je podmíněn migrací a zejména navazující bytovou výstavbou v řešeném území (nabídkou disponibilních pozemků pro bydlení), které mohou posilovat i druhé bydlení.

Tab. 4.8. Vývoj počtu obyvatel od r. 2005 v řešeném území (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	přirozená měna = narození-zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí-vystěhovalí	změna celkem
2005	558	6	3	4	10	3	-6	-3
2006	555	11	6	8	23	5	-15	-10
2007	545	5	8	18	11	-3	7	4
2008	549	8	3	15	24	5	-9	-4
2009	545	7	4	14	18	3	-4	-1
2010	544	10	2	23	19	8	4	12
2011	561	7	4	12	18	3	-6	-3
2012	558	6	4	8	21	2	-13	-11
2013	547	3	6	15	15	-3	0	-3
2014	544	8	4	20	27	4	-7	-3
2015	541	8	6	7	28	2	-21	-19
2016	522	6	6	18	23	0	-5	-5
2017	517	3	3	17	16	0	1	1
2018	518	5	3	12	12	2	0	2
2019	520	6	3	14	8	3	6	9

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	přirozená změna = narození - zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí - vystěhovalí	změna celkem
2020	529							
Průměr		7	4	14	18	3	-4	-1
Oprava s ohledem na výsledky sčítání 2011								5

Kartogram 4.4.

**Mladkov**

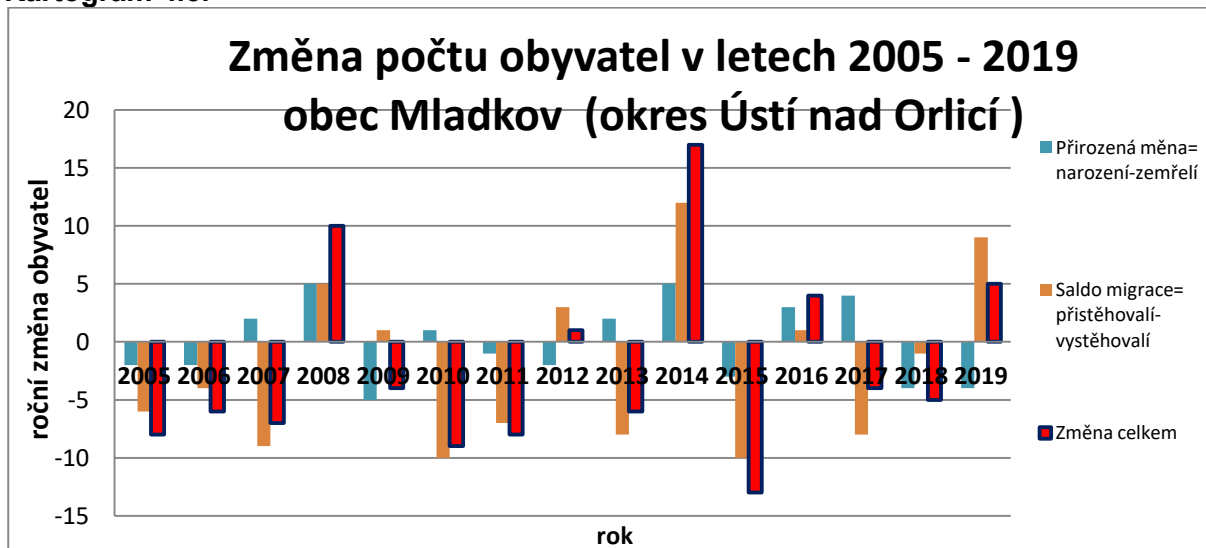
Tab. 4.9. Vývoj počtu obyvatel od r. 2005 v řešeném území (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	přirozená změna = narození - zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí - vystěhovalí	změna celkem
2005	558	2	4	10	16	-2	-6	-8
2006	550	4	6	8	12	-2	-4	-6
2007	544	6	4	15	24	2	-9	-7
2008	537	8	3	29	24	5	5	10
2009	547	3	8	17	16	-5	1	-4
2010	543	4	3	13	23	1	-10	-9
2011	539	2	3	16	23	-1	-7	-8
2012	531	4	6	17	14	-2	3	1
2013	532	3	1	12	20	2	-8	-6
2014	526	8	3	23	11	5	12	17
2015	543	6	9	9	19	-3	-10	-13
2016	530	10	7	14	13	3	1	4
2017	534	9	5	11	19	4	-8	-4
2018	530	3	7	14	15	-4	-1	-5
2019	525	4	8	20	11	-4	9	5
2020	530							
Průměr		5	5	15	17	0	-2	-2
Oprava s ohledem na výsledky sčítání 2011								5

Obec **Mladkov** vykazuje po r. 2000 mírný pokles počtu obyvatel, proměnlivý vývoj v jednotlivých letech.

Do roku 2030 (2035) může v řešeném území dojít ke stagnaci či mírnému poklesu počtu obyvatel, zřejmě poroste i rozsah druhého bydlení, počet přítomných obyvatel bude v zásadě stagnovat. Vývoj je podmíněn především prosperitou regionu a i navazující bytovou výstavbou v řešeném území (nabídkou disponibilních pozemků pro bydlení), které mohou posilovat i druhé bydlení.

Kartogram 4.5.

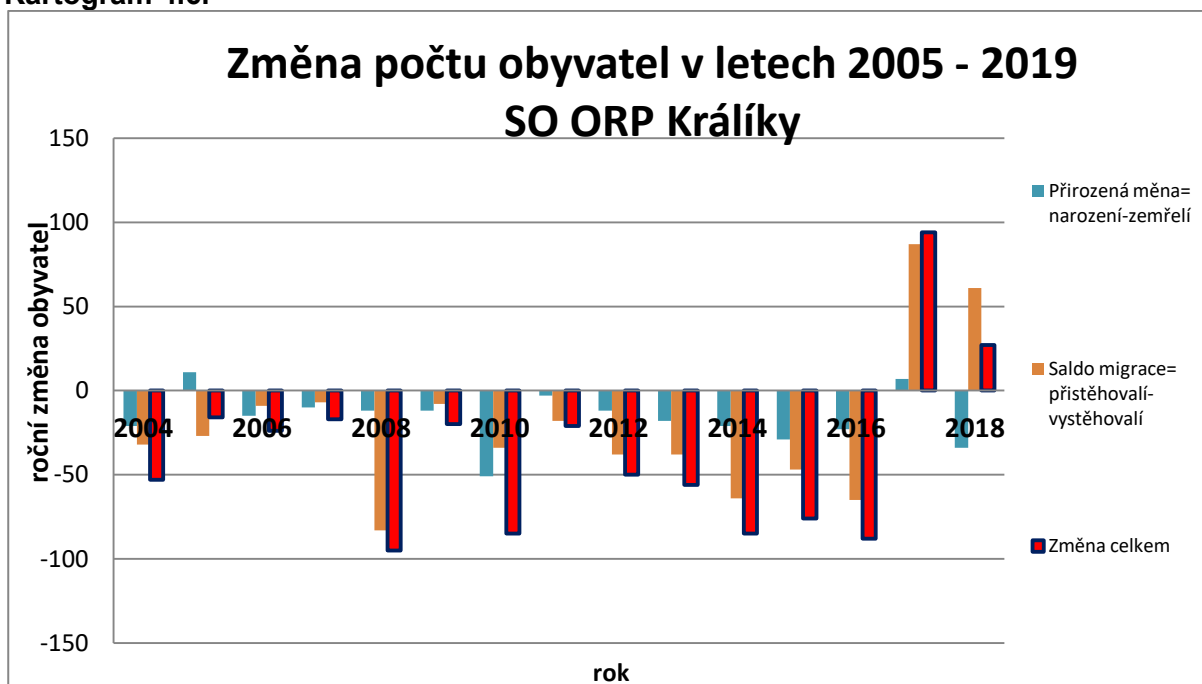


SO ORP Králíky

Tab. 4.10. Vývoj počtu obyvatel od r. 2005 v řešeném území (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

rok	stav 1.1.	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	přirozená změna = narození-zemřelí	saldo migrace = přistěhovalí-vystěhovalí	změna celkem
2005	9 285	97	118	193	225	-21	-32	-53
2006	9 232	104	93	213	240	11	-27	-16
2007	9 216	97	112	253	262	-15	-9	-24
2008	9 192	98	108	233	240	-10	-7	-17
2009	9 175	90	102	176	259	-12	-83	-95
2010	9 080	99	111	221	229	-12	-8	-20
2011	8 960	86	137	200	234	-51	-34	-85
2012	8 931	95	98	206	224	-3	-18	-21
2013	8 910	81	93	240	278	-12	-38	-50
2014	8 860	80	98	196	234	-18	-38	-56
2015	8 804	96	117	207	271	-21	-64	-85
2016	8 719	82	111	233	280	-29	-47	-76
2017	8 643	90	113	182	247	-23	-65	-88
2018	8 555	112	105	301	214	7	87	94
2019	8 649	79	113	268	207	-34	61	27
2020	8 676							
Průměr		92	109	221	243	-17	-22	-39
Oprava s ohledem na výsledky sčítání 2011								-100

Kartogram 4.6.



Průměrný roční pokles o cca 20 obyvatel v rámci celého SO ORP Králíky v posledních 15 letech byl způsoben zejména nepříznivým vývojem ve vlastním městě Králíky, tendence k výraznějšímu růstu se v posledních letech projevila zejména v Dolní Moravě. Pokles počtu obyvatel (obvykle bydlících) je potřeba vnímat i s vývojem druhého bydlení (početem přítomných obyvatel, který má sezónní charakter) a v době rekreační sezóny dlouhodobě mírně roste. **Pro další vývoj nelze předpokládat změnu základní tendence – tlaku na pokles počtu obyvatel u většiny obcí (sídel), přičemž pokles bude vyvolán jak přirozenou měnou, tak i migrací.**

4.1.3 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL

Věková struktura obyvatel obcí (ale i regionů) je dlouhodobě pod obecným tlakem růstu podílu seniorů - obyvatel v poproduktivním věku, tj. obyvatel 65 let a starších.

V následující tabulce jsou parametry vyhodnocení stavu a vývoje věkové struktury obyvatel – stavu indexu stáří r. 2019 (použit i v minulosti) a vývoje v letech 2016-2019, tj. ve čtyřletém období.

Tab. 4.11. Použité parametry hodnocení věkové struktury obyvatel (indexu stáří)

hodnocení	1 velmi dobré	2 dobré	3 nadprůměr	4 průměr	5 podprůměr	6 špatné	7 velmi špatné
hodnocení stavu indexu stáří r. 2019	menší než 80	≥ 80 a < 100	≥ 100 a < 120	≥ 120 a < 140	≥ 140 a < 160	≥ 160 a < 180	≥ 180
hodnocení stavu indexu stáří r. 2016 – krajské ÚAP	menší než 79	79,01-93	93,01-108	108,01-119	119,01-134	134,01-169	$\geq 163,01$
hodnocení změny indexu stáří 2016-2019	menší než -7%	$\geq -7\%$ a $< -2\%$	$\geq -2\%$ a $< 2\%$	$\geq 2\%$ a $< 7\%$	$\geq 7\%$ a $< 15\%$	$\geq 15\%$ a $< 25\%$	$\geq 25\%$

Tabulka 4.12. Hodnocení indexu stáří obyvatel v obcích SO ORP Králíky - stavu a krátkodobého vývoje, (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a hodnocení)

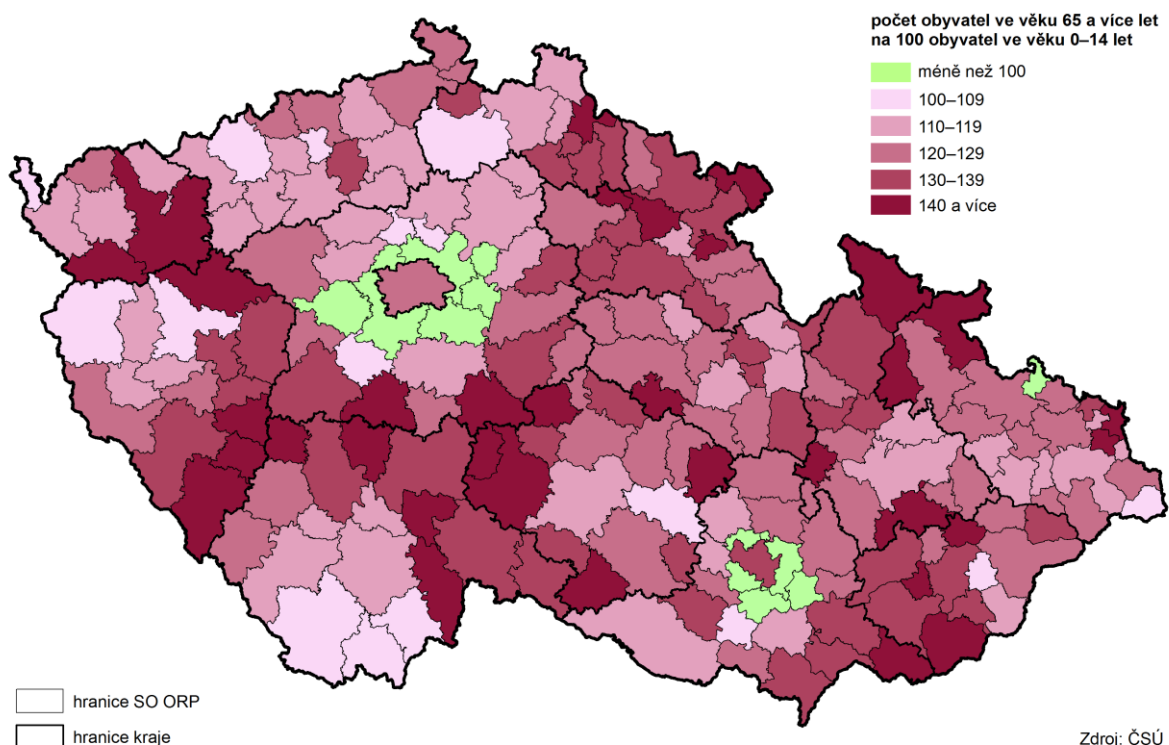
obec	index stáří obyvatel				
	stav r.2016	stav r.2019	hodnocení stavu r.2019	změna r.2016-2019 (r. 2013=100%)	hodnocení změny r.2016-2019
Červená Voda	124,8	119,5	3	95,8%	2
Dolní Morava	143,2	110,5	3	77,2%	1
Králíky	145,6	155,1	5	106,5%	4
Lichkov	120,5	132,4	4	109,9%	5
Mladkov	119,2	123,8	4	103,8%	4

Z dat je zřejmé, že vývoj věkové struktury je u většiny obcí SO ORP Králíky relativně příznivý (r. 2016-2019), jednoznačně nepříznivý je pouze u Lichkova (v úvahu je nutno vzít poměrně příznivou pozici v r. 2016), nejhorší stav je dlouhodobě u města Králíky. V úvahu bylo vzato i to, že u menších obcí může být věková struktura ovlivněna alokací některých zařízení sociálně zdravotních služeb.

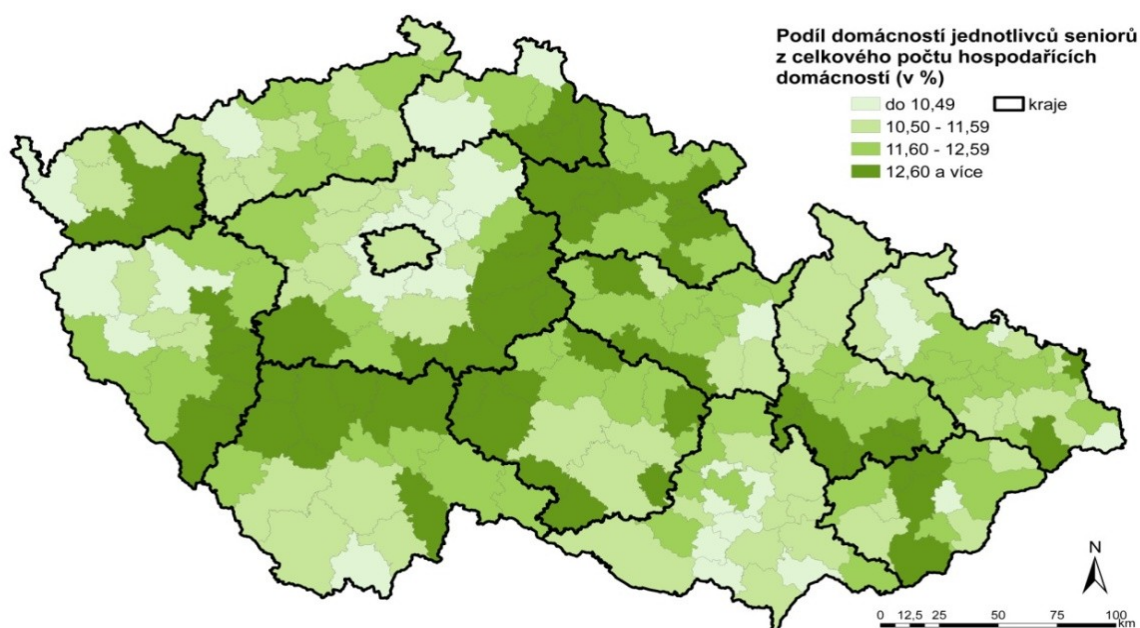
Pro doplnění obrazu o diferenciaci věkové struktury SO ORP V ČR je uveden i následující kartogram zobrazující index stáří a podíl domácností jednotlivců – seniorů na celkovém počtu hospodařících domácností. Tedy dokumentující stále ještě poměrně „únosné“ postavení SO ORP Králíky jako celku z hlediska těchto dvou jevů.

Kartogram 4.7.

Index stáří ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017



Kartogram 4.8.



4.1.4 DEMOGRAFICKÁ SPECIFIKA SO ORP A OBCÍ

V rámci tvorby ÚAP není potřebná a ani možná podrobná analýza všech demografických podmínek území, které mají pro dané území různý význam. Na druhé straně by neměla být opomenuta významná specifika území, která mají na soudržnost společenství obyvatel obcí SO ORP zásadní vliv a která je nezbytné zahrnout do výsledného expertního hodnocení podmínek území.

V rámci území SO ORP Králíky je monitorováno 7 specifíků:

- **Migrace**
- **Vzdělanost**
- **Střední délka života**
- **Podíl dětí narozených mimo manželství**
- **Volební účast**
- **Kriminalita**
- **Příjmy a bohatství domácností - exekuce**

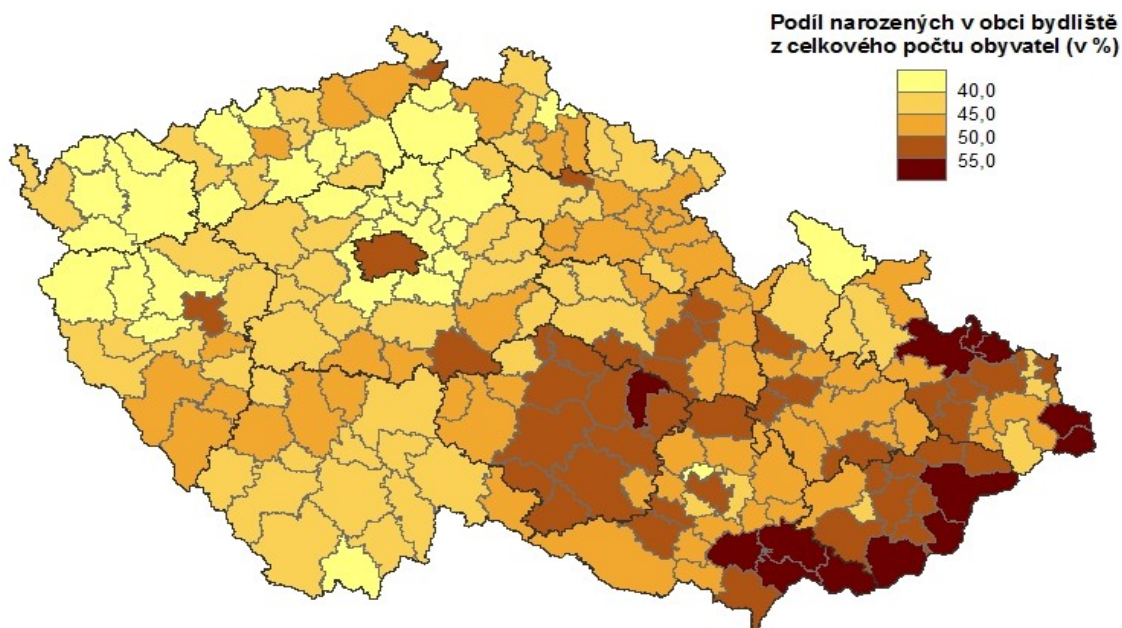
Migrace – autochtonní obyvatelstvo

Dodnes se na stabilitě osídlení řešeného území projevuje skutečnost, že region Králícka zásadně změnil svou původní populaci po II. světové válce. Dosídlení pohraničí – rozsáhlá migrace v padesátých letech minulého století vykazovala řadu problémů. Stabilita osídlení byla nízká a proto i dlouhodobě probíhala na základě výrazné podpory státu.

Ještě před rokem 2000 se tak populace SO ORP Králíky výrazně odlišovala od jiných populací menším podílem osob narozených v místě bydliště, v současnosti toto specifikum již není ze statistických údajů výrazněji patrné (viz následující kartogram). Z řady sociálně ekonomických charakteristik je však stále patrné, že území SO ORP je možno stále přiřadit spíše k migračně transformovaným územím (podobně jak u většiny SO ORP v pohraničí ČR). Tato skutečnost se dodnes promítá do nižší soudržnosti obyvatel území, zejména u městského obyvatelstva (bydlícího v bytových domech, na sídlištích).

Kartogram 4.9.**Podíl narozených v obci bydliště (SLDB 2011)**

ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností a v Praze

**Vzdělanost**

Dlouhodobě platí, že region Pardubického kraje vykazuje mírně podprůměrnou úroveň vzdělanosti obyvatel (viz srovnání s průměrem ČR v následující tabulce, zaostává zejména v podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel). Z následující tabulky je patrné, že SO ORP Králíky vykazuje výrazně nižší zastoupení obyvatel s vysokoškolským vzděláním a to jak ve srovnání s ČR, tak i s vlastním krajem. Částečně je to způsobeno nižší mírou urbanizace SO ORP. Obecně mají města výrazně vyšší podíl VŠ vzdělaných obyvatel a nižší podíl obyvatel se základním vzděláním (viz Praha s 23,6% obyvatel s VŠ vzděláním a pouze 10,2% obyvatel se základním vzděláním).

Horší vzdělanostní struktura obyvatel je obecně negativním faktorem ovlivňujícím jak soudržnost obyvatel území, tak i nezaměstnanost. Obce s výraznou koncentrací VŠ občanů obvykle nevykazují větší soudržnost obyvatel, např. obce s výraznou suburbanizací, či velmi atraktivní rekreační obce. Proto pro hodnocení soudržnosti společenství obyvatel byl zvolen ukazatel podílu obyvatel se základním vzděláním, nikoliv s VŠ vzděláním (jak je tomu např. v rámci ÚAP Pardubického kraje, r. 2017). Podíl VŠ je dále uplatněn u hodnocení podmínek hospodářského pilíře území, jako jeden ze sledovaných jevů pro výsledné hodnocení.

Nejpříznivější vzdělanostní charakteristiku obyvatel vykazuje město Králíky. Rekreační atraktivita a kvalita obytného prostředí je obvykle výraznějším faktorem ovlivňujícím migraci vzdělanějších obyvatel – u obce Dolní Morava se dosud (ve sčítání v r. 2011) neprojevily.

Tabulka 4.13. Vybrané charakteristiky vzdělanosti obyvatel obcí SO ORP Králíky a širší srovnání (zdroj: ČSÚ, SLDB 2011)

název územní jednotky	podíl osob se vzděláním základním (vč. neukončeného) na populaci ve věku 15 a více let (%)	podíl osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním na populaci ve věku 15 a více let (%)	hodnocení podílu osob se základním vzděláním	hodnocení podílu osob s VŠ vzděláním
Česká republika	17,6	12,5	3	2
Pardubický kraj	17,9	9,9	3	4

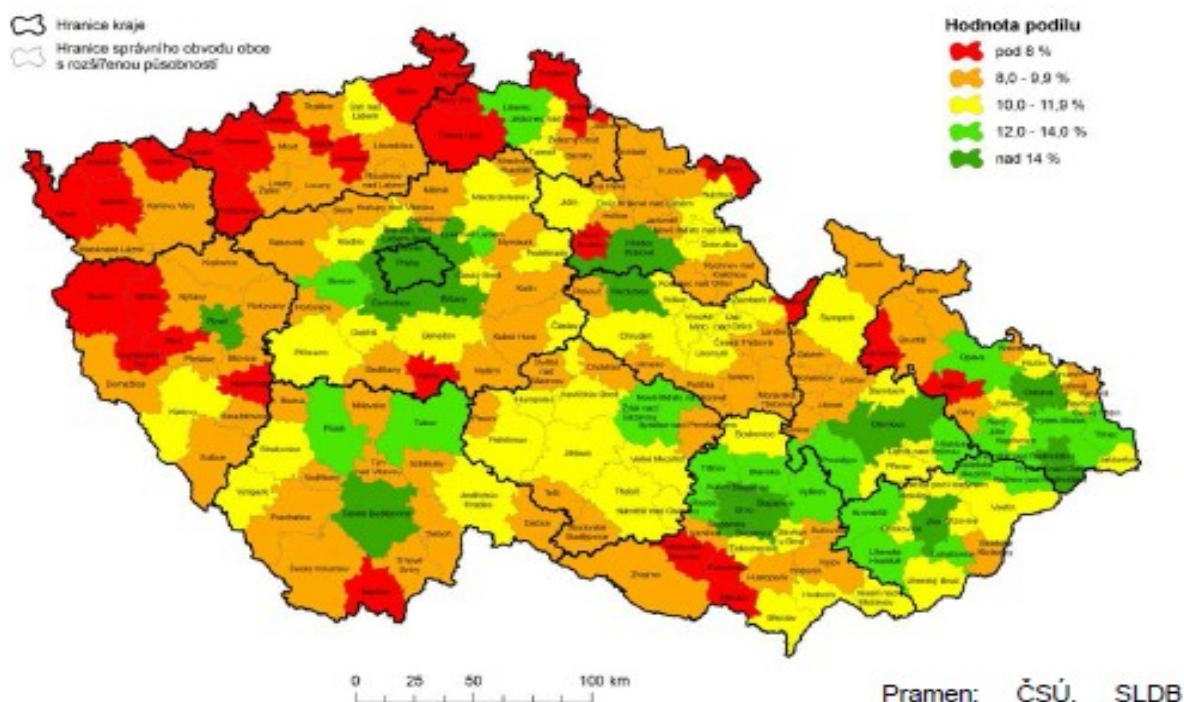
název územní jednotky	podíl osob se vzděláním základním (vč. neukončeného) na populaci ve věku 15 a více let (%)	podíl osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním na populaci ve věku 15 a více let (%)	hodnocení podílu osob se základním vzděláním	hodnocení podílu osob s VŠ vzděláním
SO ORP Králíky	27,6	5,6	7	6
Červená Voda	30,6	4,6	7	6
Dolní Morava	27,5	3,9	7	7
Králíky	25,8	6,9	7	5
Lichkov	30,0	3,1	7	7
Mladkov	23,8	4,6	6	6

Tabulka 4.14. Hodnocení vzdělanosti obyvatel pro soudržnost obyvatel (podle podílu základního vzdělání) a hospodářské podmínky území (podíl obyvatel s VŠ vzděláním)

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Podíl obyvatel se základním vzděláním r. 2011	<15%	>=15% a <17%	>=17% a <19%	>=19% a <21%	>=21% a <23%	>=23% a <25%	>=25%
Podíl obyvatel s VŠ vzděláním r. 2011	>=15%	<15% a =>12%	<12% a =>10%	<10% a =>8%	<8% a =>6%	<6% a =>4%	<4%

Kartogram 4.10.

Podíl osob s VŠ vzděláním v populaci 15 až 64 let v SO ORP v roce 2011

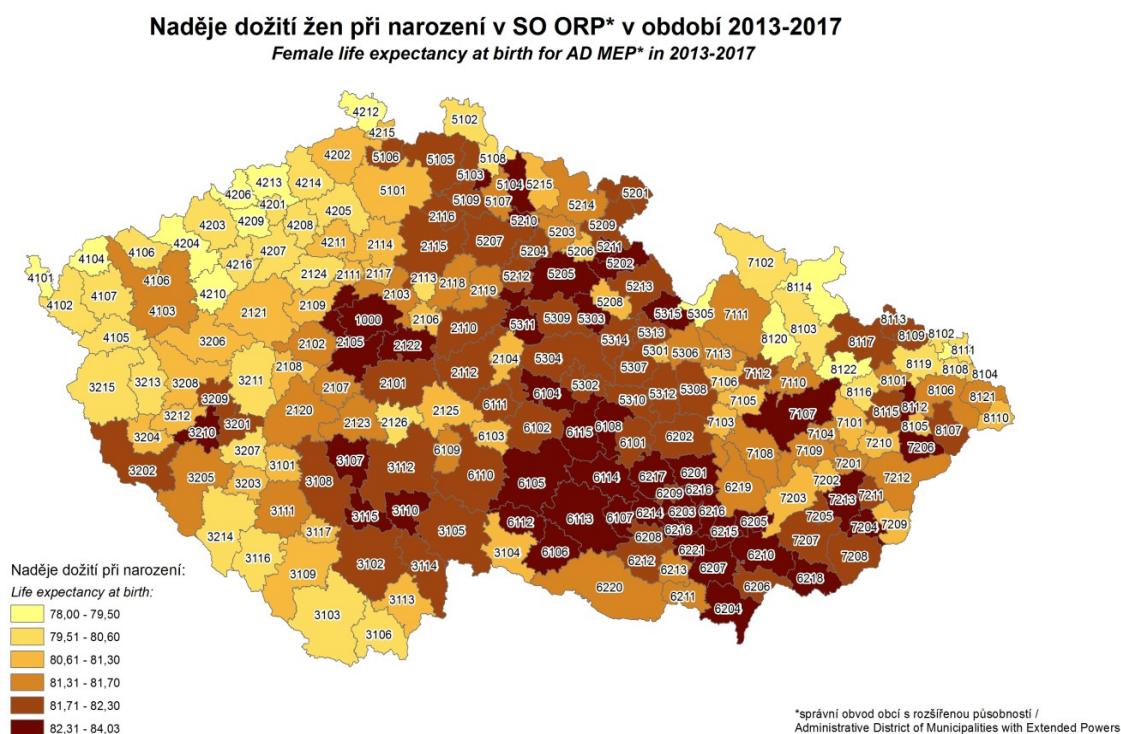


Střední délka života obyvatel

Mezi sociodemografické ukazatele, ale i nepřímé ukazatele hygieny životního prostředí (antropocentricky pojaté kvality životního) prostředí, může být zařazen ukazatel střední délky života či přesněji naděje dožití mužů a žen, který je dostupný za správní obvody ORP. V letech 2008–2017 poskytuje srovnatelné údaje pro celou ČR. Naděje dožití (střední délka života) je ukazatel odvozovaný z úmrtnostních tabulek, vyjadřuje pravděpodobný počet let, kterých se dožije x letá osoba, pokud se nezmění podmínky (řád) vymírání.

Velmi silnou, obecně uznávanou hypotézou je tvrzení, že průměrná délka života (naděje dožití) místních populací je ovlivněna stavem životního prostředí. Dlouhodobě se vedou diskuze o významu jednotlivých faktorů majících vliv na průměrnou délku života. V zásadě se uvádějí tři hlavní skupiny faktorů – životní způsob (zejména vlastní životospráva, stravovací zvyklosti, pracovní činnost), zdravotní péče a genetické předpoklady a vliv vlastního životního prostředí. Význam životního prostředí jako faktoru je odhadován max. na 1/3, spíše však nižší. V ČR je obecně nižší naděje dožití v severních a severozápadních Čechách, nejvyšší na jižní Moravě a ve východních Čechách. Vyšší naděje na dožití vykazují vzdělanější obyvatelé žijící v úplných rodinách a ve velkých městech (s dostupnější a kvalitnější zdravotní péčí). **Pozice SO ORP Králíky** z hlediska naděje dožití obyvatel je velmi nepříznivá. V rámci Pardubického kraje se dlouhodobě jedná o pozici nejhorší. Vzhledem k předešlému období došlo ke zlepšení, ze 199 místa na 181. místo v rámci 206 SO ORP v ČR. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty naděje na dožití, podle průměrné hodnoty skupiny muži a ženy 0 let.

Kartogram 4.11.

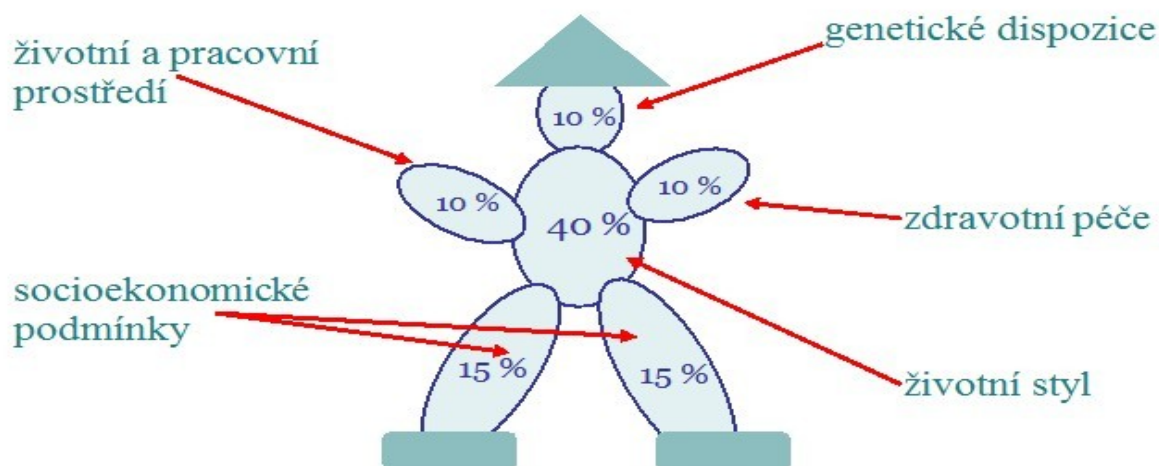


Interpretace prezentovaných hodnot není zdaleka jednoduchá. Na první pohled se nabízí hypotéza, že nižší naděje na dožití je u SO ORP Králíky ovlivněna horší vzdělanostní strukturou obyvatel (tj. vlastními specifiky chování populace), dále pak nepříznivými pracovními podmínkami u části zaměstnanců a zřejmě i horší dostupností zdravotní péče. Je škoda, že tyto cenné výstupy ČSÚ nejsou dále podrobněji odborně vyhodnocovány, jak s ohledem na očištění například od vlivu vzdělanostní struktury, tak zejména nejsou v podrobnosti za obce. Podobně jako u řady dalších ukazatelů (zejména nezaměstnanosti) existuje potřeba prohloubení odborné interpretace, která by velmi pravděpodobně vedla k přesnějšímu vnímání těchto problémů v jednotlivých územích, lepší lokalizaci skutečně postižených území, identifikaci významu jednotlivých faktorů.

Tabulka 4.15. Naděje dožití v SO ORP Králíky v období 2008–2012 a 2013–2017

(zdroj: ČSÚ, pořadí určeno podle průměru muži a ženy 0 let)

SO ORP Králíky	muži			ženy			průměrná hodnota	pořadí z 206 SO ORP
Věk / období	0	45	65	0	45	65		
r. 2008 – 2012	71,4	28,9	13,6	78,3	34,5	16,5	74,8	199
r. 2013 – 2017	75,2	31,5	14,9	79,0	35,9	17,6	77,1	181

Schéma 1. Vliv faktorů na průměrnou délku života (zdroj: KHS Ostrava)**Tab. 4.16. Vliv jednotlivých rizikových faktorů na průměrnou délku života**

(zdroj: Prof. K. Bodek, Polsko)

faktor	rizika – zkrácení délky života – dny
pohlaví (muži)	3070
kuřák	1600
horník	1110
30% nadváha	1300
autonehody	210
alkohol	130
Chodec – úrazy	40
utnutí	40
požár	30
práce s radioaktivními materiály	12
medicína diagnostika	6
život u jaderné elektrárny	0,4

Podíl dětí narozených mimo manželství

Výběr vhodného ukazatele postihujícího soudržnost obyvatel území – sociální situaci v rámci SO ORP je poměrně problematický. Často jsou například využívány ukazatele míry sociálních dávek. Problémem je, že se tyto transfery nastavují s ohledem na politická rozhodnutí (jsou proměnlivé), mnohdy kopírují spíše hospodářskou situaci (nezaměstnanost). Z dostupných údajů byl vybrán poněkud atypický údaj o podílu dětí narozených mimo manželství, který se v rámci testování ukázal poměrně výstižným indikátorem sociální situace SO ORP Králíky.

Tab. 4.17. Průměrný podíl dětí narozených mimo manželství v letech 2016–2017
(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

územní jednotka SO ORP	narození celkem	narození mimo manželství	podíl narozených mimo manželství	pořadí mezi SO ORP (kraj)
Česká republika	227 068	110 824	48,81%	x
Pardubický kraj	10 905	5 274	48,36%	(6)
Jablunkov	251	80	31,94%	1
Valašské Klobouky	264	89	33,71%	2
Kravaře	225	76	33,85%	3
Luhačovice	189	68	35,71%	4
Šlapanice	831	298	35,88%	5
Prachatice	362	205	56,63%	163
Králíky	86	49	56,98%	164
Ostrava	3 284	1 877	57,14%	165
Litvínov	368	258	69,97%	201
Most	760	536	70,51%	202
Broumov	158	112	70,57%	203
Kraslice	125	89	71,08%	204
Bílina	211	156	73,93%	205

Pro hodnocení % změny podílu i stavu narozených mimo manželství je použita „standardní“ 7 bodová hodnotící stupnice, hodnota 1 – nejpříznivější vývoj, 4 – průměrný, 7 nejméně příznivý vývoj. Intervaly stupnice byly zvoleny s ohledem na vývoj v celé ČR a tendenci vývoje (stabilizaci ukazatele).

Tab. 4.18. Hodnocení stavu – podílu narozených mimo manželství

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Podíl narozených mimo manželství r.2016+2017	< 40%	>=40% a <45%	>=45% a <50%	>=50% a <55%	>=55% a <60%	>=60 a <65%	>=65%

Interpretace prezentovaných hodnot podílu dětí narozených mimo manželství potvrzuje, že pozice SO ORP Králíky v roce 2016 a 2017 byla podprůměrná až nepříznivá (druhé nejhorší postavení mezi SO ORP v Pardubickém kraji za SO ORP Moravská Třebová). Cca 57% dětí narozených mimo manželství v SO ORP je velmi vysokou hodnotou i na poměry ČR. Tato skutečnost do značné míry souvisí s vysokou nezaměstnaností a ekonomickou výhodností tohoto modelu partnerského soužití, zejména u nízkopříjmových skupin obyvatel. Je otázkou, nakolik se tak stává standardním modelem rodinného chování po r. 2000 a co bude znamenat pro vlastní soudržnost obyvatel území.

Podle ČSÚ: „Z hlediska srovnání s ostatními zeměmi byl v České republice podíl dětí narozených mimo manželství mírně nad průměrem EU27, který v roce 2011 činil 39,5 % (v ČR 41,8 %). Nejméně dětí mimo manželství se v roce 2011 narodilo v Řecku (7,4 %), i zde se však jejich zastoupení pozvolna zvyšuje. Největší zastoupení dětí narozených nevdaným ženám v zemích Evropské unie bylo v Estonsku (59,7 %), kde se v posledních deseti letech tento podíl téměř nemění. Ještě více dětí mimo manželství se rodí na Islandu, kde se ze 100 narozených dětí v roce 2011 narodilo neprovdaným ženám 65. Mezi lety 1990 a 2017 se ve všech krajích podíly dětí narozených neprovdaným ženám významně zvýšily.

Volební účast

Volební účast občanů v jednotlivých druzích voleb a obcích je výrazně diferencovaná. Je otázkou, nakolik je odrazem soudržnosti obyvatel území, specifické sociální situace (například u větších měst) či lepšího kontaktu obecních zastupitelstev s občany u menších obcí. Tradičně vysoký zájem je o volby do poslanecké sněmovny (poslední v r. 2017), menší pak do obecních zastupitelstev (r. 2018), nejmenší pak do senátu či do krajů.

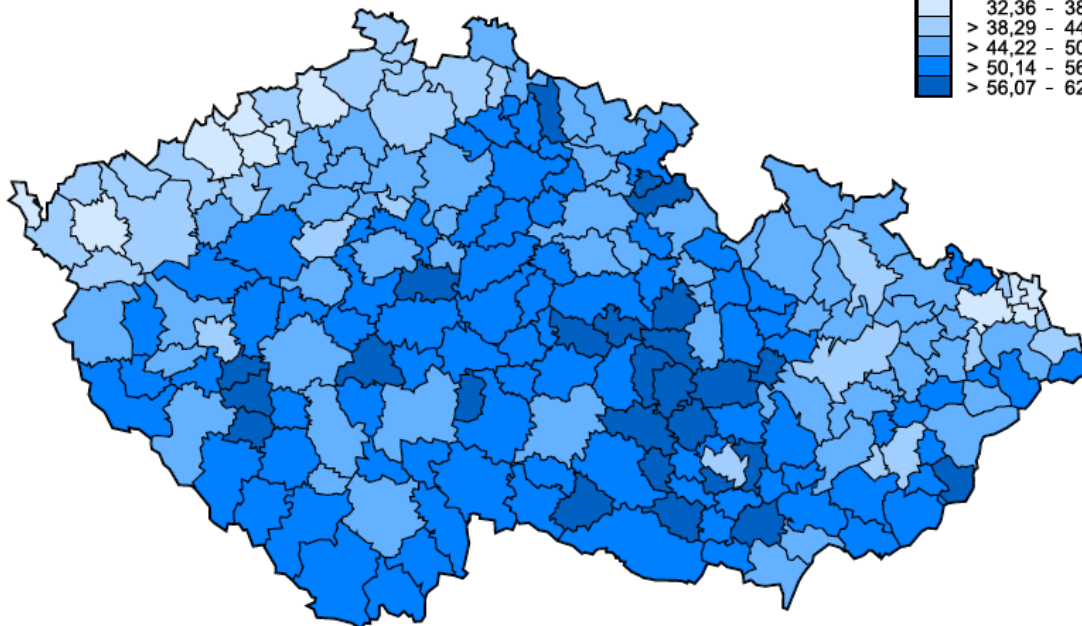
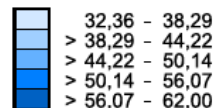
Pro dokreslení obecné situace v ČR je vhodný pohled na mapu ČR, z něhož vyplývá nižší volební účast v hospodářsky slabých a urbanizovaných regionech (okresech), vyšší účast v suburbanizovaných a „vesnických“ regionech.

Kartogram 4.12.

Volební účast v SO ORP

Volby do zastupitelstev obcí
Volební účast v %

Období: 6. 10. 2018



Navazující hodnocení bylo provedeno podle rozložení intervalů uvedených v následující tabulce. Volební účast kolísá mnohem více na úrovni obcí a proto je potřeba brát hodnocení za Pardubický kraj jako celek s výrazným omezením (např. ve volbách do poslanecké sněmovny vykazoval nejnižší účast Karlovarský kraj – 52,1%, nejvyšší Praha – 67,1%). Pardubický kraj je známý relativně vysokou volební účastí v krajských volbách.

Tab. 4.19. Použité parametry hodnocení volební účasti obyvatel

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Průměr volební účasti do poslanecké sněmovny a zastupitel. obcí	=>75%	menší než 75% a větší nebo rovno 62%	menší než 62% a větší nebo rovno 56%	menší než 56% a větší nebo rovno 52%	menší než 52% a větší nebo rovno 46%	menší než 46% a větší nebo rovno 33%	< 33%

Tab. 4.20. Volební účast v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání

(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

	do Poslanecké sněmovny r. 2017		do zastupitelstev obcí r. 2018		průměr	hodnocení	
	voliči v seznamu	volební účast v %	voliči v seznamu	volební účast v %		výpočet	výsledné
Česká republika	8 374 501	60,84	8 345 081	47,34	54,1%	4	4
Pardubický kraj	412 172	63,05	411 884	50,58	56,8%	3	3
SO ORP Králíky	7 027	56,92	7 002	49,99	53,5%	4	4
Červená Voda	2 443	50,14	2 406	46,47	48,3%	4	4
Dolní Morava	252	80,95	305	80,98	81,0%	1	2
Králíky	3 480	58,85	3 433	46,17	52,5%	4	4
Lichkov	410	57,07	423	67,85	62,5%	2	2
Mladkov	442	65,38	435	60,46	62,9%	2	2

Téměř průměrná volební účast v SO ORP Králíky (ve srovnání s průměrem ČR) je spíše pozitivem. V rámci jednotlivých obcí SO ORP je patrná velmi vysoká volební účast při volbách v Dolní Moravě, zřejmě ovlivněná i „stavebním ruchem a změnami“ v této rekreační obci. Ve výsledném hodnocení byla provedena korekce o 1 bod.

Kriminalita

Statistické údaje o úrovni kriminality jsou dostupné z policejní statistiky za jednotlivá obvodní oddělení nikoliv obce. O úrovni kriminality vypovídá zejména údaj o počtu zjištěných trestných činů spáchaných na 1000 obyvatel. Územní jednotkou s nejvyšší úrovní kriminality na 1000 obyvatel je dlouhodobě Praha, následuje okres Ostrava a s odstupem některé okresy Ústeckého kraje (Most). Zjevnou skutečností je, že významnou roli v úrovni kriminality hraje velikost města, jeho obslužné funkce, atraktivita. Kriminalita roste s urbanizací území. Současně je patrné, že okresy Ústeckého a Moravskoslezského kraje s vysokou nezaměstnaností patří k okresům s vyšší úrovní kriminality. Nejnižší úroveň kriminality vykazují okresy Pardubického, Jihomoravského kraje a Zlínského kraje, zejména okresy Vyškov (index 79,5) Ústí nad Orlicí (80,6 – druhá nejnižší hodnota v ČR).

Tab. 4.21. Index kriminality – obvodní oddělení Králíky a širší srovnání

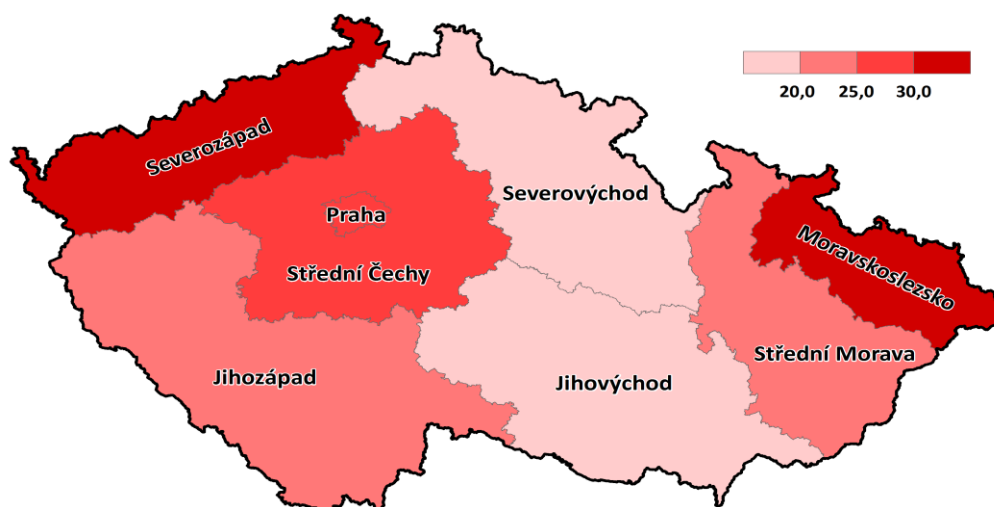
obvodní oddělení	index kriminality (trestných činů na 1000 obyvatel)	trestné činy
Králíky	135,7	122
Hanušovice	153,7	140
Letohrad	47,5	85
Rychnov nad Kněžnou	102,2	223
Zábřeh	134,7	463
Žamberk	88,8	126
Okres Ústí nad Orlicí	80,6	1131
Pardubický kraj	107,7	5558
Praha	385,4	47601
ČR	183,5	192405

Podle dat Policie ČR a <http://www.mapakriminality.cz>

Interpretace územní diferenciací kriminality je pro SO ORP Králíky průměrná, z pohledu Pardubického kraje, však poměrně negativní, je ji potřeba vnímat při celkovém hodnocení soudržnosti obyvatel území.

Pro doplnění „širšího regionálního obrazu“ situace v ČR je přiložen výstup z průzkumu provedeného ČSÚ v r. 2013. I přes skutečnost, že nejvyšší kriminalita je koncentrována do Prahy, percepce (vnímání respondentů) regionů je odlišné. Vnímání kriminality je pouze jedním z faktorů ovlivňujících „atraktivitu“ regionů a lokalit, navíc je zřejmě i příkladem rozdílů ve vnímání jevu a jeho reality.

Kartogram č. 4.13. Podíl respondentů, kteří se v okolí svého bydliště necítí po setmění bezpečně*, regiony ČR, 2013 (zdroj ČSÚ, publikace Kód: 160027–14)



Příjmy a bohatství domácností – exekuce

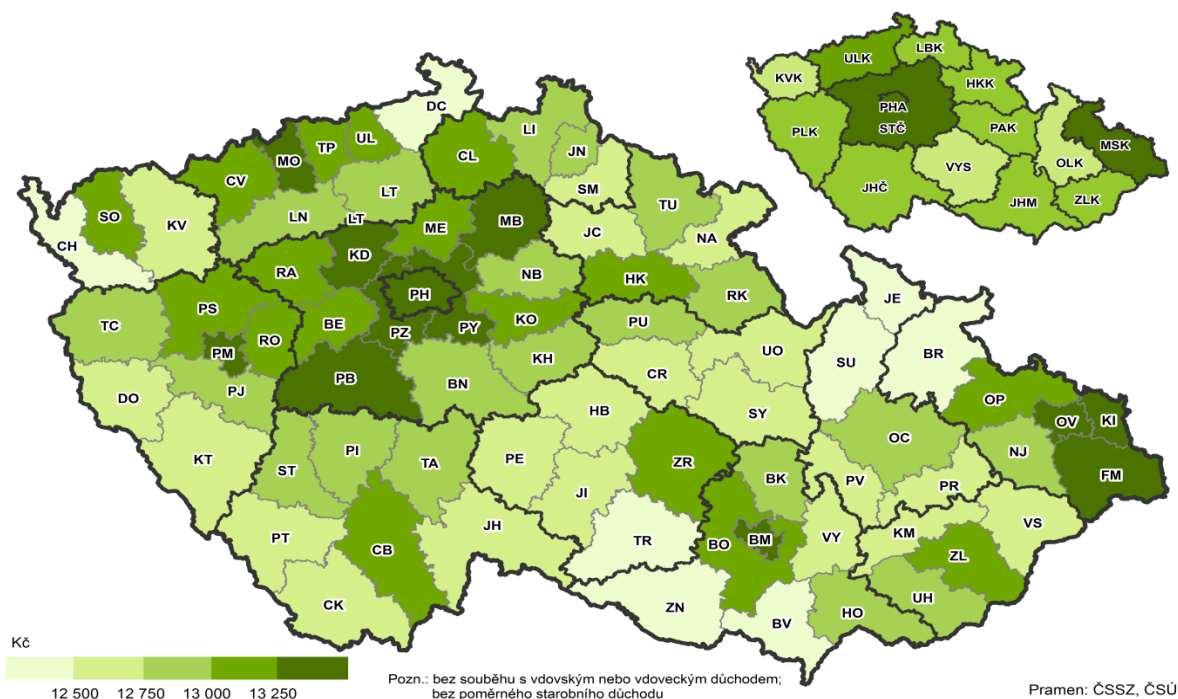
V dlouhodobém vývoji postihly širší region dva negativní faktory. První fenoménem (po r. 1990) je restrukturalizace výroby, zejména zemědělské (podmínky při liberalizaci ekonomiky vedly k pádu živočišné výroby, nebyly srovnány ani s Polskem) s navazující vysokou nezaměstnaností (nízké příjmy domácností, omezené možnosti privatizace).

Dlouhodobější skutečností je výrazně menší podíl domácností vlastnících druhé bydlení (rekreační objekty) než z jiných SO ORP (zejména pak městských, v okolí Prahy). Horší ekonomické postavení domácností se následně promítá jak do nižší bytové výstavby, tak i do vlastní soudržnosti obyvatel, jeho vnímání, politické orientace obyvatel.

Absence údajů o mzdové úrovni (alespoň na úrovni okresů) mohou pouze omezeně nahradit údaje o průměrném starobním důchodu (jež však zrcadlí zejména příjmy v minulosti, přitom existuje rozpor mezi průměrnou diferencí důchodů u mužů a žen, extrémně např. na Ostravsku). Zcela na okraji pozornosti pak stojí údaje o majetku (bohatství) domácnosti v jednotlivých SO ORP, nepřímo o nich vypovídá např. podíl domácností s druhým bydlením.

Kartogram 4.14.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) mužů v prosinci 2017



Situaci SO ORP Králíky dokresluje skutečnost, že podíl občanů nad 15 let v exekuci je zde 8,8%, pro srovnání u SO ORP Šumperk 8,3%, Žamberk 4,7%, Lanškroun 6% průměr ČR 8,7%, vše v r. 2019). Tj. situace byla mírně nadprůměrná (mírně negativní), nejhorší situace byla v Lichkově (12,4%) nejlepší ve vedlejší Mladkově (7,7%).

V rámci celé ČR došlo do r. 2017 – 2019 k velmi mírnému poklesu podílu osob v exekuci, jedná se však stále o významný a územně diferencovaný problém z hlediska soudržnosti obyvatel.

4.2 BYDLENÍ

4.2.1 METODICKÁ VÝCHODISKA

Obytná funkce je u většiny obcí dominantní funkcí z hlediska využití území. Popisu a analýze systému bydlení je proto nezbytné věnovat přiměřenou pozornost. V této aktualizaci ÚAP je kromě vlastní časové aktualizace věnována pozornost i rozšíření pohledu na ekonomické – místně obvyklé parametry bydlení (ceny bytů, nájemné) a nově zhodnocení rozvojového potenciálu území z hlediska bydlení.

Vývoj počtu bytů do značné míry odráží rozvojové možnosti sídel a jejich široce pojatou atraktivitu z hlediska bydlení. Problémem je však reálný popis vývoje systému bydlení. Skutečností je, že obydlené byty tvoří pouze část celého systému bydlení. Rozsah prvního (trvalého=obvyklého) a zejména druhého bydlení je často obtížně zjistitelný. V ČR i po r. 1990 přetrvával zjednodušený obraz o nízké bytové výstavbě, plošném nedostatku bytů (zejména mediálně exponovaný pohled na problémy bydlení v Praze, která vytváří zcela odlišný subsystém bydlení v ČR). Neočekávaný rozvoj druhého bydlení po r. 1990 (rychlý růst počtu tzv. neobydlených bytů a rekreačních objektů, který byl často spojován s omezenými možnostmi cestování do zahraničí), však svědčí spíše o pokračujícím extenzivním rozvoji systému bydlení.

Otázkou zůstává samotná definice druhého bydlení. Z hlediska potřeby úplného popisu bydlení v obcích by druhé bydlení mělo zahrnovat všechny formy bydlení mimo obvyklého bydlení (ve smyslu sčítání v roce 2011). Tedy bydlení ve všech typech druhého bydlení – v tzv. neobydlených bytech, individuálních rekreačních objektech i jiných objektech, které lze vyčlenit jako samostatné

jednotky bydlení (ne všechny splňují definici bytu, tj. nejsou k bydlení kolaudovány – např. objekty zkolaudované pro uskladnění výpěstků – zahradní chaty). V konkrétních případech je mnohdy těžko rozhodnout, rozhodující je faktická obyvatelnost, tj. napojení na síť a vytápění objektu.

Současně s expanzí systému bydlení se však výrazně prohlubuje sociální diferenciací v oblasti bydlení, s mnoha negativními doprovodnými jevy (bydlení mimo byty a v současnosti zejména velmi kontroverzní bydlení v ubytovnách). Výrazně problematickým jevem je pak bezdomovectví. Řešení těchto jevů je v rámci systému územního plánování omezené, dominantní role zde náleží komunitnímu plánování obcí (spíše regionů) a nastavení veřejné podpory v oblasti bydlení (doplatku a příspěvku na bydlení).

Hlavní cíl:

Stanovení přiměřené potřeby bytů – ploch pro bydlení v obcích (komponentní metodou – bilancující odpad bytů, pokles zalidněnosti bytů a změnu počtu obyvatel, zohledňující základní specifika obcí – například tradici rodinného života, rozptýlené zástavby). Tento hlavní cíl je legislativně definován ve stavebním zákoně. Bilance potřeby bytů je uvedena v části podkladů za obce.

Další cíle:

Posouzení vývoje bydlení (intenzita bytové výstavby a změna počtu bytů).
Kvalita bydlení (struktura bydlení, vázáno na výsledky sčítání).
Základní ekonomická charakteristika bydlení (ceny pozemků, bytů a nájmu).
Úplná bilance systému bydlení v obcích, zátěže území.

Dostupná data:

Výsledky sčítání 2011 v podobě definitivních údajů i předběžných údajů, průběžná evidence registru sčítacích obvodů a budov (RSO, ČSÚ), data o dokončené bytové výstavbě (ČSÚ, stavební úřady).

Kvalita dat:

Kvalita dat je omezena celou řadou skutečností (v současnosti nelze plně rozlišit první=obvyklé=trvalé a druhé bydlení v řešeném území, v evidenci bytů existuje množství problémů, které jsou popsány s ohledem na novou metodiku definitivních výsledků sčítání 2011 a i změny v evidenci obyvatel). Kvalita dat o bydlení je výrazně nižší než dat o obyvatelstvu, přičemž vzhledem k charakteru nemovitých věcí a pohybu obyvatel by tomu mělo být naopak.

Interpretace dat:

Značné problémy představuje zejména stanovení přiměřené rezervy ploch pro bydlení a interpretace cen pozemků a bydlení na úrovni obcí. V případě malých a atraktivních obcí by měly být plošné rezervy obecně vyšší, zejména u obcí v suburbanizačních územích měst a rekreačních územích. Otázkou je rozporuplný proces suburbanizace, možnosti jeho regulace nástroji územního plánování při absenci ekonomických nástrojů (nízká míra zdanění nemovitostí, především stavebních pozemků). Novým makroekonomickým fenoménem je politika levných peněz – hypoték a hrozících nulových (záporných) výnosů z úspor, významně ovlivňující celý systém bydlení.

Možnost došetření:

Cen pozemků a bytů – náročné zejména na interpretaci zjištěných dat (viz například cenová mapa nájemného MMR, která již v současnosti není volně publikována).

Závěry: Aktualizace podkladů pro ÚAP si klade za cíl prohloubení znalostí o systému bydlení, zejména v ekonomické oblasti a nově i stanovení potenciálu rozvoje bydlení. Pro jednotlivé obce závěry obsahují i rámcový návrh potřeby bytů (ploch), který by pak na úrovni územních plánů byl upřesněn s ohledem na prohloubení znalosti o území.

4.2.2 VÝVOJ BYDLENÍ V SO ORP KRÁLÍKY

Poznání dlouhodobého vývoje bydlení je klíčem pro hodnocení vývoje systému bydlení i stanovení potřeby bytů v budoucnosti. Jak již bylo v předchozím textu uvedeno, systém bydlení tvoří obydlené a neobydlené byty a jiné objekty k bydlení (bydlení mimo byty).

Pro práci v územním plánování vzniká otázka, která data ze sčítání je vhodnější použít? Předběžná, která formálně splňují metodickou srovnatelnost s daty z předchozích sčítání, nebo definitivní, která jsou nově definována a na první pohled vypadají méně validní (jsou opřena o deklaraci obyvatel v rámci sčítání)? Omezení využitelnosti dat je tedy dáno novým charakterem předběžných a definitivních dat ve sčítání 2011, podobně jak v datech o obyvatelstvu. Definitivní výsledky sčítání obvykle vykazují výrazně vyšší počet obydlených bytů než předběžné, u počtu obyvatel je tomu obvykle naopak. Pokud srovnáme relativní rozdíly u dat o obyvatelstvu a bytech, pak je patrná mnohem vyšší (několikanásobná) relativní odchylka dat o obydlených bytech v rámci ČR.

Definitivní údaje ze sčítání jsou pro analýzu bydlení použity proto, že přináší mnohem reálnější pohled na vývoj systému bydlení. Toto tvrzení se opírá zejména o interpretaci vývoje zalidněnosti bytů a vývoje počtu neobydlených bytů. Pokud by byly věrohodné předběžné výsledky sčítání, znamenalo by to zastavení poklesu zalidněnosti bytů v ČR. Pokles zalidněnosti bytů je přitom základní dlouhodobou tendencí systému bydlení. Odtržení evidence trvalého bydlení od reality (viz. i kapitola o obyvatelstvu) zásadním způsobem omezuje využití těchto dat a potvrzuje vyšší validitu definitivních výsledků sčítání v oblasti bydlení.

Tab. 4.22. Bydlení v řešeném území - včetně širšího srovnání (sčítání r. 2011)

(zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 – definitivní výsledky podle obvyklého bydliště, vlastní výpočty)

	obyvatel celkem	obydlené domy	obydlené byty	obyvatel/ byt	bytů/ dům	domácností /byt
Králíky	4327	916	1691	2,56	1,85	1,06
Červená Voda	3078	605	1054	2,92	1,74	1,08
Dolní Morava	282	83	106	2,66	1,28	1,07
Lichkov	505	130	173	2,92	1,33	1,08
Mladkov	520	152	205	2,54	1,35	1,07
Okres Ústí nad Orlicí	136760	28506	52431	2,61	1,84	1,05
ČR	10436560	1800084	4104735	2,54	2,28	1,07

Tab. 4.23. Vývoj celkového počtu bytů v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání
(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

obec	byty celkem			změna počtu bytů		změna počtu bytů	
				celkem		v % ročně	
Rok	r. 2001	r. 2011	r. 2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019
Červená Voda	1245	1 342	1440	97	98	0,78%	0,91%
Dolní Morava	103	152	253	49	101	4,76%	8,31%
Králíky	1956	2068	2099	112	31	0,57%	0,19%
Lichkov	233	226	242	-7	16	-0,30%	0,88%
Mladkov	283	302	309	19	7	0,67%	0,29%
SO ORP Králíky	3820	4090	4343	270	253	0,71%	0,77%
ČR	4366293	4756572	4990616	390279	234044	0,89%	0,62%

Celkový počet bytů v SO ORP Králíky v období 2001–2011 stoupal – cca o 0,71% ročně, a to i přes skutečnost, že počet obyvatel tohoto území poklesl. Růst celkového počtu bytů je cca o 1/5 nižší než průměr ČR ve srovnatelném období. Po r. 2011 růst celkového počtu bytů dále pokračuje, přičemž rychlost růstu SO ORP Králíky je velmi mírně vyšší než průměr ČR a než v předchozím období.

Vývoj počtu obydlených bytů (jeho výrazné zaostávání za průměrem ČR) v letech 2001–2011 do značné míry vysvětluje i vývoj počtu obyvatel. Údaje pro období 2011–2019 jsou zkrácené novou výstavbou (která obvykle není deklarována pro druhé bydlení), viz obec Dolní Morava. Obecně je růst prvního bydlení po r. 2011 systémem evidence bytů nadhodnocován u většiny obcí.

Jestliže počet neobydlených bytů v období 2001–2011 vzrostl v SO ORP Králíky téměř o 40%, pak údaje za následující období (pokles počtu neobydlených bytů) je potřeba vnímat kriticky, diferencovaně na úrovni jednotlivých obcí. Změna trendu je však po r. 2011 nevěrohodná.

Tab. 4.24. Vývoj počtu obydlených bytů v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání
(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

obec	byty obydlené (první bydlení)			změna počtu bytů		změna počtu bytů	
				celkem		v % ročně	
Rok	r. 2001	r. 2011	r. 2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019
Červená Voda	1044	1 054	1151	10	97	0,10%	1,15%
Dolní Morava	92	106	207	14	101	1,52%	11,91%
Králíky	1670	1691	1773	21	82	0,13%	0,61%
Lichkov	185	173	185	-12	12	-0,65%	0,87%
Mladkov	212	205	226	-7	21	-0,33%	1,28%
SO ORP Králíky	3203	3229	3542	26	313	0,08%	1,21%
ČR	3827678	4104635	4244909	140274	276957	0,37%	0,84%

Tabulka 4.25. Vývoj počtu neobydlených bytů v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání
(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

obec	byty neobydlené			změna počtu bytů		změna počtu bytů	
				celkem		v % ročně	
Rok	r. 2001	r. 2011	r. 2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019	r. 2001–2011	r. 2011–2019
Červená Voda	201	288	289	87	1	4,33%	0,04%
Dolní Morava	11	46	46	35	0	31,82%	0,00%
Králíky	286	377	326	91	-51	3,18%	-1,69%
Lichkov	48	53	57	5	4	1,04%	0,94%
Mladkov	71	97	83	26	-14	3,66%	-1,80%
SO ORP Králíky	617	861	801	244	-60	3,95%	-0,87%
ČR	538615	651937	745707	113322	93770	2,10%	1,80%

Neobydlené byty představují velmi různorodou skupinu bytů. **Termín neobydlené byty je do značné míry matoucí.** Naprostá většina těchto bytů je obyvatelných (dlouhodobě cca 90%) a různým způsobem obývaných. Největší část slouží k rekreačním účelům, tj. široce pojímanému druhému bydlení. Přesnější rozlišení rekreačního a druhého bydlení je vždy problematické. Jak posoudit druhý byt v rodinném domě na venkově, kam rodinní příslušníci jezdí za prarodiči, částečně realizují i rekreační aktivity? Přesnější stanovení rozsahu druhého bydlení je možné obvykle až v územním plánu, po provedení průzkumů v území (část objektů – obytných jednotek druhého bydlení obvykle není podchycena stávajícími systémy evidence). Uvedené problémy evidence prvního a druhého bydlení omezují možnost objektivního hodnocení bytové výstavby v území, zejména po r. 2011. Proto je u systému bydlení hodnocena pouze intenzita bytové výstavby.

I přes růst počtu bytů počet obyvatel v SO ORP Králíky dlouhodobě klesá (vývoj v r. 2018 a 2019 je spíše výjimkou, způsobenou zejména vývojem v obci Dolní Morava). **Tento vývoj je obecným trendem ve většině území s poklesem počtu obyvatel.** Pokles zalidněnosti bytů (růstu průměrné plošné úrovně bydlení) je tak stále hlavním vývojovým procesem systému bydlení a představuje základní parametr výhledových úvah o potřebě bytů i v obcích regionu. V současném extenzivním stavu fungování systému bydlení nelze předpokládat, že pokles počtu obyvatel může zcela „anulovat“ potřebu nové bytové výstavby v území.

Extenzivní fungování systému bydlení je dáno řadou makroekonomických faktorů:

Nízká výnosnost aktiv a značná rizikovost investic vede k nadměrné preferenci vlastnictví nemovitostí u většiny domácností, tento trend posiloval pokles průměrné sazby hypoték k 2% (trend změnila zásaha ČNB v r. 2018). Vlastnictví nemovitostí je dotováno (daň z nemovitostí nedosahuje výše poskytnutých užitků z veřejných zdrojů) a podporováno z veřejných zdrojů (rozsah dotací však výrazně klesl). Ani pokles cen nemovitostí po r. 2008 nevedl k výraznější korekci systému bydlení a systém, byť pomalejším tempem, stále roste a to i přes to, že rozsah systému bydlení v ČR je vyšší než by odpovídalo ekonomickému výkonu ČR. Zejména ve vlastnictví rekreačních nemovitostí (druhého bydlení) patří ČR ke světové špičce (viz kapitola Rekreace).

Mnohem „jemnějším“ indikátorem stavu bydlení se v současnosti stává podíl nájemních bytů a obyvatel žijících mimo byty. Zde je však potřeba připomenout skutečnost, že nemůže být jednoduše „statisticky“ hodnocen bez návaznosti na komunitní situaci ve městě, obci a bez podrobnějšího rozboru. To je možné a mnohdy i nezbytné na úrovni územních plánů, programů regenerace sídlišť, kde je poznání řešeného území dále prohloubeno. Podíl nájemních bytů je uveden v tabulkách za jednotlivé obce.

Podíl nájemních bytů je v SO ORP Králíky cca 26%, vyšší než průměr ČR (cca 22%). Vysoký podíl nájemních bytů vznikl ve městech SO ORP Králíky „historicky“, jednak už v minulosti malým podílem družstevní výstavby (ve srovnání s jinými městy) a po r. 1990 menší privatizací bytů než bylo obvyklé. Průběh privatizace vedl k negativním majetkovým dopadům na značnou část domácností, zejména ve srovnání s jinými městy, kde bytový fond byl privatizován občanům ve větším rozsahu (za ceny výrazně pod úrovní tržních cen).

Značný podíl nájemních bytů je vykazován i v Mladkově. Obecným problémem nájemního bytového fondu je jeho zanedbaná údržba a deformovaná věková a sociální struktura bydlících obyvatel. Problémy se pak koncentrují v lokalitách větších sídlišť, s panelovou zástavbou.

Tabulka 4.26. Struktura bydlení v obcích SO ORP Králíky

(zdroj: vlastní výpočty, ČSÚ SLDB 2011)

	Červená Voda	Dolní Morava	Králíky	Lichkov	Mladkov
Byty celkem	1 342	152	2 068	226	302
Obydlené	1 054	106	1 691	173	205
z toho právní důvod užívání:					
ve vlastním domě	511	55	769	113	119
v osobním vlastnictví	88	10	270	14	11
Nájemní	323	12	449	14	39

	Červená Voda	Dolní Morava	Králíky	Lichkov	Mladkov
Podíl	30,6%	11,3%	26,6%	8,1%	19,0%
Družstevní	17		14	5	6
z toho v domech:					
z kamene, cihel, tvárnic	775	92	1 482	158	187
ze stěnových panelů	224	1	112	2	4
Hodnocení podílu nájemních bytů	5	1	4	1	2
Expertní úprava širších podmínek bydlení	5	3	4	2	3

Pro hodnocení podílu nájemních bytů byla použita 7 bodová hodnotící stupnice, hodnota 1 – nejpříznivější, 4 – průměrný, 7 velmi nepříznivý stav. Intervaly stupnice byly zvoleny s ohledem na stav v celé ČR. Expertní výsledná korekce hodnocení byla použita u měst s ohledem na fungování sídlišť, ale i u obcí s ohledem na jejich velikost (bytové domy u malých obcí jsou mnohdy problematickým prvkem jejich bydlení), dále pak i ostatní regionální faktory (střední délka života, podíl narozených dětí mimo manželství, kriminalita).

Tabulka 4.27. Hodnocení podílu nájemních bytů v obci (r. 2011)

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Podíl nájemních bytů	< 15%	>=15% a <20%	>=20% a <25%	>=25% a <30%	>=30% a <35%	>=35% a <40%	>=40%

Po roce 1990 dlouhodobě roste podíl obyvatel – bydlení mimo byty. Toto bydlení má řadu podob. Od poměrně komfortního bydlení v některých zařízeních (penziony pro důchodce), mnohdy v zásadě standardního bydlení v rekreačních chalupách a chatách (mimo byty a zařízení), až po nekvalitní bydlení (ubytovny, holobyty, objekty nevhodné pro bydlení) a nejproblémovější formu – bezdomovectví. Hodnocení situace je zejména záležitostí komunitního plánování (vyhledávání vyloučených lokalit).

4.2.3 BYTOVÁ VÝSTAVBA – OBYTNÁ AKTIVITA A SÍDELNÍ POTENCIÁL ÚZEMÍ

Poměrně standardním ukazatelem rozvoje bydlení a částečně i zájmu o bydlení v obci je nová bytová výstavba – počet dokončených bytů sledovaných ČSÚ.

V části za jednotlivé obce byla do tabulek zařazena data od r. 1997 do r. 2019, tj. jak jsou k dispozici od ČSÚ v jedné časové řadě za obce. Z uvedených tabulek je patrné, že počet dokončených bytů na území obcí v jednotlivých letech kolísá. To je také důvodem k přijetí dlouhodobějšího a krátkodobého hodnocení vývoje počtu dokončených bytů (zejména u menších obcí zde působí velmi náhodné vlivy). Odvozovat z těchto výkyvů celkovou změnu ukazatele (indikátoru) by bylo nevhodné.

Pro hodnocení intenzity bytové výstavby byla použita 7 bodová hodnotící stupnice, hodnota 1 – nejpříznivější vývoj (nově je však upozornění, že tuto hodnotu není možno mechanicky a dlouhodobě považovat za příznivou) – je potřeba zvážit, **zda v dané obci není rozsah bytové výstavby nadměrný**, 4 – průměrný, 7 nejméně příznivý vývoj. Intervaly stupnice byly zvoleny s ohledem na hodnoty v celé ČR, tj. jako přiměřená pro osídlení je uvažována intenzita výstavby 2.

Tabulka 4.28. Použité parametry hodnocení intenzity bytové výstavby

hodnocení	1 (pozor)	2	3	4	5	6	7
Intenzita bytové výstavby – bytů / 1000 obyvatel ročně	>=8	>=6 a <8	>=4 a <6	>=3 a <4	>=2 a <3	>=1 a <2	< 1

Tabulka 4.29. Dokončené byty v obcích SO ORP Králíky a širší srovnání
(zdroj: vlastní výpočty, ČSÚ SLDB 2011)

obec	obyvatel celkem r. 2011	dokončeno bytů v období		
		průměr r.1997–2019	průměr r.2005–2019	průměr r.2016– 2019
Červená Voda	3078	7,8	8,6	7,8
Dolní Morava	282	4,2	5,7	13,0
Králíky	4327	8,0	6,2	6,0
Lichkov	505	0,6	0,7	1,3
Mladkov	520	0,9	1,0	1,3
SO ORP Králíky	8712	21,5	22,3	29,3
ČR	10436560	29 549	31 437	29 914

Tabulka 4.30 Dokončené byty v obcích SO ORP Králíky – hodnocení krátkodobé a dlouhodobé intenzity (zdroj: vlastní výpočty, ČSÚ SLDB 2011)

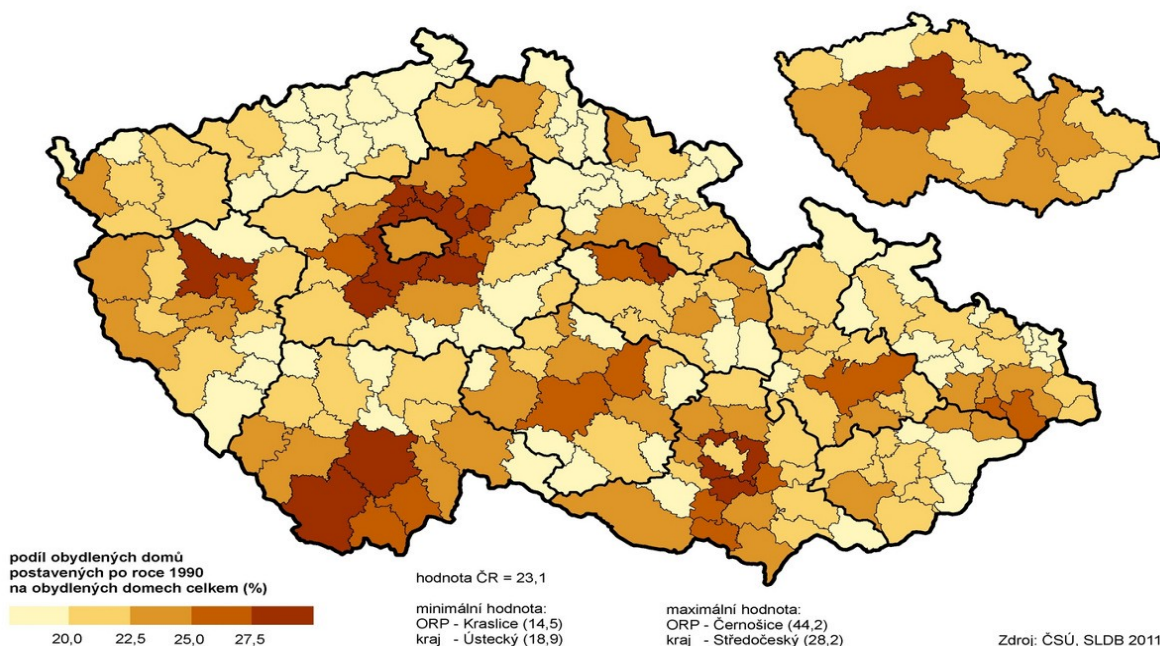
obec	hodnocení		dokončeno bytů/1000 obyvatel ročně		
	r.2005–2019	r.2016–2019	r.1997–2019	r.2005–2019	r.2016–2019
Červená Voda	5	5	2,5	2,8	2,5
Dolní Morava	? nadměrná	1	15,0	20,3	46,1
Králíky	6	6	1,8	1,4	1,4
Lichkov	6	5	1,2	1,5	2,5
Mladkov	6	5	1,7	1,9	2,4
SO ORP Králíky	5	4	2,5	2,6	3,4
ČR	4	5	2,8	3,0	2,9

Z předchozí tabulky je patrné, že nejvyšší intenzita bytové výstavby je dlouhodobě vykazována v obci Dolní Morava (s výraznou rekreační funkcí, je otázkou komplexního posouzení, zda je, či není tento rozsah bytové výstavby nadměrný), celkově je však intenzita bytové výstavby v SO ORP mírně podprůměrná, pohybuje se na úrovni kolem 80–90% průměrné intenzity bytové výstavby v ČR. Intenzita bytové výstavby v SO ORP Králíky do značné míry koreluje s údaji o věkové struktuře bytového fondu a zejména s vývojem počtu obyvatel a rekreační funkcí území.

Z následujícího kartogramu je poměrně dobře patrné územní rozložení bytové výstavby v ČR, její koncentrace v okolí Prahy, Brna, Plzně, Českých Budějovic, ale i dalších krajských měst s výjimkou Ústí nad Labem, Ostravy a částečně i Karlových Varů a Zlína. Pozice SO ORP Králíky není pozitivní. Místa koncentrace nové bytové výstavby představují i rekreační oblasti Krkonoš, Šumavy a Beskyd, což v řešeném území představuje „pouze“ obec Dolní Morava. Místa s nízkou intenzitou bytové výstavby silně korelují s místy s vysokou nezaměstnaností, v některých případech pak s alokací průmyslu (např. okolí JE Temelín).

Kartogram 4.15.

Domy postavené po roce 1990 ve správních obvodech ORP a krajích

**5 PŘÍRODA A KRAJINA****5.1 PŘÍRODA**

Podle současné české legislativy (Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb., v platném znění) rozdělujeme ochranu přírody a krajiny na obecnou a zvláštní. Do tzv. obecné ochrany přírody spadají např. prvky ÚSES (jev č. 21), VKP (jevy č. 22, 23) nebo přírodní parky (jev č. 30). Zvláštní ochrana přírody a krajiny vymezuje maloplošná a velkoplošná zvláště chráněná území. Velkoplošná ZCHÚ (CHKO, NP) se v zájmovém území nevyskytují. Mezi maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) se řadí národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. Po vstupu České republiky do EU přibyla také NATURA 2000 – soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní tzv. ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Do území SO ORP Králíky zasahují tři bioregiony: do západní části území zasahuje Orlickohorský bioregion (1.69), ve střední části je bioregion Šumperský (1.53) a ve východní části je bioregion Jesenický (1.70).

1.69 Orlickohorský bioregion je tvořen převážně kyselými migmatickými rulami až migmatity. Z povrchu se významněji uplatňují jen svahoviny, ve vyšších polohách kamenité, místy jsou i menší rašeliny. Východní svah bioregionu je strmý, tektonicky omezený Kladskou kotlinou, vyplněnou křídovými sedimenty. Reliéf má při okrajích charakter členité vrchoviny s výškovou členitostí 200 – 300 m. Ve vrcholové oblasti převládají hnědé podzolové (rzivé) půdy, lokálně podzoly, kyselé rankery nebo půdy rašelinné. Níže převládají hnědé půdy nenasycené a okrajově nebo ostrůvkovitě hnědé půdy víceméně nasycené.

1.53 Šumperský bioregion je na většině území tvořen různými komplexy krystalinika, v zájmovém území převládají migmatity a migmatické ruly. Zasahuje zde z Kladského výběžku spodní česká křída (slínovce). Z povrchu dominují především svahoviny, okrajově se vyskytují i prachovce. Území se celkově zvedá od jihu k severu, má převážně charakter zvednutých zarovnaných povrchů rozčleněných zařízeními údolími (maximální hloubka 150 – 440 m). Nejvyšším bodem je Jeřáb (1003 m), který leží na hranici katastrálních území Červená Voda a Malá Morava. Hnědé nenasycené až nasycené půdy vystupují na velkých plochách, ve vyšších polohách (př. v oblasti

Jeřábu) přecházejí do hnědých nenasycených půd. V okolí Králík v Kladské kotlině na plochem terénu vystupují na větších ostrovech pseudogleje.

Velmi častým ukazatelem hodnocení podmínek životního prostředí v rámci územně analytických podkladů byl koeficient ekologické stability (KES), tak tomu bylo i v rámci ÚAP SO ORP Králíky z roku 2016 a v předchozích letech. Nově nebyl zařazen mezi „povinné“ ukazatele ÚAP. I přes tyto skutečnosti byla zařazena do textu předchozí tabulka obsahující důležité údaje o podílu vybraných ploch s údaji o KES. Ukazatel KES vykazuje omezenou použitelnost zejména na úrovni obcí, příznivější je situace na úrovni SO ORP, současně je však nutno vnímat, že není ukazatelem „ekologické stability“, ale „pouze“ ukazatelem využití území.

Do území SO ORP Králíky zasahují tři bioregiony: do západní části území zasahuje Orlickohorský bioregion (1.69), ve střední části je bioregion Šumperský (1.53) a ve východní části je bioregion Jesenický (1.70).

1.70 Jesenický bioregion je budován poměrně složitými komplexy krystalinika, které tvoří úzké pruhy hornin s převládajícími kyselými a na živiny chudými horninami (ruly, svory, fylity, méně granitoidy). Význačné jsou ostrůvkovité výskyty minerálně bohatších substrátů (grafitické fylity, krystalické vápence). Pokryv tvoří horské svahoviny, často hrubě balvanité. Bioregion je tektonicky zdviženou hornatinou, tvořenou víceméně oddělenými horskými skupinami s masivními oblými hřbety a hlubokými mladě erozními údolími. Na několika místech se vyvinuly podzemní krasové jevy, často se složitými hydrografickými poměry – Tvarožné díry na Králíckém Sněžníku. Reliéf má převážně charakter členité hornatiny s výškovou členitostí 450 – 600 m. Oblast nejvyšších hřbetů má charakter velehornatiny s členitostí 600 – 880 m. V nejvyšších polohách převládají humuso-železité podzoly, místy zamokřené a zrašelinělé. Jinak jsou hlavním zástupcem půd hnědé půdy nenasycené a hnědé půdy podzolové (rzivé). Okrajově se vyskytují i víceméně nasycené hnědé půdy a nepatrné ostrůvky hnědých rendzin na vápencích.

Potenciální přirozená vegetace je vegetace, která by mohla v oblasti růst za současného klimatu v krajině opuštěné lidskou společností. Ve většině zájmového území je potenciální přirozená vegetace bučina s kyčelnicí devítilistou (*Ontario enneaphylli-Fagetum*). Okrajově a ostrůvkovitě zasahuje smrková bučina (*Calamagrostio Villone-Fagetum*). V oblasti Králíckého Sněžníku je potenciální přirozenou vegetací třtinová smrčina (*Calamagrostio Villosae-Piceetum*), na jeho vrcholu pak komplex společenstev kosodřeviny (*Pinion mughii* a alpské vegetace *Juncetea trifidi*, *Mulgedio-Aconitetea*, *Salicetea herbaceae*).

Dle **regionálně fytogeografického členění** (BÚ ČSAV) náleží území do oblasti Českého Oreofytika (95a, 95b, 96) a Českomoravského Mezofytika (63a, 73b). Převažují okresy Hanušovická vrchovina (73b) ve střední části, Králícký Sněžník (96) v severovýchodní části a Králícká hornatina (95b) v západní části. Do západní části okrajově zasahuje také Český hřeben (95a) a Žambersko (63a).

Z hlediska hodnoty KES je pozice SO ORP Králíky velmi příznivá, 18 pozice z 204 SO ORP v ČR. V kombinaci s podprůměrnou hodnotou zalidněnosti (obyvatel/km²) je možno míru antropogenního tlaku na území považovat za nízkou. To platí pro území SO ORP jako celek, nikoliv však za jednotlivá území (sídla, katastry), zejména s rekreační zátěží.

Zpracovatelé ÚAP jsou si vědomi omezení ukazatele KES, ale i obecných úskalí spojených s posuzováním zastoupení jednotlivých druhů ploch na území obcí daných:

- Administrativním vymezením území obcí – jeho nesrovnatelnou velikostí, tvarem a různým sousedstvím (obec s velmi nízkým KES, ale i např. zastoupením lesních ploch může sousedit s územím obce s vysokým KES nebo podílem lesů, tj. situace zde není tak špatná a naopak). Zásadní je pak funkční propojenost těchto území, jejich komparativní výhody (přirozená dělba funkcí).
- Dále pak i rozdílem mezi vykazovanými plochami zeleně a skutečností. Rozsah zeleně v krajině je obvykle větší, než je formálně vykazován v katastru nemovitostí, obecně podíl zeleně plošně trvale roste, což je patrné zejména v bilanci dřevní hmoty za celou ČR. Zatímco v roce 1930 činily zásoby dřeva v českých lesích 307 milionů krychlových metrů, v roce 2003 to již bylo 650 milionů kubíků. V letech 2004 až 2006 ale prováděl Ústav pro

hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) šetření, z nichž vyplynulo, že v současnosti činí zásoba dřeva v Česku 930 milionů kubíků. Více na: <http://www.euro.cz/byznys/cesko-nevico-s-lesy>.

- Ve výsledcích na úrovni obcí generuje podobně „nepříznivé“ hodnoty KES pro území silně urbanizovaná krajina (s velkým podílem zpevněných a zastavěných ploch) a zemědělská (polní) krajina. Zemědělská krajina přitom při odpovídajícím hospodaření může představovat ekologicky přírodě blízkou krajinu.
- **Matoucí název ukazatele**, který by mohl být spíše ukazatelem antropogenizace - ekologické stability využití ploch nikoliv přírodních struktur jako celku. Problémem je i pojem „stabilita“. Stabilita ekosystému je snad žádoucí v rámci přirozené dynamiky, zjednodušeně však tento název vyvolává představu, že cílem je petrifikace současného stavu přírodních struktur, či ještě lépe rekonstrukce do těžko odhadnutelného historického stavu. Přitom systém územního plánování pracuje s cílem optimálního stavu tří základních pilířů území, zajišťující udržitelný rozvoj, nikoliv „pouze stabilitu“

5.1.1 A027A - MALOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

V SO ORP Králíky se nachází **maloplošné zvláště chráněné území** – Králícký Sněžník (kód 1298, kategorie NPR, SO k.ú. Dolní Morava, rozloha 1708 ha, datum vyhlášení 14. 12. 1990). Předmětem ochrany jsou přirozené lesní porosty tvořené především společenstvy horských, podmáčených a rašelinných smrčín, acidofilních a květnatých bučin, suťových lesů a olšin. Vyskytují se zde přirozená bezlesí tvořená především společenstvy arktickými travníky, lavinových drah s vysokostébelnými nivami, acidofilní vegetace alpských drolin, acidofilní vegetace alpských skal a štěrbínové vegetace silikátových skal a drolin. Dále jsou předmětem ochrany mokřady tvořené především společenstvy vrchovištních rašelinišť, pramenišť a potočních niv; populace vzácných a ohrožených druhů rostlin, zejména zvonku vousatého a řeřišnice Opizovy, včetně jejich biotopů.

5.1.2 A032 - PAMÁTNÉ STROMY A INFORMACE O JEJICH OCHRANNÝCH PÁSMECH

Na území SO ORP je v současné době **18 památných stromů nebo stromořadí** chráněných dle zákona č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů. Mají základní ochranné pásmo (dle uvedeného zákona) ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí. V některých případech (aleje, větší skupiny stromů) jsou OP vymezena orgánem ochrany přírody.

Tabulka 5.1. Památné stromy a aleje

kód	kód AOPK	název	obec
PS01	101144	Javor klen	Králíky
PS02	101150	Lípa srdčitá	Dolní Morava
PS03	101151	Lípa srdčitá	Králíky
PS04	101152	Lípa srdčitá	Králíky
PS05	101153	Javor klen	Králíky
PS06	101223	Lípa velkolistá	Králíky
PS07	101224	Lípa velkolistá	Králíky
PS08	104785	Lípa velkolistá	Dolní Morava
PS09	104786	Jilm horský a jasan ztepilý	Červená Voda
PS10	104787	Javor mléčný	Červená Voda
PS11	104788	Buk lesní převislý	Červená Voda
PS12	101145	Lípa srdčitá	Králíky
PS13	105408	Lípa srdčitá	Králíky
PS14	105409	Lípa srdčitá	Králíky

kód	kód AOPK	název	obec
PS15	105410	Javor klen	Králíky
PS16	101138	Lípa velkolistá a lípa srdčitá	Mladkov
PS17	105852	Lípa velkolistá	Králíky
PS18	101214	Alej podél Křížové cesty ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie	Králíky

Kód = označení ve výkresu limitů

5.1.3 A034 - NATURA 2000 - EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY

Evropsky významné lokality tvoří spolu s ptačími oblastmi v České republice soustavu Natura 2000, jejímž cílem je umožnit zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Jako evropsky významné lokality jsou do národního seznamu zařazeny ty lokality, které v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívají

- k udržení nebo obnově příznivého stavu alespoň jednoho typu evropských stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu z hlediska jejich ochrany, nebo
- k udržení biologické rozmanitosti biogeografické oblasti.

Na území ORP Králíky se nachází následující **evropsky významné lokality Natura 2000**.

Tabulka 2.2. NATURA 2000 (EVL)

Č.	název		předmět ochrany	obec	plocha (ha)
2964	Králický Sněžník	CZ0530146	aktivní vrchoviště; rašelinný les; alpinská a boreální vřesoviště; silikátové alpinské a boreální trávníky; vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpinského stupně; silikátové sutě horského až niválního stupně; chasmoditická vegetace silikátových skalnatých svahů; jeskyně nepřístupné veřejnosti; bučiny asociace Luzulo-Fagetum; acidofilní smrčiny	Dolní Morava	1726,3
2977	Tichá Orlice	CZ0533314	lokalita mihule potoční	Červená Králíky, Voda, Lichkov, Mladkov	39,2

5.1.4 A035 - NATURA 2000 – PTAČÍ OBLASTI

Ptačí oblasti tvoří spolu s evropsky významnými lokalitami v České republice soustavu Natura 2000, jejímž cílem je umožnit zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Ptačí oblasti jsou území nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací těch druhů ptáků vyskytujících se na území České republiky a stanovených právními předpisy Evropských společenství, které stanoví vláda nařízením. Cílem vymezení ptačích oblastí je cílem zajistit přežití druhů ptáků, které tvoří předmět jejich ochrany a rozmnožování v jejich areálu rozšíření.

Na území ORP Králíky se nachází následující ptačí oblast.

Tabulka 5.3. NATURA 2000 (PO)

Č.	název		předmět ochrany	obec	plocha (ha)
2302	Králický Sněžník	CZ0711016	populace chřástala polního a jeho biotop	Červená Voda, Dolní Morava, Králíky, Lichkov, Mladkov	30191,67

5.1.5 A036 - LOKALITY VÝSKYTU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ S NÁRODNÍM VÝZNAMEM

Druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, lze vyhlásit za zvláště chráněné.

Základem ochrany zvláště chráněných rostlin je komplexní ochrana jejich stanovišť a bezprostředního okolí. Bezprostředním okolím rostliny se rozumí takový prostor, který vytváří základní podmínky pro její existenci a do něhož nelze zasahovat, aniž by rostlina na tento zásah nereagovala.

Základem ochrany živočichů je komplexní ochrana jejich stanovišť.

V území ORP Králíky se nacházejí dvě lokality zvláště chráněných druhů.

Tabulka 5.4. Lokality zvláště chráněných druhů

kód	taxon	obec
ZD1	Parnassius mnemosyne	Dolní Morava
ZD2	Eriophorum gracile	Červená Voda

Kód = označení ve výkresu limitů

5.1.6 A036B - BIOTOP VYBRANÝCH ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ VELKÝCH SAVCŮ

Vymezení biotopu zvláště chráněných druhů velkých savců, mezi něž se řadí rys ostrovid, medvěd hnědý, vlk obecný a los evropský. Jedinci těchto druhů mají specifické nároky na svůj biotop, obývají totiž velmi rozsáhlá území a k jejich biologii patří pohyb krajinou na velké vzdálenosti.

Biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců se nachází na území všech obcí v ORP Králíky.

5.2 KRAJINA

Rozdělení republiky na **typy krajiny** vychází z práce **Typologie české krajiny** (Löw a spol.) zpracované jako úkol pro MŽP – VaV 640/01/03 z listopadu 2005.

Celkový typ krajiny označený kódem byl autory studie vyhodnocen na základě třech základních vlastností území: vývoje krajiny (stáří osídlení – historické souvislosti), využití území (kulturní znak) a utváření reliéfu (geomorfologický znak).

Na území ORP jsou zastoupeny zejména typy 6M2, 6L13 a 6Z2. Okrajově se zde vyskytují typy 5Z2, 6L15, 6H13 (vrchol Králického Sněžníku) a 6L2. Krajinné typy jsou podrobně charakterizované v následující tabulce.

Tabulka 5.5. Krajinné typy

krajinný typ - kód	typy podle využití území	typy sídelních krajin	typy krajin podle reliéfu
6M2	Lesozemědělské krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
6L13	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny výrazných svahů, skalnatých a horských hřbetů
6Z2	Zemědělské krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
5Z2	Zemědělské krajiny	Pozdně středověká sídelní krajina Hercynika	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
6L15	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny zaříznutých údolí
6H13	Krajiny horských holí	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny výrazných svahů, skalnatých a horských hřbetů
6L2	Lesní krajiny	Novověká sídelní krajina Hercynica	Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika

Pro zájmovou oblast jsou typické řadové vsi (lesní lánové) doplněné rozptýlenými osídleními osamělých dvorců. Oblast byla osídlena až v novověku, tedy nejdříve od 16. století. Jsou zde zastoupeny krajiny od lesní po zemědělskou včetně přechodový krajinný typ lesozemědělské krajiny. Převažují krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika, které zabírají více než polovinu území České republiky. Významně jsou zastoupeny také krajiny výrazných svahů a skalnatých a horských hřbetů (výskyt v ČR necelých 7%).

5.2.1 A017A - KRAJINNÝ RÁZ

Rozčlenění území nebo vymezení částí území za účelem ochrany hodnot krajinného rázu, se specifikací společných podmínek ochrany na základě jejich přírodních, kulturních a historických charakteristik.

Součástí jevu je i uvedení charakteristiky vymezených území, resp. podmínek ochrany hodnot krajinného rázu daného území (oblastí, míst, celků, ploch). Vzhledem k případnému rozsahu je možné uvést pouze webový odkaz na podrobnější materiál, který je veřejně dostupný dálkovým způsobem (např. preventivní hodnocení krajinného rázu pro CHKO, kraj či ORP, územní studii krajiny, resp. jejich část).

Charakteristika území může zahrnovat hodnoty poskytované rovněž v rámci jevu 11 (zejm. pohledově exponovaná místa, významné pohledové a kompoziční osy, místa významných dálkových pohledů, krajinné veduty, krajinné dominanty, historické krajinné struktury) a také např. významné prvky krajinné zeleně, obecné přírodní hodnoty území apod.

Pro území Pardubického kraje Studie potenciálního vlivu výškových staveb a větrných elektráren na krajinný ráz území Pardubického kraje (Studio B&M, 2007).

5.2.2 A017B - KRAJINY A KRAJINNÉ OKRSKY

Vymezení krajin a jejich cílových kvalit vychází z Evropské úmluvy o krajině – *krajina znamená část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů*. Výkres krajin, pro které se stanovují cílové kvality, je součástí grafické části zásad územního rozvoje.

Dle zákona o ochraně přírody a krajiny – *krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky.*

Krajinný okrsek

Dle společného metodického pokynu MMR a MŽP „Zadání ÚS krajiny“ – *krajinný okrsek je základní skladebná relativně homogenní část krajiny, která se od sousedních krajinných okrsků odlišuje svými přírodními, popř. jinými charakteristikami a způsobem využití.*

Součástí jevu je i uvedení cílových kvalit vymezených krajin, resp. charakteristika krajinných okrsků. Vzhledem k rozsahu je však možné uvést pouze webový odkaz na podrobnější materiál, který je veřejně dostupný dálkovým způsobem (např. zásady územního rozvoje, územní studie krajiny, resp. jejich část).

Krajinné typy (ZÚR Pardubický kraj, návrhová část)

Zásady územního rozvoje Pardubického kraje vymezují na řešeném území krajinné typy, z nichž následující se vyskytují na území ORP Králíky: lesozemědělská, zemědělská, lesní a krajina horských holí (vrchol Králíckého Sněžníku). V zájmové oblasti není vymezena krajina s předpokládanou vyšší mírou urbanizace.

5.2.3 A021 - ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je v § 3 odst. 1), písm. a) zákona č. 114/1992 Sb. definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní (lokální), regionální a nadregionální systém ekologické stability, přičemž

- místní systém zahrnuje vždy prvky systému regionálního a nadregionálního (není bez nich funkční),
- regionální systém zahrnuje vždy prvky systému nadregionálního (není bez nich funkční).

Základními skladebnými částmi (prvky) ÚSES, definovanými v § 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., jsou biocentra a biokoridory. Navíc, kromě uvedených skladebných prvků zmíněných ve vyhlášce, se také vymezují interakční prvky a ochranné zóny nadregionálních biokoridorů.

Limitem využití území se ÚSES obvykle stává po vydání územně plánovací dokumentace, do které je zapracován. Pro řešené území z toho vyplývá, že limitem využití území je především nadregionální a regionální ÚSES vymezený v Zásadách územního rozvoje Pardubického kraje.

V rámci 4. aktualizace ÚAP ORP Králíky v r. 2016 byla provedena podrobná analýza funkčních a prostorových parametrů skladebných prvků ÚSES vymezených v územních plánech. Z analýzy vyplynula řada nedostatků ve vymezení ÚSES. Napravit tyto nedostatky je jen velmi obtížné v rámci územně plánovací dokumentace obce. Jedná se o problém nadmístní, který ale leží pod rozlišovací úrovní zásad územního rozvoje, které vymezují pouze neregionální a regionální ÚSES. Nezbytným řešením je zpracování plánu systému ekologické stability ve smyslu ust. § 2, vyhlášky 395/1992 Sb.

5.2.4 A023A - VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významné krajinné prvky ze zákona jsou (dle zákona č. 114/1992 Sb.) **lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.**

Další významné krajinné prvky registrují pověřené obecní úřady a jedná se zejména o:

Mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy nebo i cenné plochy porostů v zastavěném území včetně historických zahrad a parků (ty mohou být zároveň i nemovitou památkou podle zák. č. 20/1987 Sb., v platném znění).

Součástí tohoto jevu nejsou ty prvky, které jsou vyjádřeny jinou položkou v rámci sledovaných jevů ÚAP.

V řešeném území se nachází následující lokality (ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability) registrované dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

Tabulka 5.6. Registrované významné krajinné prvky

kód	název	popis
VKP1	Rosnatka v Dolní Hedeči	Rašeliniště s výskytem rosnatky okrouhlolisté, vstavače, vemeníku a dalších vzácných rostlin.
VKP3	U trati	Slatinná louka s bohatým výskytem vstavače májového aj. vzác. rostlin
VKP4	Mokřiny pod Křížovou horou	soustava luk v různém stupni zamokření s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
VKP2	Rašeliniště u Červené Vody	Přibližný zákres lokality situované na levostranném přítoku Červenovodského potoka na severozápadním okraji obce Červená Voda
VKP5	Bleduliště v Mladkově	Tvoří je malé údolí, kterým protéká přibližně východozápadním směrem bezejmenný potok

Kód = označení ve výkresu limitů

6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

6.1 VODNÍ REŽIM

Kvalita vody

Vzhledem k tomu, že vodní toky v řešeném území pramení a že území není extenzivně využíváno, je předpoklad, že kvalita vody je velmi dobrá.

Tichá Orlice je v horním úseku po Ústí nad Orlicí v mezích I. až II. třídy jakosti. Pak se její kvalita výrazně zhoršuje. (Zpráva o hodnocení jakosti povrchových vod pro území ve správě Povodí Labe za rok 2011)

V zájmovém území se nenachází odběrné místo pro sledování kvality povrchové nebo pitné vody.

V zájmovém území se vyskytují tyto čistírny odpadních vod – Králíky, Červená Voda, Lichkov a Mladkov.

6.1.1 A044 – VODNÍ ZDROJE PRO ZÁSOBOVÁNÍ PITNOU VODOU A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

Zdroje povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody.

Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje zákon o vodách.

K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy.

Tabulka 6.1.1. Vodní zdroje

kód	název	obec
VZ1	Mladkov- zářezy	Mladkov

VZ2	Horní Lipka - zážez	Králíky
VZ3	Prameniště a studna Červená Voda	Červená Voda
VZ4	Prameniště Dolní Orlice	Červená Voda
VZ5	Prameniště Hedeč	Králíky
VZ6	Vodovod Lichkov	Lichkov
VZ7	Zářez Vlčkovice	Mladkov
VZ8	Zářez s jímací studnou Č. Potok	Králíky
VZ9	Prameniště Mlýnický Dvůr	Červená Voda
VZ10	Šachtová studna Dolní Morava	Dolní Morava
VZ11	Tovární les Králíky	Králíky
VZ12	Vrt PLH-2	Králíky

Kód = označení ve výkresu limitů

6.1.2 A045 - CHRÁNĚNÁ OBLAST PŘIROZENÉ AKUMULACE VOD

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod jsou oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod.

Téměř celé území, s výjimkou jižní části správního území obce Červená voda, se nachází v chráněné oblasti přírodní akumulace vod (CHOPAV) Žamberk-Králíky. V tomto území jsou pro účel ochrany podzemních i povrchových vod zavedena konkrétní opatření.

6.1.3 A047 - VODNÍ ÚTVARY POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD, VODNÍ NÁDRŽE, A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

Vodním útvarem je vymezené významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí charakterizované společnou formou jejich výskytu nebo společnými vlastnostmi vod a znaky hydrologického režimu.

Vodní nádrž je vodní útvar vzniklý akumulací vody v přírodní prohlubni nebo uměle vytvořeném prostoru na zemském povrchu, ve kterém se zadržuje nebo zpomaluje odtok vody z povodí nebo prostor vytvořený vzdouvací stavbou na vodním toku, využitím přírodní nebo umělé prohlubně na zemském povrchu nebo ohrázováním části území, určený k akumulaci vody a k řízení odtoku.

6.1.4 A049 - POVODÍ VODNÍHO TOKU, ROZVODNICE

Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě vodního toku.

Tabulka 6.2. Povodí 4. řádu

číslo povodí 4.řádu dle HEIS	název hlavního toku
1-02-01-009	Divoká Orlice
1-02-01-010	Orlička
1-02-01-011	Divoká Orlice
1-02-02-001	Tichá Orlice
1-02-02-002	Suchý p.
1-02-02-003	Tichá Orlice
1-02-02-004	Králický p.
1-02-02-005	Tichá Orlice
1-02-02-006	Boříkovický p.
1-02-02-007	Tichá Orlice
1-02-02-008	Lipkovský p.
1-02-02-009	Tichá Orlice
1-02-02-010	Těchonínský p.
1-02-02-012	Černovický p.
1-02-02-014	Orličský p.

číslo povodí 4.řádu dle HEIS	název hlavního toku
1-02-02-016	Bystřec
2-04-03-001/1	Bystrzyca Dusznicka
2-04-03-001/2	
4-10-01-001	Morava
4-10-01-002	Zlatý p.
4-10-01-003	Morava
4-10-01-004	Malá Morava
4-10-01-013	Stříbrnický p.
4-10-01-025	Prudký p.
4-10-02-001	Moravská Sázava
4-10-02-035	Březná
4-10-02-036	Červenovodský p.
4-10-02-037	Březná
4-10-02-038	Čistá

6.1.5 A050A - ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ VČETNĚ AKTIVNÍCH ZÓN

Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány povodí. V zastavěných územích, v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků. Záplavová území se stanovují formou opatření obecné povahy.

Návrhová záplavová čára návrhové povodně s periodicitou 5, 20 a 100 (výskyt povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 5, 20 a 100 let) se odvozuje z nejvyšší hladiny vody v jednotlivých profilech vodního toku při návrhové povodni, přičemž její nadmořské výšky jsou stanoveny hydraulickým výpočtem.

V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, jsou-li zřizovány v záplavovém území v katastrálních územích vymezených podle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky; to neplatí pro údržbu staveb a stavební úpravy, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů.

V aktivní zóně je dále zakázáno:

- a) těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,
- b) skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty,
- c) zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky,
- d) zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Na území ORP Králíky jsou vymezena záplavová území Moravy a Tiché Orlice. V přípravě je vyhlášení záplavových území Červenovodského a Šanovského potoka.

6.1.6 A052A - KATEGORIE ÚZEMÍ PODLE MAP POVODŇOVÉHO OHROŽENÍ V OBLASTECH S VÝZNAMNÝM POVODŇOVÝM RIZIKEM

Mapy ohrožení zobrazují pomocí barevné škály kategorie ohrožení ploch v záplavovém území. Tyto kategorie umožňují posouzení vhodnosti stávajícího nebo budoucího funkčního využití ploch a doporučení na omezení případných aktivit na plochách v záplavovém území s vyšší mírou ohrožení. Tento postup je možné využít např. v procesu územního plánování, při návrhu opatření na ochranu před povodněmi, apod.

Kategorie ohrožení:

- Vysoké - doporučuje se nepovolovat novou ani rozšiřovat stávající zástavbu, ve které se zdržují lidé nebo umísťují zvířata. Pro stávající zástavbu je třeba provést návrh opatření na ochranu před povodněmi, které zajistí odpovídající snížení rizika.
- Střední - výstavba je možná s omezeními vycházejícími z podrobného posouzení potenciálního ohrožení objektů povodňovým nebezpečím. Nevhodná je výstavba citlivých objektů (např. zdravotnická zařízení, hasiči apod.). Nedoporučuje se rozšiřovat stávající plochy určené pro výstavbu.
- Nízké - výstavba je možná, přičemž vlastníci dotčených pozemků a objektů musí být upozorněni na potenciální ohrožení povodňovým nebezpečím. Pro citlivé objekty je třeba přijmout speciální opatření ve smyslu ochrany před povodněmi.
- Zbytkové - otázky spojené s ochranou před povodněmi se zpravidla doporučuje řešit prostřednictvím dlouhodobého územního plánování se zaměřením na zvláště citlivé objekty (zdravotnická zařízení, památkové objekty apod.). Snahou je vyhýbat se objektům a zařízením se zvýšeným potenciálem škod.

Poskytovatel nepředal údaje o území.

6.1.7 A052B - KRITICKÉ BODY A JEJICH POVODÍ

Kritické body slouží k identifikaci míst povodňového nebezpečí přívalových srážek ve vazbě na zastavěná území obcí. Stanoví se v místech, kde linie drah soustředěného odtoku vnikají do zastavěných částí obcí. V České republice bylo vytipováno celkem 524 kritických bodů (417 významných, 73 nevýznamných, 34 v kat. C). Každý kritický bod má vymezenou polygonovou vrstvu přispívajících ploch (tzv. plochy povodí). V rámci Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v ČR byla pro jednotlivé kritické body navržena opatření, kterými jsou zejména:

- Vodní nádrž - návrhy suchých vodní nádrží ve vhodných profilech s potenciálem pro transformaci povodňové vlny.
- Úprava vodního toku a objektů na toku v intravilánu obcí - soubor opatření, které mají zajistit odpovídající protipovodňovou ochranu v intravilánu. Jedná se o zvýšení kapacity koryta vodního toku včetně mostů, zajištění stabilizace objektů a koryta vodního toku atd.
- Individuální ochrana objektů - zajištění protipovodňové ochrany objektů, které jsou situovány mimo hlavní zástavbu obce. Ve většině případů se jedná o samostatně stojící domy (skupiny domů), průmyslové a zemědělské objekty.
- Opatření na stávajících vodních nádržích - z databáze ZABAGED byly vybrány stávající nádrže (s délkou zátopy alespoň 100 m) a soustavy nádrží u kterých se předpokládají potenciální opatření typu rekonstrukce objektů, hrází, odbahnění atd., které mohou zlepšit protipovodňovou ochranu intravilánu.
- Revitalizace vodního toku a nivy - opatření, které mají zlepšit morfologii koryta vodního toku, zajistit migrační zprůchodnění příčných objektů, obnovit proces zaplavování nivy při zvýšených průtocích atd.

- Opatření na zachycení odtoku - typicky liniové prvky s retenční funkcí v ploše povodí, jako jsou hrázky, zasakovací průlehy apod. situované do významných údolnic a drah soustředěného odtoku.
- Opatření na svedení odtoku - typicky liniové prvky s funkcí odvádění odtoku do jiného povodí, mimo intravilán apod.
- Hrazení bystřin - opatření, které je situováno do horských a podhorských oblastí, popřípadě strží, kde dochází k ohrožení intravilánu zvýšeným přísunem splaven z povodí.

Poskytovatel nepředal údaje o území.

6.1.8 A054A - STAVBY, OBJEKTY A ZAŘÍZENÍ NA OCHRANU PŘED POVODNĚMI A ÚZEMÍ URČENÁ K ŘÍZENÝM ROZLIVŮM POVODNÍ

Jedná se např. o suché nádrže (poldry), ochranné hráze toků, přehrady, mobilní zábrany, objekty, zařízení a uzávěry protipovodňové ochrany, ap.

Za území určená k řízeným rozlivům povodní se považují pozemky nezbytné pro vzdouvání, popřípadě akumulaci povrchových vod veřejně prospěšnými stavbami na ochranu před povodněmi, k nimž bylo omezeno vlastnické právo dohodou nebo postupem podle § 55a zákona č. 254/2001 Sb.

V území ORP Králíky se nachází suché poldry:

- Poldr Dolní Lipka
- Poldr Králíky
- Poldr Lichkov

6.2 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Území ORP Králíky leží v podhorské oblasti na státní hranici s Polskem a také na pomezí Čech a Moravy. Centrální část řešené oblasti se rozkládá v Kladské kotlině, která je z jedné strany omezena pohořím Orlických hor a z druhé strany masivem Králického Sněžníku. Odedávna tak umožňuje spojení mezi územím Čech a Polska přes Mladkovské sedlo, kudy dnes prochází silnice I/43 (Brno – Svitavy – Králíky – Kłodzko – Wrocław) a také železniční trať (Lichkov – Międzyzlesie). Na území ORP se setkávají dvě evropská rozvodí – hranice mezi povodími Labe a Odry a povodími Dunaje a Labe. Místem, odkud voda odtéká do tří různých moří, je vrchol Klepý v masivu Králického Sněžníku. Řešené území je odvodňováno z části řekou Moravou pramenící pod vrcholem Králického Sněžníku a z části Tichou Orlicí pramenící pod vrcholem Jeřábu.

Geomorfologie

Celé území ORP leží v geomorfologické provincii Česká vysočina a subprovincii Krkonoško-Jesenická soustava. Dále je oblast dělena osou procházející přes Králíky a Červenou Vodu. Západně od této osy leží Orlická oblast, dále dělená na Orlické hory (západní část území) a Kladskou kotlinu (střední část území). Východně od osy Králíky – Červená Voda leží Jesenická oblast, která se dále dělí na Hanušovickou vrchovinu v jižní části a Králický Sněžník v severní části území.

Tabulka 6.3. Přehled geomorfologických jednotek

provincie a subprovincie	oblast	celek	podcelek	okrsek
Česká Vysočina, Krkonošsko-Jesenická soustava	Orlická oblast	Orlické hory	Mladkovská vrchovina IVB-2B	
			Bukovohorská hornatina IVB-2C	
		Kladská kotlina	Králická brázda	Lichkovská brázda IVB-4A-a
				Štítská brázda IVB-4A-b
	Jesenická oblast	Hanušovická vrchovina	Branenská vrchovina	Červenopotoční kotlina IVC-3D-a
				Písařovská vrchovina IVC-3D-d
				Jeřábská hornatina IVC-3D-e
		Kralický Sněžník IVC-4		

6.2.1 TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN

Na území SO ORP Králíky a v blízkém okolí je evidováno několik ložisek nerostných surovin. V řešeném území jsou zásoby nerostů a surovin: krystalický vápenec, mramor, cihlářská surovina, stavební kámen, mramor. Dříve se zde těžil také grafit a radioaktivní suroviny. V současnosti zde probíhá pouze občasná povrchová těžba krystalického vápence a mramoru (lokalita Dolní Morava).

6.2.2 A057 - DOBÝVACÍ PROSTOR

Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlídnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.

Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi, udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově.

Platí pro ložiska vyhrazených nerostů. Vyhrazené nerosty jsou v majetku státu.

Pro ložiska nevyhrazených nerostů (nevýhradní ložiska) platí rozhodnutí o změně využití území, které vydává příslušný obecní stavební úřad.

Pojmem nevýhradní ložisko se rozumí ložisko nevyhrazeného nerostu, které je součástí pozemku. Jedná se o stavební suroviny (stavební kámen, štěrkopísky, cihlářské suroviny, technické zeminy). V těchto případech je vlastník pozemku současně vlastníkem nerostu.

Tabulka 6.4. Dobývací prostory

kód	číslo	název	nerost	těžba
DP1	60343	Dolní Morava	mramor – kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobou	netěžený – se zastavenou těžbou

Kód = označení ve výkresu limitů

6.2.3 A058 - CHRÁNĚNÁ LOŽISKOVÁ ÚZEMÍ

Ochrana výhradního ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho dobývání se zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území.

Chráněné ložiskové území stanoví Ministerstvo životního prostředí po projednání s orgánem kraje v přenesené působnosti, a to rozhodnutím vydaným v součinnosti s Ministerstvem průmyslu a obchodu, příslušným obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

Pokud je nutno v chráněném ložiskovém území umístit stavbu nebo zařízení nesouvisející s dobýváním výhradního ložiska, je přitom třeba postupovat v souladu s ustanoveními §§ 18, 19 zákona č. 44/1988 Sb. (horní zákon).

Tabulka 6.5. Chráněná ložisková území

kód	číslo	název	surovina
CHLU1	06350000	Velká Morava I	vápenec
CHLU2	06350100	Velká Morava	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu
CHLU3	40001000	Bílá Voda	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu

Kód = označení ve výkresu limitů

6.2.4 A059 - CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ PRO ZVLÁŠTNÍ ZÁSAHY DO ZEMSKÉ KŮRY

Zvláštními zásahy do zemské kůry se podle výše uvedeného zákona rozumí zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro

- uskladňování plynů nebo kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech (podzemní zásobníky plynů a kapalin),
- ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech,
- průmyslové využívání tepelné energie zemské kůry s výjimkou tepelné energie vody vyvedené na povrch,
- ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur.

Chráněné území stanoví Ministerstvo životního prostředí po projednání s orgánem kraje v přenesené působnosti, a to rozhodnutím vydaným v součinnosti s Ministerstvem průmyslu a obchodu, příslušným obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

V zájmu ochrany zařízení zvláštních zásahů do zemské kůry se nesmějí v chráněném území zřizovat stavby nebo zařízení, které nesouvisejí s provozem zařízení pro zvláštní zásahy do zemské kůry, pokud k tomu nebyl dán souhlas podle zákona.

Tabulka 6.6. Chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry

kód	číslo	název	popis
ZZ1	40001000	Bílá Voda	podzemní úložiště

6.2.5 A060 - LOŽISKA NEROSTNÝCH SUROVIN

Zjistí-li se vyhrazený nerost (jedná-li se o nerosty uvedené v odst. 1 § 3 zákona č. 44/1988 Sb.) v množství a jakosti, které umožňují důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá Ministerstvo životního prostředí osvědčení o výhradním ložisku.

Osvědčení o výhradním ložisku Ministerstvo životního prostředí zašle Ministerstvu průmyslu a obchodu, příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, krajskému úřadu, orgánu územního plánování, stavebnímu úřadu a organizaci, pro niž bylo provedeno vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.

Ložiska vyhrazených nerostů (výhradní ložiska) jsou ve vlastnictví České republiky.

Tabulka 6.7. Výhradní ložiska

kód	číslo	název	nerost	těžba
VL1	3063500	Velká Morava	krystalický vápenec, mramor	dřívější povrchová
VL2	3063501	Velká Morava	krystalický vápenec, mramor	dřívější povrchová
VL3	3197400	Dolní Morava	krystalický vápenec, mramor	občasná povrchová
VL4	3197400	Dolní Morava	krystalický vápenec, mramor	občasná povrchová

Kód = označení ve výkresu limitů

Jako prognózní zdroje nerostných surovin jsou označovány akumulace nerostných surovin, které jsou prozkoumány méně podrobně, než aby se daly označit jako ložiska s vyhledanými zásobami.

Tabulka 6.8. Prognózní zdroje

kód	číslo	název	nerost	těžba	poznámka
PZ1	9053801	Velká Morava	mramor	dosud netěženo	schválený progn. zdroj nevyhrazených nerostů
PZ2	9053800	Velká Morava	krystalický vápenec	dosud netěženo	schválený progn. zdroj vyhrazených nerostů

Kód = označení ve výkresu limitů

6.2.6 A061 - PODDOLOVANÁ ÚZEMÍ

Pod pojmem poddolované území se rozumí evidované plochy s ověřeným nebo předpokládaným výskytem hlubinných důlních děl, vzniklých za účelem těžby nebo průzkumu nerostných surovin. Důlní díla mohou být rozložena v rámci poddolovaného území nepravidelně, v různých hloubkách a mohou zde být i zcela nedotčené plochy. Postižení území hornickou činností může být menší než je rozsah zákresů a pro konkrétní lokality je nutné vyžádat si upřesnění u ČGS.

Poddolovaná území mohou představovat omezení pro rozvoj obcí, například výstavby. V zájmovém území je registrováno 5 poddolovaných území. Plošně významné jsou poddolovaná území Velká Morava 3 a Velká Morava – Mlýnský potok. Zbýlá poddolovaná území jsou pouze bodová.

Tabulka 6.9. Poddolovaná území

kód	klíč	název	surovina
PÚP1	3993	Velká Morava 1-Mlýnský potok	Radioaktivní suroviny
PÚP2	3989	Velká Morava 3	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu
PÚP3	3951	Prostřední Lipka	Vápenec

kód	klíč	název	surovina
PÚP4	4012	Velká Morava 2-Králický Sněžník	Grafit
PÚP5	3920	Mladkov	Radioaktivní suroviny

Kód = označení ve výkresu limitů

6.2.7 A062 - SESUVNÁ ÚZEMÍ A ÚZEMÍ JINÝCH GEOLOGICKÝCH RIZIK

Informace o svahových nestabilitách (ploužení, sesouvání, stékání, skalní řícení, sufoze) a jejich prostorové vymezení jsou získávány vlastními geologickými pracemi a z převzatých výsledků prací ostatních organizací. Evidované údaje zpřístupňuje Česká geologická služba v rámci výkonu státní geologické služby a garanci správnosti poskytuje pouze u výsledků vlastních mapovacích akcí.

V území ORP Králíky se nachází 9 míst potenciálních sesuvů (8 plošných a 1 bodové), tři lokality z uvedených jsou považovány za aktivní. Dvě plošné aktivní lokality leží v těsné blízkosti sídla Červená Voda.

Tabulka 6.10. Sesuvná území

kód	číslo	lokalita	druh/stav
SB1	7695	Bílá Voda	sesuv aktivní/suchý
SP1	1966	Králíky	sesuv potenciální/zamokřený
SP2	1967	Králíky	sesuv potenciální/suchý
SP3	1968	Králíky	sesuv potenciální/suchý
SP4	1969	Červená Voda	sesuv potenciální/jezířka
SP5	1970	Červená Voda	sesuv potenciální/suchý
SP6	1971	Červená Voda	sesuv potenciální/suchý
SP7	1972	Červená Voda	sesuv aktivní/zamokřený
SP8	5586	Červená Voda	sesuv aktivní/suchý

Kód = označení ve výkresu limitů

Z hlediska seizmických oblastí zájmové území mezi seizmické oblasti kde je možné očekávat maximální účinky zemětřesení do 6. stupně makroseizmické stupnice. (www.ig.cas.cz/).

6.2.8 A063 - STARÁ DŮLNÍ DÍLA

Starým důlním dílem se podle zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

Starým důlním dílem je také opuštěný lom po těžbě vyhrazených nerostů, jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám. Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vedením jejich registru pověřilo ČGS.

Kategorie „staré důlní dílo“ zahrnuje pouze ta důlní díla a jejich případné projevy na povrch, která jsou evidována na základě oznámení jejich existence na MŽP.

Vedle toho existuje velké množství důlních děl, která neprošla procesem oznámení a nejsou proto evidována v registru starých důlních děl. Jde o díla provozovaná nebo opuštěná, která mají svého konkrétního vlastníka a správce a díla vymapovaná, která vlastníka a správce nemají.

Opuštěná a provozovaná díla je třeba řešit s jejich správci, kteří jsou kompetentní a příslušní pro poskytování konkrétních údajů.

Tabulka 6.11. Stará důlní díla

kód	číslo	název	surovina
SD1	8365	Nad starým lomem	Polymetalické rudy
SD2	7310	Štola č. 1	Radioaktivní suroviny
SD3	7311	Štola č. 2	Radioaktivní suroviny

Kód = označení ve výkresu limitů

7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

7.1 A064 - STARÉ ZÁTĚŽE ÚZEMÍ A KONTAMINOVANÉ PLOCHY

Za **starou ekologickou zátěž** se považuje závažná kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (zejména se jedná např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.). Zjištěnou kontaminaci lze považovat za starou ekologickou zátěž pouze v případě, že původce kontaminace neexistuje nebo není znám.

Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru – může se jednat o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika.

V rámci podkladů pro ÚAP jsou na území SO ORP Králíky evidovány tyto staré ekologické zátěže. (<http://info.sekm.cz/>)

Tabulka 7.1. Staré ekologické zátěže

kód	ID-SEKM	lokalita	priorita
ER1		skládka Mlynický Dvůr	N0.0
ER2		skládka Petrovický	N0.0
ER3	20751001	Bývalá skládka	P4.2
ER4	2076001	sřelnice Bílá Voda	P4.2
ER5	20769001	kasárna Moravský Karlov	P4.3
ER6	20769004	Bývalé vojenské cvičiště	P4.2
ER7	20769005	Areál stavebnin	P4.1
ER8	20831001	skládka Kartáčoven Červená Voda	P4.2
ER9	33806001	bývalý Státní statek Králíky	P4.2
ER10	7255001	Rekultivovaná skládka Dolní Bořkovice	N0.0
ER11	7255002	Dolní Lipka	N2.2.
ER12	7255003	Benzina s.r.o. ČSPHM Králíky	P1.0
ER13	72556002	Králíky - bývalá plynárna	P3.1
ER14	72556003	Skládka na Skřivánku	P4.2
ER15	72556004	Bývalá Tesla	P4.2
ER16	29791001	Štola č.1 DIAMO	N0.0
ER17	20769007	VKK Červená Voda	N0.0

Kód = označení ve výkresu limitů

Poznámka:

Benzina s.r.o.: sanace byla ukončena, postsanační monitoring byl ukončen.

Průmyslová skládka Dolní Lipka je situována cca 1,5 km západně od okraje města Králíky a cca 500 m jižně od železniční stanice Dolní Lipka. Skládka průmyslových odpadů, uzavřena v roce 1987, cca 4200 m³ převážně kalů z galvanického pokovování a odpad ze zářivek. Inventarizace SEZ resp. kontam. míst s výskytem POPs 2010. Na skládku byly v minulosti ukládány odpady z průmyslových závodů v okolí (prokazatelně z podniku Tesla Holešovice s.p.), v menší míře ukládali na skládku odpady i jednotliví občané. Podle dostupných údajů probíhalo v místě skládky ukládání odpadů již v sedmdesátých letech. Skládkování bylo ukončeno v roce 1987. Odhadovaná celková kapacita skládky činí přibližně 4200 m³. Bylo zjištěno, že velká část skládky je tvořena kalem z galvanického pokovování a odpady z výroby zářivek. Odpady ukládané na skládku obsahovaly rtuť. Skládka nebyla nikdy v minulosti zabezpečena proti úniku škodlivin.

Bývalá plynárna Králíky: Z hlediska kontaminace podzemní vody nebyla sanace shledána za nutnou, kontaminace zjištěna plynometricky byla navržena k podrobnějšímu průzkumu. Vzhledem ke skutečnosti, že průzkum nebyl zaměřen na oblast původních technologií výroby svítivplynu a nebyly prozkoumány původní dehtové jímky, lze prozkoumanost lokality označit jako

nedostatečnou, nedosahující ani stupně prozkoumanosti kategorie C dle MP MŽP 2005. Pro relevantní zhodnocení zátěže lokality je nutné provedení podrobného průzkumu a vypracování analýzy rizik.

Kasárna Moravský Karlov: Analýza rizik 1994 zjistila znečištění zemin ropnými látkami v areálu kasáren - stáčiště PHM a uložistiště leteckého benzínu (pod zpevněnými plochami, cca 250 m³), znečištění podzemních vod pouze lokálně v kategorii B (jeden vrt). Navrženo odtěžení a biodegradace zemin on site na limit 500 mg/kg a monitoring podzemních vod (1994). Nejsou informace o realizaci doporučení.

7.2 A065 - OBLASTI S PŘEKROČENÝMI IMISNÍMI LIMITY

Ministerstvo životního prostředí každoročně zveřejňuje mapy pětiletých průměrů úrovně znečištění ovzduší České republiky. Mapy obsahují v každém čtverci 1×1 km hodnotu klouzavého průměru koncentrace za předchozích 5 kalendářních let pro znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit dle přílohy č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Plošné mapy (v síti 1x1 km) pětiletých průměrných koncentrací znečišťujících látek, které mají stanoven imisní limit pro roční průměrnou koncentraci, jsou spočítány v GIS z plošných map za jednotlivé roky. Mapy nejsou konstruovány z vypočteného průměru ročních průměrných koncentrací na jednotlivých stanicích za pět předchozích let a to zejména proto, že ne každý rok mají všechny stanice dostatek platných měření pro výpočet roční průměrné koncentrace a dále proto, že v průběhu let nastávají změny v sítích měřicích stanic.

Poskytovány jsou 2 vrstvy:

- znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit pro ochranu zdraví
- znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace.

7.3 A065A - HLUKOVÉ ZÓNY OBCÍ

Ministerstvo zdravotnictví pořizuje podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, strategické hlukové mapy pro hlavní pozemní komunikace, hlavní železniční tratě, hlavní letiště a pro hlavní aglomerace definované směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES ze dne 25. června 2002 o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí. I. etapa zahrnovala mj. strategické hlukové mapy železnic. II. etapa projektu strategického hlukového mapování byla rozdělena na následující oblasti: strategické hlukové mapy vybraných úseků hlavních komunikací, po kterých projede více než 6 milionů vozidel ročně; hlavní letiště (letiště s více než 50 tisíci pohybů ročně), v případě České republiky – letiště Praha – Ruzyně; strategické hlukové mapy pro aglomerace čítající více než 250 tis. obyvatel, v případě České republiky jde o Prahu, Brno a Ostravu.

Hlukové ukazatele a jejich mezní hodnoty podle vyhlášky č. 523/2006 Sb., o hlukovém mapování:

- den-večer-noc (L_{dvn}) je hlukovým ukazatelem pro celodenní obtěžování hlukem
- den (L_d) je hlukovým ukazatelem pro obtěžování hlukem během dne
- večer (L_v) je hlukovým ukazatelem pro obtěžování hlukem během večera
- noc (L_n) je hlukovým ukazatelem pro rušení spánku

Pro hlukové ukazatele pro den-večer-noc (L_{dvn}) a pro noc (L_n) se stanoví tyto mezní hodnoty:

- pro silniční dopravu L_{dvn} se rovná 70 dB a L_n se rovná 60 dB

Míra ovlivnění území je závislá na intenzitě dopravy a složení dopravního proudu (např. podíl těžké nákladní dopravy). Nejvýznamnějším zdrojem hluku je silniční a železniční doprava.

Zdroje hluku lze z hlediska druhové skladby charakterizovat jako liniové, plošné a bodové. Liniové zdroje představují v zájmovém území silniční a železniční komunikace. Plošné zdroje hluku mohou být průmyslové, výrobní a skladovací areály, v zájmovém území též sportovní areály a parkoviště. Jako bodové zdroje hluku působí jednotlivé objekty, technologická zařízení na budovách a různé

provozovny. Těchto zdrojů může být celá řada, ovšem nejedná se převážně o významné jevy, které by dosáhly regionálního měřítka.

Dle NV č. 272/2011 Sb. se hygienický limit v ekvivalentní hladině akustického tlaku A, s výjimkou hluku z leteckého provozu a vysokoenergetického impulsního hluku, stanoví součtem základní hladiny akustického tlaku A LAeq,T se rovná 50 dB a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době. Hygienický limit v chráněném venkovním prostoru a v chráněném venkovním prostoru staveb je následující:

- Hluk v okolí komunikací I. a II. třídy:
denní doba LAeq,16h = 50 + 10 = 60 dB
noční doba LAeq,16h = 50 + 10 - 10 = 50 dB
- Hluk v okolí komunikací I. a II. třídy v případě staré hlukové zátěže:
- pro železniční dopravu L_{dn} se rovná 70 dB a L_n se rovná 65 dB
- pro leteckou dopravu L_{dn} se rovná 60 dB a L_n se rovná 50 dB
- pro integrovaná zařízení L_{dn} se rovná 50 dB a L_n se rovná 40 dB

Pro zájmové území nebyla vypracována strategická hluková mapa silnic ani železnic.

Středem území prochází komunikace č. 43 (z Červené Vody přes Králíky k hraničnímu přechodu Dolní Lipka) a 11 (z Jablonného nad Orlicí do Šumperka přes Červenou Vodu), další významnější komunikací je silnice č. 312, která vede ze Žamberka přes Mladkov, Lichkov a Králíky do Hanušovic.

Podle údajů výsledků sčítání dopravy v roce 2010 nepřekračuje roční průměr denních intenzit 5000 vozidel za 24 hodin. (<http://scitani2010.rsd.cz>)

7.4 A084 - OBJEKTY NEBO ZAŘÍZENÍ ZAŘAZENÉ DO SKUPINY A NEBO B S UMÍSTĚNÝMI NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI

Objektem se rozumí celý prostor, popřípadě soubor prostorů, v němž je umístěna jedna nebo více nebezpečných látek v jednom nebo více zařízeních, včetně společných nebo souvisejících infrastruktur a činností, v užívání právnických osob a podnikajících fyzických osob.

Provozovatel navrhne zařazení objektu do skupiny A nebo B a návrh na zařazení předloží krajskému úřadu (viz § 5 zákona č. 224/2015 Sb.) O zařazení či nezařazení objektu do skupiny A nebo B rozhodne krajský úřad.

Každý se může na krajský úřad obrátit s žádostí o poskytnutí informace o objektu zařazeném do skupiny A nebo do skupiny B postupem stanoveným zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

Objekty nebo zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami se v území ORP Králíky nenacházejí.

7.5 A085 - SKLÁDKY VČETNĚ OCHRANNÉHO PÁSMA

Skládka je zařízení zřízené v souladu s výše uvedeným zákonem a provozované ve třech na sebe bezprostředně navazujících fázích provozu.

Skládka nebezpečného odpadu je skládka, na níž jsou skladovány odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k výše uvedenému zákonu (tzv. nebezpečný odpad).

Průmyslová skládka Dolní Lipka je situována cca 1,5 km západně od okraje města Králíky a cca 500 m jižně od železniční stanice Dolní Lipka. Skládka průmyslových odpadů, uzavřena v roce 1987, cca 4200 m³ převážně kalů z galvanického pokovování a odpad ze zářivek. Odpady ukládané na skládku obsahovaly rtuť. Skládka nebyla nikdy v minulosti zabezpečena proti úniku škodlivin.

Komunální odpady

Nakládání s komunálním odpadem řeší v Králíkách Služby města Králíky s.r.o. Další subjekty, oprávněné nakládat s odpady jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 7.2. Zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů

název firmy	IČO	adresa	typ zařízení
Služby města Králíky s.r.o.	260 07 959	Růžová 462, 561 69 Králíky	Mobilní zařízení ke sběru a výkupu odpadů
Stavofin s.r.o.	609 32 163	Opletalova 121, 561 69 Králíky	Zařízení pro sběr a výkup odpadů – Sběrný dvůr Červená Voda
Vydrus spol. s r.o.	150 29 239	Plynářská 384, 561 69 Králíky	Zařízení pro sběr a výkup odpadů včetně autovraků – provozovny čp. 382 a Plynářská 384, Králíky

V zájmovém území se nenachází aktivní skládka. V katastrálním území Dolní Boříkovice se nachází sanovaná skládka TKO (založená v letech 1988-1989).

8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

8.1 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Pro vypracování rozboru udržitelného rozvoje území je proto nezbytné provést analýzu současného stavu zemědělství a možných trendů vývoje v budoucnosti a posoudit kvalitu půd na daném území.

Na základě úhrnných hodnot druhů pozemků vztažených ke katastrálním územím, které eviduje Český zeměměřický a katastrální úřad, byla vyhodnocena struktura půdního fondu (údaje ČÚZK k 31. 12. 2019)

Výměry a procentuální zastoupení jednotlivých druhů pozemků pro celou ORP Králíky uvádí následující tabulka.

Tabulka 8.1. Zastoupení druhů pozemků v ORP Králíky (%)

	podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry (%)	podíl vodních ploch z celkové výměry (%)	podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)
Červená Voda	39,1	41,0	57,1	7,0	0,4	53,5
Dolní Morava	21,2	11,7	87,3	3,0	0,4	75,5
Králíky	72,5	41,1	57,2	9,6	0,9	17,0
Lichkov	52,1	39,2	57,6	8,9	0,8	38,3
Mladkov	54,2	43,3	54,2	7,3	0,5	38,0
ORP	48,1	38,1	60,0	7,0	0,6	44,3

Tabulka 8.2. Zastoupení druhů pozemků v ORP Králíky (ha)

obec	orná půda (ha)	zahrady (ha)	ovocné sady (ha)	trvalé travní porosty (ha)	lesní půda (ha)	vodní plochy (ha)	zastavěné plochy (ha)	ostatní plochy (ha)	zemědělská půda (ha)	celková výměra (ha)
Červená Voda	759,6	36,1	-	1058,3	2537,4	17,6	56,9	273,1	1853,9	4738,8
Dolní Morava	90,5	7,7	-	677,7	2759,3	13,7	13,1	95,0	775,9	3657,0
Králíky	1571,1	60,2	8,2	2186,8	896,3	48,3	77,5	427,0	3826,3	5275,3
Lichkov	186,1	15,3	-	273,9	349,2	7,4	8,9	72,0	475,3	912,8
Mladkov	300,1	17,4	-	376,3	486,8	5,8	10,9	82,6	693,7	1279,9
ORP	2 907,3	136,6	8,2	4572,9	7 028,9	92,8	167,2	949,7	7 625,1	15 863,7

Ochrana zemědělského půdního fondu

Plošná ochrana půdy je definována ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb. O územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními zákona č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění pozdějších předpisů.

Zábor půd, především pro stavební účely je většinou nevratným procesem, který podstatně omezuje nebo úplně odstraňuje plnění funkcí půdy. Zábory půd patří podle závěrů dokumentu „Politika ochrany půdy EU“ mezi nejzávažnější procesy poškozující půdní fond jako celek.

Pro nezemědělské účely je nutno co nejméně používat zemědělskou půdu, navržené odnětí ZPF v nezbytných případech je třeba zdůvodňovat, přitom je nutno co nejméně narušovat organizaci ZPF, hydrologické poměry v území a zemědělskou cestní síť. Dále je třeba co nejméně ztěžovat obhospodařování ZPF a po ukončení stavby nebo jiné nezemědělské činnosti rychle provést úpravu či rekultivaci dotčené půdy.

Hodnocení z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódů mapy BPEJ (bonitovaných půdně-ekologických jednotek). Třídy ochrany uvádí vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany, ve znění vyhlášky č. 150/2013 Sb.

Je žádoucí odnímat zemědělskou půdu pro nezemědělské účely přednostně z tříd 5, 4 a 3.

Do 1. třídy ochrany jsou zařazeny bonitně nejcenější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu.

Do 2. třídy ochrany jsou situovány zemědělské půdy, které mají v rámci jednotlivých klimatických regionů nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně ZPF jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a s ohledem na územní plánování také jen podmíněně zastavitelné.

V zájmovém území převládají půdy náležející do 3. třídy ochrany a vyskytují se především ve střední části území. V součtu dále převládají půdy 4. a 5. třídy ochrany, avšak zastoupení nejcenějších půd (1. a 2. třída ochrany) není zanedbatelné.

8.1.1 A041 - BONITOVANÉ PŮDNĚ EKOLOGICKÉ JEDNOTKY A TŘÍDY OCHRANY ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU

Bonitovaná půdně ekologická jednotka (BPEJ) je pětimístný číselný kód související se zemědělskými pozemky. BPEJ je charakterizována klimatickým regionem, hlavní půdní jednotkou, sklonitostí a expozicí ke světovým stranám, skeletovitostí a hloubkou půdy, jež specifikují hlavní půdní a klimatické podmínky hodnoceného pozemku.

Třídy ochrany se stanovují pomocí BPEJ. Stanovuje se 5 tříd ochrany (konkrétní zařazení viz příloha vyhlášky o stanovení tříd ochrany).

Nejpřísněji chráněné zemědělské půdy v 1. a 2. třídě ochrany jsou zakresleny ve výkresu limitů a výkresu hodnot.

8.1.2 A042A - PLOCHY VODNÍ A VĚTRNÉ EROZE

Plochy vodní a větrné eroze jsou oborovým informativním podkladem pro územně plánovací činnost. Jedná se o výstupy, vzniklé odbornou činností VÚMOP. Jev obsahuje informace o potenciální erozní ohroženosti půd vyjádřené dvěma vrstvami, vodní a větrnou erozí.

Podrobné informace k poskytovaným vrstvám jsou k dispozici na geoportálu SOWAC-GIS, který je provozován VÚMOP.

Doplňující informace o zaznamenané erozi zemědělské půdy lze čerpat z webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy, jehož cílem je zaznamenávat, spravovat a publikovat informace o monitorovaných erozních událostech.

Orná půda ohrožená erozí je zakreslena v problémovém výkresu.

8.1.3 A043 - INVESTICE DO PŮDY ZA ÚČELEM ZLEPŠENÍ PŮDNÍ ÚRODNOSTI

Státní pozemkový úřad poskytuje data o hlavních odvodňovacích zařízeních a hlavních závlahových zařízeních. Dále poskytuje také data o podrobných odvodňovacích zařízeních (POZ), která jsou historická (nejsou udržována), rovněž chybí informace o aktuální funkčnosti POZ. Zákres POZ ve výkresu limitů a výkresu hodnot je tedy nutné považovat pouze za orientační.

8.1.4 A043A - PLOCHY VHODNÉ K ZALESNĚNÍ, PLOCHY VHODNÉ K ZATRAVNĚNÍ

Plochy vhodné k zatravnění a plochy vhodné k zalesnění jsou oborovým informativním podkladem pro územně plánovací činnost. Při definování půd vhodných ke změně kultury musí být uvažovány i mimoprodukční funkce, protože cílem změny kultury není jen přechod na kulturu jinou, ale zároveň zajištění obnovy a údržby krajiny; udržování a zlepšování vodního režimu území; ochrana proti erozi, sesuvům a jiným degradačním činitelům; využití a asanace antropogenně narušených půd; možná údržba ploch bez významného hospodářského využití.

Zatravnění a zalesnění snižuje nejvýrazněji důsledky vodní eroze, v mnoha případech maximálně. Zatravnění a zalesnění tyto důsledky nejen eliminuje, ale má dále příznivý vliv na vodní režim krajiny (zvyšuje retenční kapacitu půdy, zvyšuje intercepci, zvyšuje evapotranspiraci, zpomaluje povrchový odtok, převádí povrchový odtok na podzemní resp. hypodermický), dále na jakost vody infiltrující na pozemcích zatravněných a zalesněných.

Poskytovatel tohoto jevu (Mze) nepředal údaje o území.

8.2 POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA**8.2.1 A037A LESY, JEJICH KATEGORIZACE A VZDÁLENOST 50 M OD OKRAJE LESA**

Lesy na území správního území ORP Králíky jsou zařazeny do přírodní lesní oblasti (PLO) 25 Orlické hory (západní část), PLO 27 Hrubý Jeseník (severovýchodní výběžek) a PLO 28 Předhůří Hrubého Jeseník (střední část). Charakteristika zdravotního stavu lesních porostů a jejich ohrožení škodlivými činiteli (vždy pro celou oblast PLO v Pardubickém kraji, zdroj: Koncepce ochrany přírody Pardubického kraje, aktualizace 2012):

PLO 25 – Orlické hory – zasahuje pouze jižní, méně poškozenou částí. Přesto se i zde vyskytuje žloutnutí smrků vlivem nedostatku hořčíku a dalších živin a poškozování mladých porostů. Specifikem oblasti jsou škody jelení zvěří a vznik větrných a sněhových kalamit.

PLO 28 – Předhůří Hrubého Jeseníku – značené poškození porostů imisemi, větrem, sněhem a jelení zvěří.

Dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) ve znění pozdějších předpisů, § 6 se lesy rozdělují do tří kategorií: lesy hospodářské, lesy ochranné a lesy zvláštního určení.

Tabulka 8.3. Porostní plochy a zásoby lesů podle subkategorie k 31. 12. 2019

Tabulka č. 11: Účetní plochy a zásoby lesů podle subkategorie R. 0.1. 2016				
kategorie	subkategorie	porostní plocha	zásoba	
		[ha]	1000 [m ³] b.k.	[m ³] na 1 [ha]
les hospodářský		5 097,51	1 367,90	268,35
les ochranný	mimořádně nepříznivá stanoviště	57,00	10,23	179,49
	vysokohorské lesy	521,44	80,40	154,18
	lesy v klečovém lesním vegetačním stupni	4,53	0,35	77,92
	celkem	582,97	90,98	156,07
les zvláštního určení	pásma ochrany vodních zdrojů I. stupně	3,62	1,11	305,80
	ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod	0,00	0,00	0,00
	území nár. parků a nár. přírodních rezervací	605,57	141,62	233,87
	1. zóny CHKO, přír. rezervace, přírodní památky	0,00	0,00	0,00
	lázeňské lesy	0,00	0,00	0,00
	příměstské a rekreační lesy	0,00	0,00	0,00

kategorie	subkategorie	porostní plocha	zásoba	
		[ha]	1000 [m ³] b.k.	[m ³] na 1 [ha]
	lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce	0,00	0,00	0,00
	lesy se zvýšenou funkcí ochrannou	195,72	55,91	285,67
	lesy významné pro uchování biodiverzity	321,74	104,20	323,86
	uznané obory a samostatné bažantnice	0,00	0,00	0,00
	jiný veřejný zájem	0,74	0,00	0,00
	celkem	1 127,39	302,84	268,62
úhrnem		6 807,87	1 761,73	258,78

Zdroj: ÚHÚL

9 OBČANSKÉ VYBAVENÍ VČETNĚ JEHO DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

9.1 OBČANSKÉ VYBAVENÍ

V rámci rozšíření počtu tematických okruhů ÚAP je samostatně zařazen tento tematický okruh. Jeho první část se zabývá občanským vybavením, tj. v širším rozsahu, než v rámci občanského vybavení, které je definováno ve stavebním zákoně.

Pro vývoj jednotlivých obcí má značný význam jejich občanské vybavení, jeho dostupnost pro místní populaci. Pokrytí sítí základních škol je tradičně chápáno jako velmi významný faktor pro rozvoj sídel, jeho kulturně společenskou identitu. S rostoucí hybností obyvatel a zejména v příměstských regionech, však klesá i význam tohoto druhu vybavení (důkazem jsou rychle rostoucí příměstské obce bez základních škol).

V podmínkách SO ORP Králíky s nízkou hustotou osídlení, značnými vzdálenostmi mezi sídly je vlastní vybavenost obcí a jednotlivých sídel významným faktorem jejich rozvoje.

Občanské vybavení, podle §2 odst. 1 písm. k) bod 3. zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, zahrnuje stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva. Pod službami občanského vybavení v souladu se zněním stavebního zákona je tedy třeba rozumět služby poskytované subjekty, jako jsou např.:

- školy všech typů včetně mateřských škol,
- sportovní zařízení, tělovýchovné jednoty,
- ústavy sociální péče včetně ústavů pro mládež, jesle, dětské domovy,
- nemocnice, polikliniky, zdravotní zařízení a střediska,
- kina, divadla, kulturní domy, výstavní síně,
- správní úřady, pošty.

Základní informace o jednotlivých druzích kapacit občanského vybavení poskytuje ČSÚ v rámci městské a obecní statistiky (MOS) <http://vdb.czso.cz/mos/>. Analýzu fungování a alokace těchto zařízení hodnotí oborové dokumenty, zejména pak komunitní plány obcí, prognózy vývoje školství, strategické rozvojové dokumenty obcí a měst. Tyto dokumenty je nezbytné přiměřeně promítat do ÚPD. Podrobné analýzy a prognózy občanského vybavení nejsou obvykle součástí územních plánů, zjednodušené názory na vybavenost obcí by mohly být značně zavádějící. Například prognózy vývoje potřeby kapacit se v jednodušších případech odvíjejí z postupových tabulek jednotlivých škol a počtu narozených dětí, z dlouhodobějšího hlediska pak i z úvah o vývoji počtu obyvatel v obcích a prognózy počtu narozených dětí s ohledem na věkovou strukturu obyvatel a korekce migrací.

Potřeba kapacit byla v minulosti určována „směrnými čísly“, v současnosti jsou různé pomocné ukazatele užívány zejména v oblasti komunitního plánování obcí (potřeby sociálně zdravotních zařízení v obcích). Většina rozhodnutí o potřebě kapacit je přijímána na politické úrovni, na základě odborných podkladů (oborových dokumentů).

Pro kapacitní výhledy těchto zařízení jsou v obcích SO ORP Králíky rozhodující 3 faktory:

- Pokles počtu obyvatel a zejména dětí, promítající se do poklesu potřeby školských kapacit, nedostatek školek kulminoval v současnosti a jeho opakování je málo pravděpodobné.
- Stárnutí obyvatel, promítající se diferencovaně do rostoucích potřeb komunitních a zdravotních systémů, zvýšené potřeby jsou patrné, zejména v zástavbě sídlišť s vysokou sociální individualizací života a absencí rodinného života
- Růst mobility obyvatel, ochota dojíždět za vzděláním a to i u dětí v ZŠ a MŠ, službami atd.

9.1.1 A003 - ZAŘÍZENÍ OBČANSKÉHO VYBAVENÍ

Rozsah občanského vybavení obcí SO ORP Králíky je možno hodnotit jako dlouhodobě stabilizovaný, pod tlakem poklesu počtu obyvatel, procesů jeho stárnutí a individualizace rodinného života. Výrazná absence základního občanského vybavení v obci Dolní Morava je omezujícím faktorem jejího rozvoje (obytných funkcí), který však plyne zejména z velikosti této obce a obecného tlaku na efektivnost těchto zařízení (viz například tlak na rušení pošt v malých obcích, ale i některých komerčních zařízení – např. malých prodejen).

V rámci zpracování ÚPD je vždy nezbytné prověřit aktuální situaci z dostupných zdrojů, zejména s ohledem na aktuální stav komunitního plánování (obvykle na úrovni SO ORP jako celku). Komunitní a strategické plány obcí obvykle odrážejí jak potřebu kapacit, tak i záměry jejich dalšího rozvoje (na základě politického rozhodnutí obce či jejich svazků). Podobně je tomu u dalších oborových dokumentů (zejména u školství, zdravotnictví). ÚAP nemohou aspirovat na náhradu těchto dokumentů, odborných podkladů z řady důvodů (nákladnosti zpracování, oborových přístupů, ale u způsobu projednání).

Tab. 9.1. Vybavení obcí SO ORP Králíky – vybraná zařízení a služby

(zdroj: ČSÚ, r. 2018)

obec	pošta	zdravot. zařízení	policie	hasiči +dobrov. hasiči	veřejná knihovna	kino (divadlo)	domovy pro seniory DPS	jiná zař. sociální péče
Dolní Morava	0	0	0	0+1	1	0	0	0
Červená Voda	1	1	0	0+1	1	1	1	0
Králíky	1	1	1	1+1	2	1	0	0
Lichkov	1	0	0	0+1	1	0	0	0
Mladkov	1	1	0	0+1	2	0	0	0

Tab. 9.2. Vybavení obcí SO ORP Králíky – školství

	Dolní Morava	Červená Voda	Králíky	Lichkov	Mladkov
Mateřská škola	0	1	3	1	1
Základní škola-nižší stup. (1.-5.roč.)	0	0	0	1	1
Základní škola-vyšší stup. (1.-9.roč.)	0	1	2	0	0
Počet škol v oboru gymnázií	0	0	0	0	0
Počet škol v oboru středních odborných škol a praktických škol	0	0	0	0	0
Počet škol v oboru střed. odbor. učilišť	0	0	1	0	0
Počet škol v oboru nástavbového studia	0	0	0	0	0
Vyšší odborná škola	0	0	0	0	0
Počet veřejných vysokých škol	0	0	0	0	0
Počet soukromých vysokých škol	0	0	0	0	0
Jazyková škola	0	0	0	0	0

Základní umělecká škola	0	0	1	0	0
Počet zařízení ústavní ochranné výchovy	0	0	1	0	0

Při celkovém hodnocení vybavení v jednotlivých obcích bylo přihlíženo zejména k základnímu vybavení (školství, kultura) a současně i k velikosti a poloze obce, právě makropoložka (vzhledem k regionu snižuje u všech hodnocených obcí výsledné hodnocení o 0,5–1 bod (s ohledem na malou dostupnost vyššího vybavení – nemocnic, divadel, ale i obchodní vybavenosti).

Tab. 9.3. Vybavení obcí SO ORP Králíky – hodnocení

obec	školství kultura	ostatní	poznámka	celkové hodnocení
Dolní Morava	6	4	Chybějící MŠ i ZŠ, značná vybavenost sportovně-rekreační.	5
Červená Voda	4	3		4
Králíky	3	4		4
Lichkov	5	4		5
Mladkov	5	4		5

Tab. 9.4. Vybavení obcí SO ORP Králíky – sport

	Dolní Morava	Červená Voda	Králíky	Lichkov	Mladkov
Koupaliště a bazény			1		
Kryté bazény z koupališť a bazénů					
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	6	3	3	2	2
Tělocvičny (vč. školních s přístupem veřej.)		1	2	1	1
Stadiony otevřené			1		
Stadiony kryté					
Zimní stadiony kryté i otevřené			1		
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem a správcem)	4	2	2	1	2

9.2 VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

9.2.1 A003A - VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Tento jev zahrnuje pouze vybraná veřejná prostranství, nejedná se o kompletní výčet veřejných prostranství. Data, která budou součástí tohoto sledovaného jevu, budou využita především pro analytickou činnost v územním plánování, zejména pro posuzování dostupnosti veřejných prostranství dle Standardu dostupnosti veřejné infrastruktury.

Tento sledovaný jev má být zmapováním stavu území v oblasti veřejných prostranství, není jej možné směřovat s plochami s rozdílným způsobem využití z platné ÚPD.

Vzhledem k omezení pohybu během 1. a 2. vlny koronavirové pandemie nebylo možné provést potřebné terénní průzkumy. Jako náhradní řešení bylo zvoleno převzetí ploch veřejných prostranství z územních plánů.

10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

10.1 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A JEJÍ DOSTUPNOST

10.1.1 A093A - POZEMNÍ KOMUNIKACE, JEJICH KATEGORIZACE A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

SO ORP Králíky jsou z pohledu dopravní dostupnosti periferním regionem na hranicích ČR a Polska. Dostupnost do krajského města (Pardubice) se ze všech sídel v ORP pohybuje mezi 90 (Mladkov) a 110 minutami (Dolní Morava). Území je na silniční vyšší silniční síť napojeno především silnicí I/11 spojující území s blízkými městy Šumperk, Žamberk a dále i s Hradcem Králové, Opavou a Ostravou. Silnice I/43 (v úseku mezi Červenou vodou a Bukovicemi v souběhu se silnicí I/11) vede dále na Lanškroun a Brno, severně pak do Polska. Významná je dále silnice II/312, která v podstatě vytváří silniční osu území.

U sídla Dolní Lipka je silniční hraniční přechod do Polska – jediný v Pardubickém kraji – který je významným prvkem mezistátní silniční sítě a zakládá se na něm spolupráce obou států v daném regionu.

Dopravní síť je poměrně řídká, především vzhledem k terénu, a dostupnost do velkých měst je značná. V blízké budoucnosti patrně nedojde v tomto směru ke zlepšení. Realizace silnice R43 zlepší dostupnost do větších měst jen minimálně, protože její předpokládaná trasa vede ve značné vzdálenosti od území ORP.

Mezi výhledovými změnami v silniční síti je významná změna trasy silnice I/43, pro kterou je již připraven i veřejně prospěšný záměr v ZÚR PK a dále několik přeložek stávajících silnic - v současnosti totiž nejsou zbudovány žádné obchvaty sídel v řešeném území a průjezdní doprava proto zatěžuje samotná sídla.

Intenzita dopravy v řešeném území je nicméně na přijatelné úrovni a pouze ve dvou úsecích (Červená voda – hranice ORP, Králíky – Dolní Lipka) je dle sčítání dopravy v roce 2010 na úrovni 3000 – 5000 vozidel/24h. Na dalších silnicích již je doprava na úrovni 1000 – 3000 vozidel/24h nebo nižší.

Realizace dopravních záměrů je proto s nižší prioritou a nelze ji očekávat v blízkém časovém horizontu.

10.1.2 A093B - TERMINÁLY A LOGISTICKÁ CENTRA

Terminály a logistická centra jsou součástí systému intermodální přepravy, kde se využívá různých druhů dopravy. Např. část přepravní trasy probíhá s využitím železnice či vnitrozemské dopravy, část s využitím letecké dopravy a část s využitím dopravy silniční (obvykle koncový úsek přepravní trasy – svoz, rozvoz apod.)

Logistické centrum je místem, kde se střetávají minimálně 2 druhy dopravy (nejobvyklejší bývá kombinace železniční a silniční dopravy), bývá veřejné nebo neveřejné (v ČR zatím neexistuje ani 1 veřejné LC). Součástí logistického centra bývají další služby – např. dopravní, zasilatelské, ale i celní, bankovní, pojišťovací služby aj.

Terminál neboli překladiště je místo, kde dochází ke změně druhu dopravy.

Na území ORP Králíky se uvedené jevy nenachází.

10.1.3 A094A - ŽELEZNIČNÍ DRÁHY VČ. VLEČEK, JEJICH KATEGORIZACE A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

Dráhou je cesta určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy. V rámci jevu budou sledovány i podzemní části drah (např. tunelové úseky).

Dráha celostátní je dráha, která slouží mezinárodní a celostátní veřejné železniční dopravě a je jako taková označena. Dráha celostátní je součástí evropského železničního systému.

Železniční dráha, na níž je provozována vysokorychlostní železniční doprava, je dráha vybavená pro rychlosti drážních vozidel nad 200 km/h.

Dráha regionální je dráha regionálního nebo místního významu, která slouží veřejné železniční dopravě a je zaústěná do celostátní nebo jiné regionální dráhy.

Dráha místní je dráha místního významu oddělená od celostátní nebo regionální dráhy; dráha je oddělená, umožňuje-li přesun drážního vozidla na jinou dráhu jen s použitím zvláštního technického zařízení nebo slouží-li výhradně provozování neveřejné osobní drážní dopravy, osobní drážní dopravy pro potřeby cestovního ruchu nebo provozované historickými vlaky.

Vlečka je dráha, která slouží vlastní potřebě provozovatele nebo jiného podnikatele a je zaústěná do celostátní nebo regionální dráhy, nebo jiné vlečky.

Speciální dráha, která slouží zejména k zabezpečení dopravní obslužnosti obce (jiná než trolejbusová a tramvajová dráha).

Zkušební dráha je dráha, která slouží zejména k provádění zkušebního provozu drážních vozidel nebo zkoušek pro schválení typu nebo změny typu drážních vozidel a drážní infrastruktury.

Železniční doprava je v území zastoupena tratí č. 021 (celostátní dráha), která pokračuje západně na Letohrad a Ústí nad Orlicí a východně na Hanušovice. Dále pak navazuje na mezinárodní železniční trať. Na území obce Lichkov se od trati odpojuje větev vedoucí do Polska. Regionální železniční trať č. 025 se na trať č. 021 napojuje u Dolní Lipky (se začátkem ve Štítech mimo území ORP).

Železniční stanice jsou téměř ve všech sídlech, kterými trať prochází.

ÚP Lichkov navrhuje obnovení železničního napojení (triangl) ve směru D. Lipka – Polsko.

10.1.4 A098 - LANOVÉ DRÁHY VČETNĚ OCHRANNÉHO PÁSMA

Lanová dráha (lanovka) je dráha, jejíž vozidla se pohybují po šikmé nebo vodorovné trase a jsou poháněna pomocí tažných lan.

Na území ORP Králíky se nachází visuté lanové dráhy v skiresortech Dolní Morava a Buková hora.

10.1.5 A102A - LETIŠTĚ A LETECKÉ STAVBY A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA A ZÁJMOVÁ ÚZEMÍ

V území se nachází heliport ZZS v Červené vodě a zemědělské letiště (resp. přistávací a vzletová dráha pro malá letadla) u Červeného potoka (obec Králíky). Pro rozvoj regionu nehraje tento druh dopravy roli.

10.1.6 A104 - SLEDOVANÉ VODNÍ CESTY

Vnitrozemskými vodními cestami jsou vodní toky a jiné vodní plochy, na kterých je možno provozovat plavbu. Vodní cestu spravuje její vlastník nebo správce.

Vodní cesty se dělí na sledované vodní cesty a ostatní vodní cesty. Sledované vodní cesty musí odpovídat plavebně provozním podmínkám. Sledované vodní cesty se člení na:

- vodní cesty dopravně významné,

- vodní cesty účelové.

V řešeném území se vodní cesty nevyskytují.

10.1.7 A105 - HRANIČNÍ PŘECHODY

U sídla Dolní Lipka je silniční hraniční přechod do Polska – jediný v Pardubickém kraji – který je významným prvkem mezistátní silniční sítě. V Lichkově je železniční přechod. Dále se v Mladkově a Dolní Moravě nachází tři turistické přechody.

10.1.8 A105A - LINKY A ZASTÁVKY VEŘEJNÉ HROMADNÉ DOPRAVY

Obvyklými druhy veřejné hromadné dopravy jsou železniční a silniční linková (autobusová) doprava.

Zastávky (stanice) veřejné hromadné dopravy – územně identifikované stanice, zastávky.

Linky veřejné hromadné dopravy – linka je souhrn dopravních spojení na trase dopravní cesty určené výchozí a cílovou zastávkou a ostatními zastávkami, na níž jsou poskytovány přepravní služby podle platné licence nebo povolení a podle schváleného jízdního řádu. Spoj je dopravní spojení v rámci linky, které je časově a místně určené jízdním řádem.

Poloha zastávek (stanic) byla zpracována ruční digitalizací na základě terénních průzkumů.

Časový horizont využití územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů se řádově rozchází s časovým horizontem plánování linek veřejné dopravy, které se pravidelně mění minimálně 2x ročně.

Linky veřejné hromadné dopravy nebyly do dat ÚAP zapracovány z výše uvedeného důvodu.

10.1.9 A106 - CYKLOSTEZKY, CYKLOTRASY, HIPOSTEZKY, TURISTICKÉ STEZKY, BĚŽKAŘSKÉ TRASY A SJEZDOVKY

Cyklostezka (též **cyklistická stezka** nebo **stezka pro cyklisty**) je pozemní komunikace nebo její jízdní pás vyhrazená dopravní značkou pouze pro účely cyklistické dopravy. Je na ní vyloučena automobilová a motocyklová doprava, ale je zde povoleno např. využití inline bruslařům nebo lyžařům. Může být doplněna vodorovným dopravním značením, jako jsou např. přechody pro chodce, šipky, podélné čáry apod.

Cyklotrasa (též **cyklistická trasa** nebo **trasa pro cyklisty**) je trasa označená dopravním nebo turistickým značením, která obvykle spojuje co nejúčelněji místa, mezi nimiž lze očekávat cyklistickou dopravu a to po pozemních komunikacích, které jsou vhodné pro jízdu na silničním jízdním kole.

Hipostezka (též **jezdecká stezka** nebo **stezka pro turistiku na koni**) je taková stezka, která je určena zejména pro jízdu na koni (hipoturistiku).

Turistická trasa je trasa určená pro účely pěší turistické dopravy, která je označena pásovými značkami, u nichž prostřední pás určuje barvu značené stezky (červená, modrá, zelená nebo žlutá). Turistická trasa vede po turistické stezce, po vybraných pozemních komunikacích nebo volně terénem. Je žádoucí, aby turistické trasy vedly v co nejmenší míře po pozemních komunikacích s vyšší dopravní intenzitou nebo po cyklostezkách.

Běžkařská trasa (též **běžecká trať**) je trasa ve volném lyžařském terénu, určená k běžeckému lyžování, která obvykle bývá za tímto účelem označená a upravená.

Sjezdová trať je trať vhodná a určená ke sjezdovému lyžování a snowboardingu, která je za tímto účelem kontrolována, označena, zpravidla upravená pro lyžující veřejnost a zabezpečena zejména před atypickými nebezpečími.

Do tohoto jevu je vhodné zařadit též **naučné stezky**.

V rámci ÚAP byly zapracovány cyklostezky, cyklotrasy, naučné stezky a sjezdové trati.

10.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A JEJÍ DOSTUPNOST

V následující tabulce je provedeno orientační zhodnocení technické infrastruktury, dále použité pro RURÚ u hospodářského pilíře, s předpokladem zpřesnění v kapitolách o technické infrastruktuře (jedná se o sumární hodnocení za celou obec s vědomím velké odlišnosti v jednotlivých sídlech).

Tab. 10.1. Vybavení obcí SO ORP Králíky – technická infrastruktura

Obec	Veřejný vodovod	Kanalizace	ČOV	Plynofikace	Celkové hodnocení
Dolní Morava	1	0	0	0	6
Červená Voda	1	1	1	1	3
Králíky	1	1	1	1	3
Lichkov	1	1	1	0	5
Mladkov	1	1	1	0	5

10.2.1 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

A067 - Technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranná pásma

Stavbou pro úpravu vody je soubor objektů a zařízení s technologií pro úpravu vody (úpravna vody); za stavbu pro úpravu vody se pro účely vybraných údajů majetkové nebo provozní evidence považuje i stavba k jímání vody, s případným zařízením na zdravotní zabezpečení vody bez technologie úpravy vody.

Podle údajů Vak Jablonné se v ORP Králíky nachází úpravna vody v Lichkově.

A068 - Vodovodní řady a jejich ochranná pásma

Vodovod je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující vodovodní řady a vodárenské objekty, jimiž jsou zejména stavby pro jímání a odběr povrchové nebo podzemní vody, její úpravu a shromažďování. Vodovod je vodním dílem.

Vodovod je dle podkladů (SLDB) zaveden do naprosté většiny domácností. Tento fakt nicméně plně neodráží situaci ve veřejné distribuci vody, protože jsou v něm zahrnuty i individuální systémy napájené ze studní. Části území některých obcí nejsou na veřejný vodovod napojeny nebo se se zásobování vody objevují lokální problémy. Pitná voda také často obsahuje radon.

Obce, resp. jednotlivá sídla mají zpravidla vlastní zdroje pitné vody. Území není zranitelnou oblastí – vodní zdroje nejsou ohroženy dusičnany ze zemědělství.

A069 - Technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma

Místní komunální čističky odpadních vod nachází v Králíkách, Červené Vodě, Mladkově a Lichkově.

A070 - Kanalizační stoky a jejich ochranná pásma

Kanalizace je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky k odvádění odpadních vod a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně, jedná se o jednotnou kanalizaci a srážkové vody se vtokem do této kanalizace přímo, nebo přípojkou stávají odpadními vodami. Odvádí-li se odpadní voda samostatně a srážková voda také samostatně, jedná se o oddílnou kanalizaci. Kanalizace je vodním dílem.

V současné době probíhá příprava přestavby ČOV v Červené Vodě (oddělené čištění komunálních a průmyslových odpadních vod) a příprava výstavby ČOV a kanalizace v Dolní Moravě.

10.2.2 ENERGETIKA A SPOJE

Území je plně elektrifikováno rozvody vysokého napětí 22 kV, z nichž jsou v transformátorových stanicích odpojeny přípojky nízkého napětí.

Je navrženo částečné rozšíření sítě rozvodů VN (Dolní Boříkovice, Velká Morava) a především realizace vedení VVN s příslušnou rozvodnou v Králíkách, která je uvedena v ZÚR PK.

Z hlediska distribuce elektrické energie je problematická rozdrobená sídelní struktura s množstvím samot a řídkým osídlením. Zvyšují se tím náklady na zřízení elektrické sítě a především v zimním období jsou běžné výpadky elektrické energie vlivem povětrnostních podmínek. Proto se navrhuje přeložky stávajících vzdušných vedení do podzemních kabelových vedení (např. Heřmanice – H. Lipka).

Kritickým faktorem omezujícím rozvoj ORP Králíky je nedostatek volných kapacit elektrické energie. Řešením bude až výstavba vedení 110 kV a rozvodny v Králíkách.

A071 - Výrobní elektrárny a jejich ochranná pásma

Výrobní elektrárny (elektrárna) nad 1 MW výkonu.

A072 - Elektrické stanice a jejich ochranná pásma

Elektrická stanice (rozvodna, trafostanice) ZVN/VVN, VVN/VN, VN/NN.

A073 - Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma

Zahrnuje zejména:

1. nadzemní vedení ZVN, VVN, VN, NN
2. podzemní kabelové vedení ZVN, VVN, VN, NN

A074 - Technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma

Plynárenskými zařízeními jsou veškerá plynová zařízení s výjimkou odběrných plynových zařízení, např. zásobníky plynu, plynárenské sondy, trasové uzávěry, plynojemy, regulační a předávací stanice, kompresorové stanice a další.

Plynofikovány jsou pouze obce Červená Voda a Králíky, přičemž ani v případě těchto obcí se nejedná o celé území. Zavádění plynovodního potrubí do dalších sídel je komplikováno nepříznivou sídelní strukturou, kdy nejsou náklady vyváženy potenciálním prospěchem obyvatel, čemuž nepřispívá ani zvyšování cen energií.

A075 - Vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma

Zahrnuje zejména:

1. Velmi vysokotlaký plynovod (VVTL) a tranzitní plynovod a anodové uzemnění – tlak nad 4 MPa;
2. Vysokotlaký plynovod (VTL) a jeho anodové uzemnění – tlak do 4MPa včetně;
3. Středotlaký plynovod (STL) a jeho anodového uzemnění.
4. Nízkotlaký plynovod (NTL)
5. Přípojky a další relevantní data, pokud jsou k dispozici a je možné je poskytnout.

A076 - Technologické objekty zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma

A077a - Vedení pro zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma

Objekty a vedení důležité pro zásobování jinými produkty, včetně ochranného pásma.

Jinými produkty jsou myšleny:

- ropovody
- produktovody

Uvedené jevy se v ORP Králíky nenacházejí.

A079 - Technologické objekty zásobování teplem a jejich ochranná pásma

Jedná se např. o výroby tepla, předávací stanice, výměňkové stanice apod.

Uvedené jevy se v ORP Králíky nenacházejí.

A080 - Teplovody a jejich ochranná pásma

Zahrnuje zejména:

- dálkový teplovod a jeho anodového uzemnění;
- primární teplovod a jeho anodového uzemnění.

Uvedené jevy se v ORP Králíky nenacházejí.

A082a - Elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území

Elektronické komunikační zařízení je technické zařízení pro vysílání, přenos, směrování, spojování nebo příjem signálů prostřednictvím elektromagnetických vln, a to:

- vysílací nebo přijímací radiokomunikační zařízení veřejné (komunikační) sítě
- vysílací nebo přijímací radiokomunikační zařízení neveřejné (komunikační) sítě
- radioreléové spoje veřejné i neveřejné telekomunikační sítě

Komunikační vedení zahrnuje zejména:

- kabelové vedení mezi komunikačními zařízeními veřejné nebo neveřejné komunikační sítě
- komunikační vedení neveřejné komunikační sítě mezi elektronickým komunikačním zařízením neveřejné komunikační sítě

A082b - Sdružené liniové sítě

Uložení jednotlivých systémů technické infrastruktury může být provedeno ve sdružené trase (kolektory, technické chodby, kanály) nebo společné trase.

Kolektor je objekt, zpravidla podzemní, realizovaný jako samostatná (stavebně od ostatních staveb oddělená) průchozí liniová stavba. Jeho využití je možné pro všechny kategorie vedení technického vybavení. Vedení technického vybavení jsou tak přístupné pro stálou kontrolu, opravu a údržbu. Případné závady se odstraňují přímo v kolektoru a bez nutnosti porušení komunikací. Kolektor může být průchozí, ale i neprůchozí.

Uvedené jevy se v ORP Králíky nenacházejí.

A083 - Jaderná zařízení

Jaderným zařízením se rozumí:

1. stavba nebo provozní celek, jehož součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci nebo jinou řetězovou jadernou reakci – Jaderná elektrárna Temelín a Jaderná elektrárna Dukovany,
2. sklad vyhořelého jaderného paliva,
3. sklad čerstvého jaderného paliva, pokud není součástí jiného jaderného zařízení,
4. obohacovací závod, závod na výrobu jaderného paliva nebo závod na přepracování vyhořelého jaderného paliva,
5. sklad radioaktivního odpadu, s výjimkou zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, které je součástí jiného jaderného zařízení nebo jiného pracoviště, kde se vykonává radiační činnost
6. úložiště radioaktivního odpadu, s výjimkou úložiště obsahujícího výlučně přírodní radionuklidy.

Uvedené jevy se v ORP Králíky nenacházejí.

11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

11.1 AKTUALIZACE, VÝCHOZÍ PODMÍNKY

I přes legislativní změny a rozšíření názvu tematického okruhu zůstávají hlavní cíle zachovány, zvýšený důraz je kladen na zhodnocení rozvojového potenciálu v rámci celého hospodářského pilíře.

Hlavní cíle:

Zhodnocení celkových hospodářských podmínek území (místní a regionální ekonomiky).

Zhodnocení potřeby a nabídky ploch pro podnikání v obcích s ohledem na rozvojový potenciál obce (výrazně omezeno současným stupněm poznání území obcí, ale i regionů, hospodaření s pozemky pro podnikání probíhá nekoordinovaně v extenzivním makroekonomickém prostředí, systematické hodnocení urbanistické ekonomie absentuje).

Zhodnocení infrastrukturních předpokladů (jako významného předpokladu hospodářského předpokladu území).

Dostupná data:

Sčítání 2011, nezaměstnanost – průběžná evidence MPSV v letech 2012 a 2013 nezveřejňovala údaje o nezaměstnanosti za obce (vznikla diskontinuita v časových řadách), výrazné zlepšení v dostupnosti údajů nastalo v posledních letech, ČSÚ – omezeně hospodaření obcí. Zprávy z úřadu práce za okresy jsou dostupné každoročně, územní detail – za obce je spíše opomíjen, převažuje regionální pohled.

Kvalita dat:

Posouzení hospodářských podmínek na úrovni obcí je výrazně omezeno dostupnými daty – údaje o hrubém domácím produktu (HDP), přidané hodnotě, průměrných příjmech osob či domácností končí na úrovni krajů. Nejsou k dispozici za SO ORP a ani za okresy. Na úrovni obcí nelze posoudit ani daňový potenciál či jejich daňové úsilí (jak vysoké daně by mohly obce vybírat vzhledem k produktu, který zde vzniká a jaké úsilí při výběru daní vynakládají). Rozpočtové určení daní v ČR je dlouhodobě determinováno zejména počtem obyvatel obcí, velká města mají daňové příjmy na obyvatele několikanásobně větší než malá. Výjimku představují zejména malé obce, na jejichž území je lokalizována skládka, probíhá těžba, je lokalizovaná velká firma – např. elektrárna, nebo disponují výhodným pronájmem majetku.

Interpretace dat:

Je zatížena častou aplikací údajů, které nejsou adekvátní pro hodnocení hospodářské úrovně území – například podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva – je odvozován od věkové struktury obyvatel, zahrnuje v sobě i nezaměstnané osoby. Podobně podíl podnikajících fyzických osob – podnikatelů závisí na odvětvové struktuře ekonomických subjektů v území, vysoký podíl „podnikatelů“ mají jak hospodářsky úspěšné, tak i neúspěšné obce. Tento ukazatel není navržen k využití pro hodnocení podobně jako údaje o daňových příjmech obcí, které jsou velmi obtížně interpretovatelné (orientačně se pokouší hodnotit hospodaření obcí MF ČR).

Možnost došetření:

Obecně je hodnocení hospodaření obcí, jejich hospodářského potenciálu, velmi nákladné (audity hospodaření) a většinou nezahrnuje „vnitřní zadluženost“ odvozenou z objektivního zhodnocení potřeb obce. Daňové příjmy jsou jen částí příjmů obce. Ani celkové příjmy obcí – jejich porovnání nevede k jednoznačným a jednoduchým závěrům o hospodaření obcí. Aspirací územního plánování nemůže být analýza hospodaření obcí, která by byla neúplná a mohla by vést k mylným závěrům a politickým dopadům. V úvahu je nezbytné vzít i skutečnost, že značná část investic je vázána na dotační transfery. Pro rozvoj obcí je tak velmi důležitá politická aktivita občanů a politických reprezentací.

Specifika regionu:

U hospodářského pilíře je potřeba vnímat i dlouhodobá specifika regionu – v případě SO ORP Králíky dopravní polohu s rostoucími vazbami na rekreační využití území (Dolní Morava).

Specifickým problémem ČR je i velký rozdíl mezi vytvořeným HDP a odlivem „zisků“ z ČR, které dlouhodobě snižují disponibilní důchod rezidentů (občanů ČR) v průměru o více než 10%. Z tohoto důvodu nejsou uváděna data o HDP (dostupná pouze za kraje ČR).

11.2 ZHODNOCENÍ CELKOVÝCH EKONOMICKÝCH A HOSPODÁŘSKÝCH PODMÍNEK

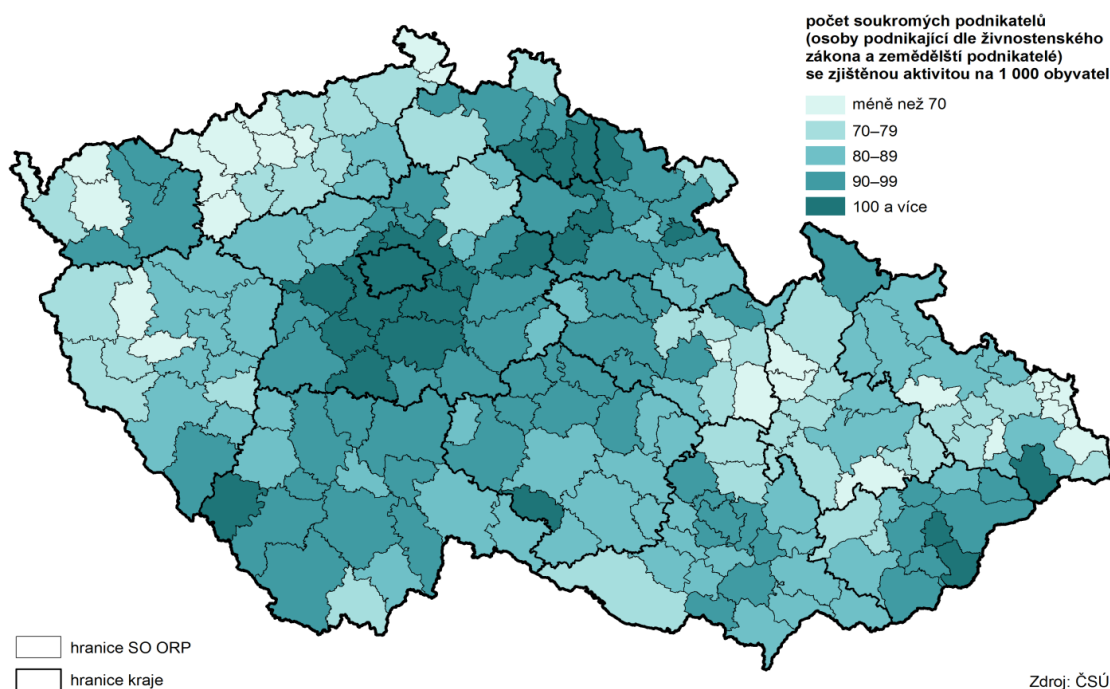
Jak již bylo naznačeno, posouzení hospodářských podmínek na úrovni obcí je výrazně omezeno dostupnými daty. Obvykle nejsou k dispozici za SO ORP a ani okresy, či mikroregiony, s nimiž pracují úřady práce. Hospodářský výkon (prosperitu) obcí, regionů (s výjimkou kraje) tak nelze v ČR přímo stanovit. Zásadní význam pro hodnocení hospodářských podmínek území mají tak údaje o nezaměstnanosti, doplňkový o technické vybavenosti území, dopravní dostupnosti či vzdělanosti obyvatel.

Výchozí otázkou je i co je cílem hodnocení zhodnocení hospodářských podmínek území? Celkové hodnocení by nemělo sklouznout do dílčích analýz, tj. zejména hodnocení struktury zaměstnanosti. Velikost podniků a jejich odvětvová struktura je územně diferencovaná (zejména podle přírodních a dopravních předpokladů území – viz alokační teorie), přitom je však obtížné rozlišit co je přirozenou diferenciací a co slabou stránkou obcí. To platí zejména u malých obcí, kde alokace hospodářských aktivit byla přírodně či historicky determinovaná a fungují v rámci specifických regionů (například tradiční lokalizace pil na dřevo u zdrojů vodní síly).

Jako zavádějící je hodnocena daňová výtěžnost na obyvatele, obvykle není determinována hospodářskou prosperitou území, či podnikatelskými úspěchy obcí (ty ovlivňují celkové příjmy, jedná se spíše o výjimky), ale rozpočtovým určením daní podle pravidel MF ČR, podle velikostních kategorií obcí, měřeno počtem obyvatel (viz známé případy obcí, které chtěly „uměle“ překročit 100000 obyvatel). Hodnocení rozpočtů obcí provádí MF ČR, komentáře ke klasifikaci jsou poměrně „úsporné“, nelze je mechanicky přebírat a dále neodborně interpretovat. V žádném případě by nemělo být aspirací územního plánování vytvářet vlastní systém hodnocení hospodaření obcí, který by jistě trpěl neodborností a riziky mylného vyhodnocení jednotlivých obcí se všemi možnými dopady této odborně o časově náročné činnosti.

Kartogram 11.1.

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017



Předchozí kartogram přibližuje rozporuplnost údaje o počtu soukromých podnikatelů, existuje řada hospodářsky silných SO ORP s nízkým podílem podnikatelů (Mladá Boleslav) a naopak (Jeseník), tento ukazatel nelze doporučit k „multikriteriálnímu“ hodnocení, je však možno k němu přihlídnout. Vnímání nedostatků stávajících ukazatelů a jejich interpretace, změn v dostupnosti dat, vedly k inovaci návrhu ukazatelů (indikátorů) a postupu jejich vyhodnocení (např. nové zařazení cen pozemků).

Změny v oblasti evidence nezaměstnanosti

Jedním z dobře dostupných údajů na úrovni obcí jsou údaje o nezaměstnanosti, které byly prvotně dostupné z evidence ministerstva práce a sociálních věcí s měsíční periodicitou. Po roce 2013 je nahradily údaje o podílu nezaměstnaných. Menším nedostatkem míry nezaměstnanosti byla skutečnost, že na úrovni obcí byla vypočtena z aktuálního počtu nezaměstnaných a zastarávajícího počtu ekonomicky aktivních ze sčítání v roce 2001 po celé intercenzální období do r. 2011. U obcí, kde se počet obyvatel a tím i ekonomicky aktivních výrazně měnil, docházelo ke zkreslování výsledků. Zejména pak u obcí, kde počet obyvatel rostl o desítky procent. I přes tento nedostatek byly ukazatele míry nezaměstnanosti základním východiskem pro hodnocení hospodářského potenciálu obcí.

„Nový“ ukazatel registrované nezaměstnanosti s názvem **podíl nezaměstnaných osob** vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Nový ukazatel je s původním ukazatelem míra nezaměstnanosti nesrovnatelný (viz následující tabulka sestavená pro oba ukazatele na základě dat ze SLDB 2011 za celou ČR). „Vizuálně je ukazatel podílu nezaměstnaných ve srovnání s mírou nezaměstnanosti nižší“.

11.3 REGIONÁLNÍ EKONOMIKA

V rámci tohoto podkladu je vymezen **pojem regionální ekonomika**, tj. ve vlastním slova smyslu – ideálně regionu pohybu za prací. Absence spolehlivých údajů za regiony pohybu za prací však vede k použití údajů a charakteristik za pověřené úřady (SO ORP Králíky).

Regionální nezaměstnanost

Regionální nezaměstnanost představuje u mnoha obcí rozhodující faktor jejich rozvoje, svědčící o širších hospodářských podmínkách. Míra vlivu je dána jak přímo saldem pohybu za prací, tak i „přenosem“ nezaměstnanosti (vysoká nezaměstnanost snižuje možnosti pohybu za prací do okolí), včetně tlaku na pokles mzdové úrovně.

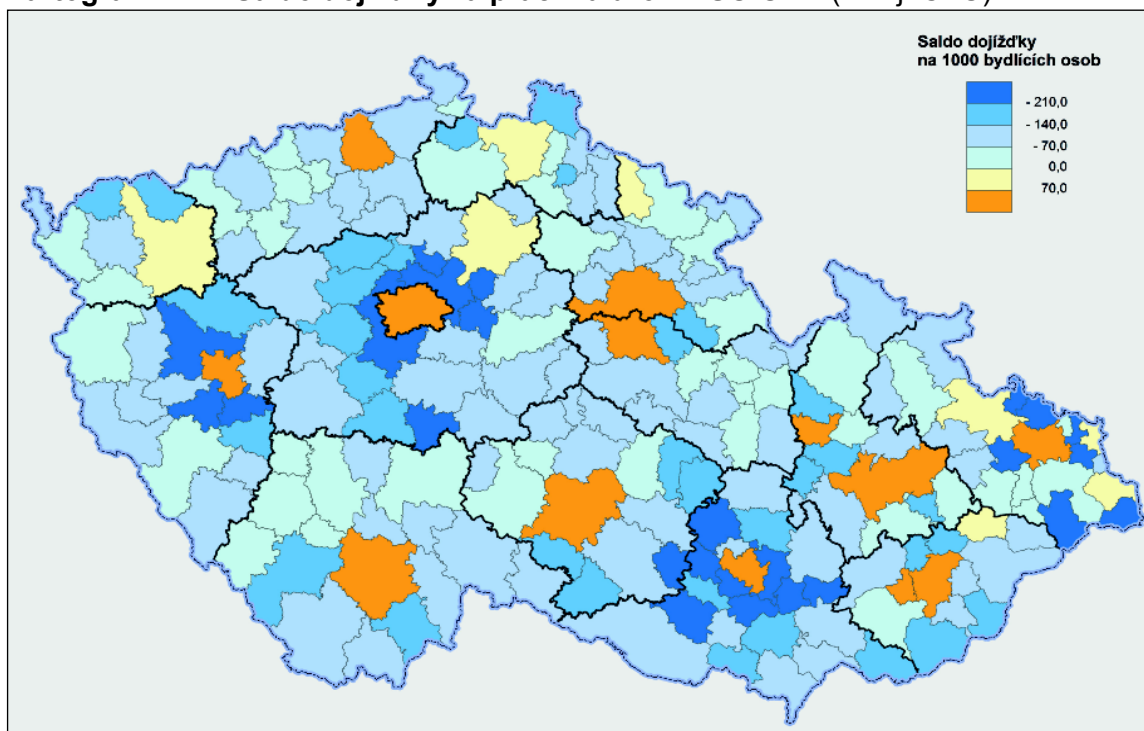
Pro hodnocení regionální ekonomiky – úrovně nezaměstnanosti byly zvoleny dva ukazatele (indikátory). Jako hlavní ukazatel – podíl nezaměstnaných (pořadí v rámci 389 územních jednotek – pověřených úřadů, konec roku 2019). Spádové obvody pověřených úřadů se obvykle shodují s mikroregiony úřadů práce. Vedlejším ukazatelem je počet nezaměstnaných na volné pracovní místo, pro doplnění analýz jsou vzaty i údaje o pohybu za prací (data z roku 2011, která již mírně zastarala a vymezení přirozených obvodů pohybu za prací zhotovené ČSÚ).

Následné hodnocení: 1 – nejprůběžnější stav, 4 – průměrný, 7 nejméně příznivý stav. Interval stupnice byly zvoleny s ohledem na hodnoty v celé ČR. Pro SO ORP jako celek je regionální úroveň nezaměstnanosti hodnocena v následující tabulce na rozhraní hodnot 4 a 5, po zvážení rizik a ohrožení (omezeného rozvojového potenciálu) **se výsledné hodnocení přiklání k hodnotě 5 (podprůměrné, tj. mírně negativní podmínky regionální ekonomiky).**

Tabulka 11.1. Regionální nezaměstnanost podle pověřených úřadů a širší srovnání
(zdroj: vlastní výpočty, MPSV data k 31.12.2019 = 1.1.2020).

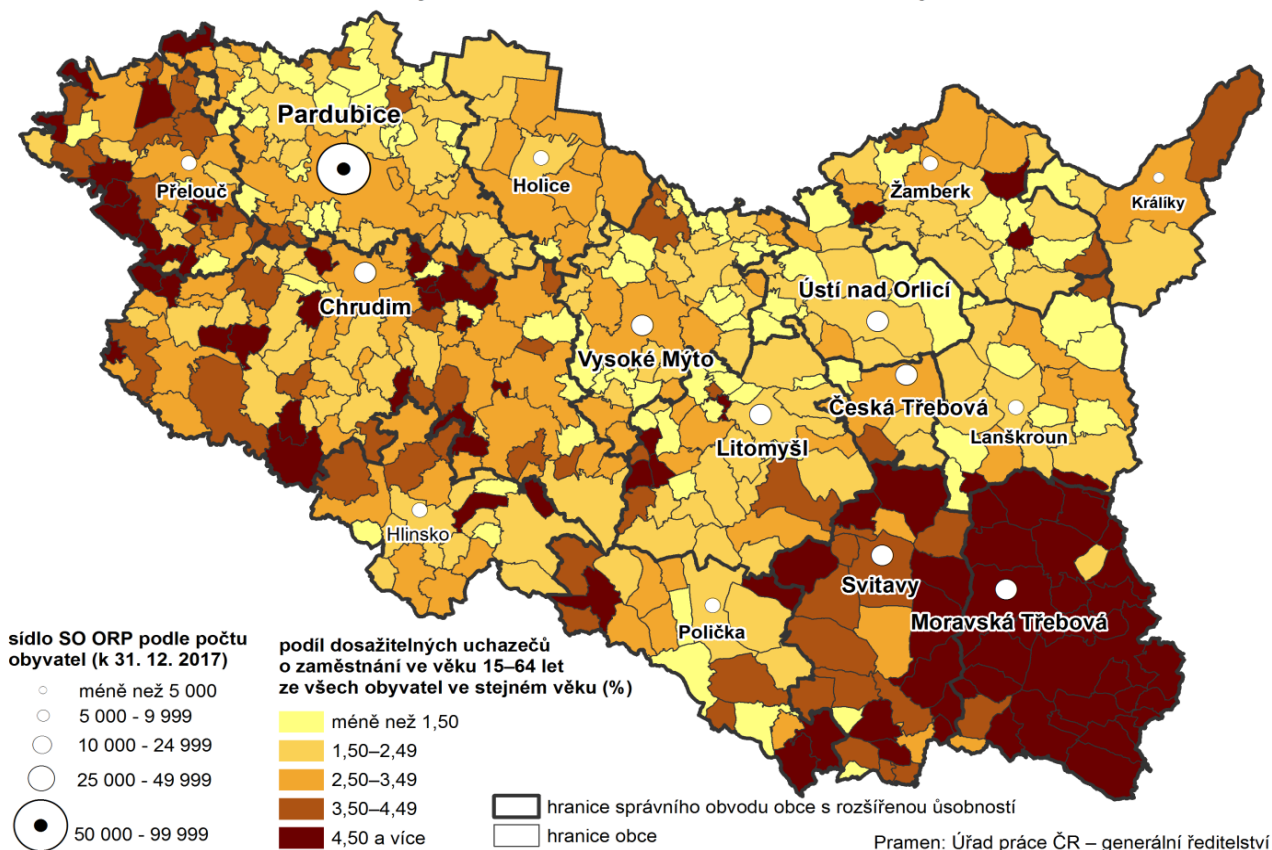
	obyvatel- stvo 15–64 let	nezaměst- naní dosažitelní	nezaměst- naných v %	volná pracov. místa	nezaměst- naných na volné místo	pořadí z 389 POÚ
Říčany	32682	349	1,1	6074	0,06	1
Bor	6482	199	3,1	3212	0,06	2
Brandýs nad Labem- Stará Boleslav	27575	309	1,1	4534	0,07	3

Hlavní město Praha	850741	16219	1,9	30002	0,54	118
Rokytnice v Orlických horách	2041	25	1,2	163	0,15	15
Letohrad	5448	61	1,1	224	0,27	40
Lanškroun	15065	344	2,3	1046	0,33	56
Ústí nad Orlicí	16769	215	1,3	692	0,31	58
Žamberk	8679	115	1,3	318	0,36	67
Týniště nad Orlicí	7649	81	1,1	210	0,39	75
Králíky	5523	144	2,6	171	0,84	168
Česká Třebová	11460	254	2,2	289	0,88	175
Zábřeh	21309	581	2,7	386	1,51	247
Hanušovice	4687	267	5,7	82	3,26	337
Osoblaha	1872	196	10,5	8	24,50	387
Velké Březno	2135	54	2,5	2	27,00	388
Teplice nad Metují	3020	145	4,8	4	36,25	389
ČR	6881700	196286	2,9	340934	0,58	-

Kartogram 11.2. Saldo dojížd'ky za prací na úrovni SO ORP (zdroj: ČSÚ)


Kartogram 11.3.

Podíl nezaměstnaných osob v obcích Pardubického kraje k 31. 12. 2017



11.4 MÍSTNÍ EKONOMIKA

Hodnocení místní ekonomiky na základě údajů o nezaměstnanosti na úrovni obcí (ze střednědobého hlediska 4 let) přináší následující tabulka. Údaje o podílu nezaměstnaných jsou k dispozici v rámci standardních podkladů ČSÚ pro ÚAP.

Zařazená tabulka vychází ze skutečnosti – že průměrná nezaměstnanost – měřená podílem nezaměstnaných je na úrovni obcí k dispozici v časové řadě od r. 2014. Hodnocení je jak stav nezaměstnanosti v roce 2019 (rozhodující ukazatel hodnocení), tak i hodnocení změny v časovém intervalu let 2016–2019 (tj. změna za poslední 4 léta).

Tab. 11.2. Hodnocení podílu nezaměstnaných (dosažitelných) osob
(zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty)

obec	nezaměstnaní dosažitelní				
	podíl r.2014	podíl r.2017	hodnocení stavu r.2017	změna r.2014–2017	hodnocení změny r.2014–2017
Červená Voda	3,1%	2,7%	1	88,9%	4
Dolní Morava	6,1%	3,2%	1	52,9%	2
Králíky	4,6%	2,5%	1	55,5%	2
Lichkov	3,1%	2,3%	1	73,8%	3
Mladkov	5,0%	2,3%	1	45,3%	1

Při hodnocení stavu – podílu nezaměstnaných bylo vycházeno z průměru nezaměstnanosti-hodnot zjištěných v roce 2016–2019 za celou ČR a běžného hodnocení považující nezaměstnanost pod

4% za „přirozený“ stav. Dále byla použita 7 bodová hodnotící stupnice, hodnota 1 – nejpriznivější vývoj, 4 – průměrný, 7 – nejméně příznivý vývoj.

Tab. 11.3. Hodnocení podílu nezaměstnaných v obcích – rok 2019

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Průměrná míra nezaměstnanosti r.2014	< 2%	=>2% a <4%	=>4% a <6%	=>6% a <8%	=>8% a <10%	=>10% a <12%	=>12%

Tab. 11.4. Hodnocení relativní změny podílu nezaměstnaných v obcích pro r. 2016–2019

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Změna podílu nezaměstnaných r.2014–2016	<50%	=>50% a <70%	=>70% a <80%	=>80% a <90%	=>90% a <100%	=>100% a <120%	=>120%

Vývoj nezaměstnanosti ve sledovaném období let 2016–2019 byl v SO ORP Králíky velmi příznivý, podobně jako na celém území ČR. U všech obcí SO ORP došlo ke zlepšení, nejmenší zlepšení bylo vykázáno v obci Červená Voda. To do značné míry prokazuje provázanost celého systému v regionu, kraji, ale i celé ČR. Na druhé straně je tak patrný význam makroekonomických opatření pro růst zaměstnanosti (v podmínkách ČR byla tímto faktorem v posledních letech zejména politika levné koruny a politika levných mezd, nikoliv regionální podpora zaměstnanosti a inovační schopnost české ekonomiky).

Ještě příznivější je u všech obcí hodnocení stavu nezaměstnanosti v r. 2019. Zejména u malých obcí je však úroveň nezaměstnanosti potřeba posuzovat opatrně s ohledem na vazby v okolí a náhodné vlivy.

Další tabulka vychází z průběžné evidence počtu zaměstnanců MFČR v rámci rozpočtového určení daní (pro jednotlivé obce). Počet pracovních míst celkem je k dispozici pouze v rámci jednotlivých sčítání, přitom spolehlivost tohoto údaje do r. 2011 výrazně klesla (vlivem nepřesnosti údajů o pohybu za prací, nízké ochotě obyvatel tyto údaje ve sčítání deklarovat).

Tab. 11.5. Hodnocení podílů zaměstnanců v obcích

hodnocení	1	2	3	4	5	6	7
Podíl zaměstnanců v obci	=>50%	<50% a >=30%	<30% a >=20%	<20% a >=15%	<15% a >=10%	<10% a >=5%	<5%

Tabulka 11.6. Počet a podíl zaměstnanců v obci (zdroj: MF ČR, vlastní výpočty)

obec-územní jednotka	obyvatel	zaměstnanců	podíl v %	obyvatel	zaměstnanců	podíl v %	hodnocení	
	r.2011	r.2011	r.2011	r.2018	r.2018	r.2018	r. 2016	výsledné
Červená Voda	3 085	853	27,6%	3018	1180	39,1	2	2
Dolní Morava	304	128	42,1%	390	97	24,9	3	3
Králíky	4 453	1 336	30,0%	4196	2262	53,9	1	1
Lichkov	558	54	9,7%	520	58	11,2	5	5
Mladkov	531	125	23,5%	525	110	21,0	3	4
SO ORP Králíky	8931	2496	27,9%	8649	3707	42,9	2	2
ČR	1050347	4530314	43,1%	10649800	5497210	51,6	-	-

- stupnice je omezená svým použitím pro obce a SO ORP

Z předchozí tabulky je patrné, že podíl zaměstnanců v SO ORP Králíky je ve srovnání s průměrem ČR mírně nižší. Je to odrazem dlouhodobé skutečnosti, že území SO ORP je závislé na vyjíždě za prací „pouze průměrně“, nejedná se např. o typický SO ORP v zázemí velkého (krajského) města. Hodnocení tohoto stavu není jednoduché. Dělbá funkcí mezi jednotlivými obcemi je odrazem diferenciací krajiny, v normálních podmínkách přináší lepší urbanistickou ekonomii

území. Pohyb za prací je po r. 1990 „podporován“ jak rostoucí automobilizací, tak i „pomalým“ růstem cen pohonných hmot (ve srovnání s inflací).

11.5 CENY POZEMKŮ

Nově byly v rámci této aktualizace ÚAP (do popisu hospodářských podmínek území) zařazeny informace o cenách pozemků. Ceny pozemků nejsou zveřejňovány podle jejich funkčního využití, většinu reálného trhu tvoří pozemky pro bydlení (v kapitole bydlení byly nově zařazeny informace o cenách nemovitostí pro bydlení).

Na úroveň cen pozemků v obcích, především však v městské zástavbě působí omezená nabídka volných ploch určených k zástavbě.

Konkrétní realizované tržní ceny se obvykle výrazně liší od průměrné ceny, především vlivem polohy a využitelnosti pozemku (funkce a intenzity zastavitelnosti). Komerčně využitelné pozemky v centru měst, podél hlavních ulic, zatížených komunikací vykazují tržní hodnotu často i vyšší. Naopak pozemky k bydlení v okrajových částech měst, menších obcí, klesají s tržní cenou i pod 200 Kč/m² pozemku (většinou s omezenou infrastrukturní přípravou). Vývoj tržních cen za velikostní skupiny obcí okresu Ústí nad Orlicí a Pardubice, včetně průměru ČR, je patrný z následující tabulky.

Tab. 11.7. Ceny stavebních pozemků (zdroj: ČSÚ, MF ČR)

velikostní skupina obcí	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okres Ústí nad Orlicí										
do 1 999 obyv.	78	101	81	84	177	105	144	80	157	135
2 000 - 9 999 obyv.	152	148	237	374	373	218	252	162	288	357
10 000 - 49 999 obyv.	690	600	610	919	1 000	665	923	774	1 076	424
okres Pardubice										
do 1 999 obyv.	173	226	195	378	394	336	296	298	384	351
2 000 - 9 999 obyv.	311	376	625	973	683	866	711	635	848	839
50 000 obyv. a více – město Pardubice	1 485	1 554	1 599	2 463	2 368	2 900	2 588	2 917	2 825	1 547
Průměr ČR	893	1 078	1 194	1 217	1 219	1 382	1 408	1 430	1 326	x

Z publikovaných údajů je možno odvodit závěry:

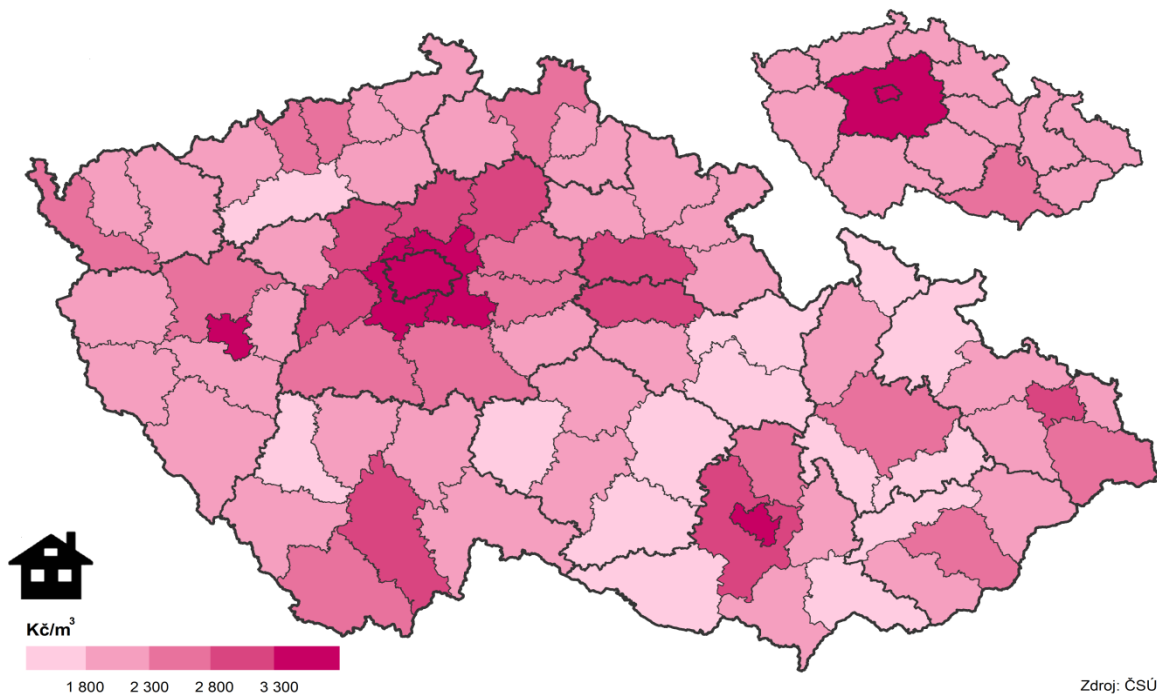
- úroveň tržních cen stavebních pozemků v obcích SO ORP je více než o 1/2 nižší ve srovnání s cenami srovnatelných obcí v centru kraje
- vývoj cen probíhá nerovnoměrně, patrné jsou poklesy po r. 2009, za celou ČR až později
- cena kolem 1000 Kč/m² je pod současnou nákladovou cenou připraveného stavebního pozemku (náklady na infrastrukturu a zakoupení syrového stavebního pozemku –
- který by měl tvořit 25-35% z ceny připraveného stavebního pozemku)

Dokumentovaný cenový vývoj je potřeba srovnávat i s reálnou nabídkou stavebních pozemků na trhu. Ta je v současnosti omezována nízkou výnosností jiných aktiv (vkladů apod.), pozemky jsou stále ještě považovány za vyhledávané aktivum, s možností růstu ceny, což omezuje jejich nabídku na trhu.

Následující kartogramy dokreslují postavení regionu – okresu Ústí nad Orlicí z hlediska nízké úrovně cen rodinných domů a bytů (s výjimkou rekreačních sídel).

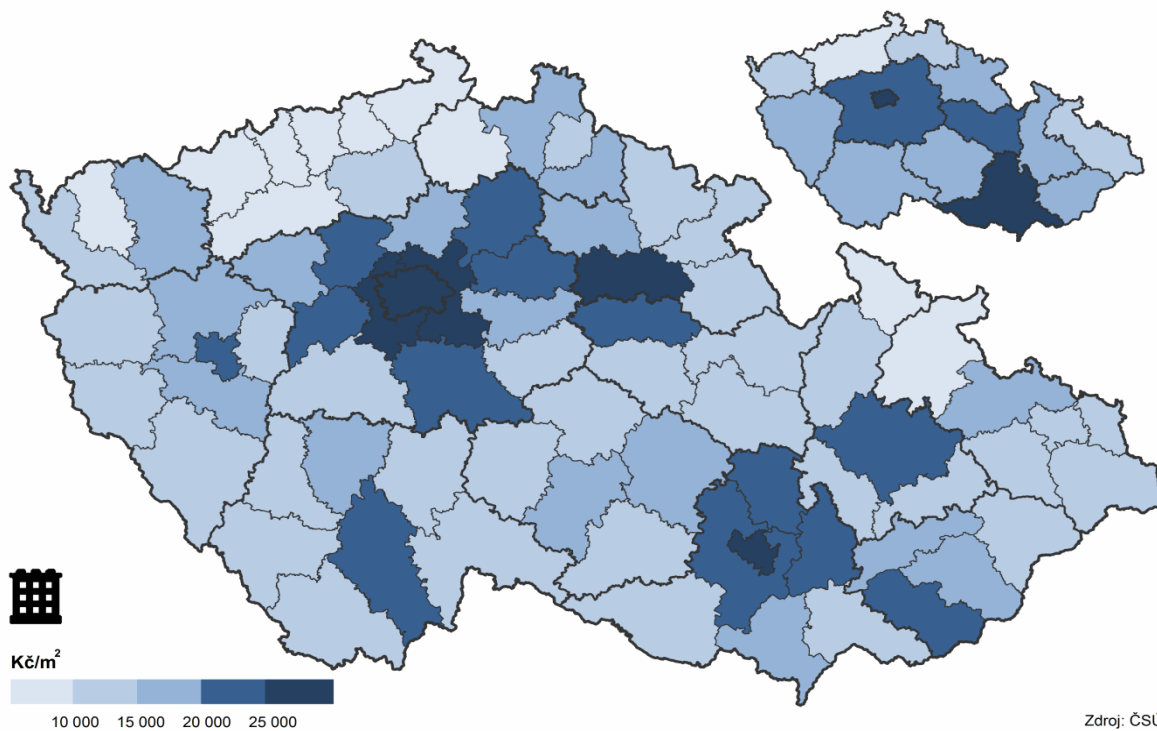
Kartogram 11.4.

Průměrné kupní ceny rodinných domů podle okresů a krajů v letech 2014–2016



Kartogram 11.5.

Průměrné kupní ceny bytů podle okresů a krajů v letech 2014–2016



12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

Z hlediska územního plánování se rekreace obvykle člení na tři hlavní druhy:

- každodenní rekreace (v pracovní dny po práci)
- krátkodobá rekreace (1 až 4 dny)
- dlouhodobá rekreace.

Vazby na krajinu, její využívání vykazují všechny tyto druhy rekreace.

Stanovení potenciálu území může být prováděno z různých hledisek, například z hlediska rekreace (turismu) je možno vymezit tři typy únosné kapacity (*Kreisel, 2001*):

1. Environmentální únosná kapacita – míra, do níž může ekosystém snášet různé impakty turismu bez poškození.
2. Kulturní a sociální únosná kapacita – míra, za níž rozvoj turismu a množství návštěvníků nepříznivě ovlivňuje místní komunity.
3. Psychologická únosná kapacita – míra, za níž by byly rozvojem turismu poničeny základní kvality, vyhledávané lidmi právě v chráněném území (klid, málo lidí apod.).

Pro potřeby územního plánování je v souladu s legislativním rámcem možno přistupovat k členění vlivu na potenciál jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území:

1. Environmentální potenciál – schopnost primární struktury krajiny z dlouhodobého hlediska uspokojovat lidské potřeby (např. poptávku po kvalitním životním prostředí, zachování přírodě blízkých segmentů krajiny).
2. Hospodářský potenciál – schopnost sekundární struktury krajiny přispívat k dlouhodobému a efektivnímu rozvoji civilizačních hodnot (například zánik těžebního potenciálu rud v podhůří Jeseníků).
3. Soudržnosti obyvatel – schopnost terciální a kvartérní struktury přijímat změny v krajině (zvýšenou návštěvnost, migraci, změny tradičních hodnot a rozlišení skutečnosti a percepce stavu území).

Nově je v názvu tematického okruhu použit termín cestovní ruch, z hlediska obsahu kapitoly to však neznamená zásadní změnu (viz dále popsany překryv těchto pojmů).

Rekreace a cestovní ruch jsou pojmy, které jsou různě chápány (definovány), do značné míry se však překrývají. V rámci cestovního ruchu jsou obvykle realizovány především rekreační „aktivity“, pouze malá část cestovního ruchu nemá rekreační charakter (služební, rodinné cesty). Značná část rekreace se realizuje bez cestování, tedy bez změny místa pobytu. Termín rekreace je v rámci tohoto podkladu chápán v maximální šířce, včetně cestovního ruchu, který nemá charakter rekreace, protože všechny tyto aktivity mají ve větší či menší míře dopady na krajinu. Navíc rozlišení „čisté rekreace“ a vlastního cestovního ruchu (bez rekreace) je v praxi problematické.

12.1 REKREAČNÍ VYUŽITÍ A ZÁTĚŽ ÚZEMÍ

V regionu jsou velmi dobré podmínky pro rekreaci, a to jak krátkodobou, tak dlouhodobou, resp. druhé bydlení (chaty, chalupy). Odpovídá tomu i vysoký počet hromadných ubytovacích zařízení a celkový počet lůžek. V tomto ohledu značně vystupuje do popředí obec Dolní Morava, která zahrnuje více než polovinu lůžek v celém ORP. Je zde i vysoký podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci. Vyšší, o to poměrně výrazně, je tento podíl již jen v Mladkově. Celé území je definováno jako rekreační oblast Kralický Sněžník.

Rekreační využití území je obvykle ekonomickým přínosem, na druhé straně vyvolává tlak na všechny struktury krajiny. Z hlediska ochrany přírodních hodnot je vhodnějším ukazatelem tlak těchto zařízení na km², z hlediska soudržnosti obyvatel – tlak na trvalé osídlení (místní komunity). V posledních letech je však často zaznamenáván odpor místních komunit k nadměrnému rozvoji hromadných zařízení.

Z hlediska turistické atraktivity území jsou nejvýznamnějšími hodnotami samotná hornatá krajina, na většině rozlohy různými formami chráněná (Přírodní rezervace Kralický Sněžník, prvky systému NATURA 2000), a dále jednotlivé hodnoty – nemovité kulturní památky (celkem 49, nejvýznamnější je klášter Hedeč), architektonicky významné stavby, systém meziválečného opevnění, památné stromy, místa dalekých rozhledů a řada dalších zajímavostí. Území je proto z pohledu turistické atraktivity velmi významné, v tomto směru je nicméně nutné skloubit využití území s jeho ochranou a zamezit negativním vlivům masové turistiky tak, jako k tomu došlo v exponovanějších příhraničních horských oblastech.

Turistika a rekreace je provozována v létě i zimě, kdy je pro návštěvníky připravena řada sjezdových areálů a běžeckých tras. Další rozvoj takové infrastruktury je navíc v poměrně velké míře plánován.

Hromadné ubytovací kapacity

ČSÚ vede databázi hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) ve všech obcích ČR. Současný stav této databáze je vyhovující pouze omezeně, protože eviduje pouze část zařízení. V následující tabulce jsou použita data z UAP SO ORP – aktualizace 2016, i nejnovější data. Nárůst kapacit je patrný zejména na Dolní Moravě, úbytek v Mladkově. Data vzniklá na základě došetření údajů z různých zdrojů (internet, obce) jsou obvykle vyšší. Na základě těchto zkušeností je odhadováno, že vykazovaná kapacita zařízení je ve srovnání se skutečností cca o 10% menší (dolní odhad).

Tab. 12.1. Ubytovací kapacita obcí SO ORP Králíky (zdroj: ČSÚ, r. 2017)

	počet zařízení	pokoje	lůžka	lůžka - ÚAP 2016
Červená Voda	7	55	161	144
Dolní Morava	15	364	1 074	703
Králíky	9	124	386	377
Lichkov	0	0	0	1 zařízení bez udání kapacit
Mladkov	3	23	94	151
Celkem SO ORP	34	566	1715	1375

Tab. 12.2. Struktura ubytovacích kapacit SO ORP Králíky (zdroj: ČSÚ, r. 2017)

		počet zařízení	pokoje	lůžka
SO ORP celkem		34	566	1 715
v tom	Hotel *****	.	.	.
	Hotel, motel, hotel ****	1	i.d.	i.d.
	Hotel, motel, hotel ***	5	112	334
	Hotel, motel, hotel **	.	.	.
	Hotel, motel, hotel *	3	i.d.	i.d.
	Hotel garni	.	.	.
	Penzion	18	i.d.	i.d.
	Kemp	.	.	.
	Chatová osada	1	i.d.	i.d.
	Turistická ubytovna	3	i.d.	i.d.
	Ostatní HUZ	3	23	77

Pokud srovnáme celkovou ubytovací kapacitu zařízení a druhého bydlení v SO ORP Králíky a v ČR z hlediska průměrné intenzity zátěže a maximálních zátěží vykazovaných ve vybraných SO ORP (viz následující tabulka), pak je možno konstatovat, že:

- zátěž na km² území je stále poměrně nízká (123 pozice z 206 SO ORP).
- výrazně hůře dopadá srovnání vzhledem k počtu obyvatel území (28 pozice).

Tab. 12.3. Území SO ORP ČR s největší zátěží území rekreací a druhým bydlením (řazeno podle zátěže na obyvatele)

SO ORP	pořadí	hromadná ubytovací zařízení celkem				druhé bydlení		celkem zátěž	
		počet	lůžek	lůžek/km ²	lůžek/1000 obyvatel	lůžek	lůžek/1000 obyvatel	lůžek/km ²	lůžek/1000 obyvatel
Jilemnice	1.	205	7773	27,9	351,4	14430	652,4	79,7	1003,8
Frýdlant n.O	2.	71	4448	14,0	179,9	20151	814,9	77,5	994,8
Tanvald	3.	174	7333	38,5	357,6	12765	622,4	105,4	980,0
Kralovice	4.	27	2743	4,2	123,3	15108	678,9	27,1	802,2
Říčany	5.	37	2422	6,4	35,5	52344	766,5	145,2	802,0
Dobříš	6.	16	901	2,8	40,0	16692	741,0	55,2	781,0
Vrchlabí	7.	281	13465	45,9	484,7	8220	295,9	73,9	780,5
Český Krumlov	8.	268	12500	11,1	300,1	19029	456,9	27,9	757,1
Benešov	9.	65	4006	5,8	67,1	41043	687,0	65,3	754,1
Sušice	10.	117	4541	5,8	187,7	13248	547,5	22,8	735,1
Králíky	25.	34	1715	10,8	200,5	3186	372,4	30,9	572,9
ČR		9007	526788	6,8	49,6	3029415	285,5	46,0	335,2

Srovnání (jeho objektivita) je samozřejmě omezeno administrativními územními celky – SO ORP a použitými ukazateli (jsou k dispozici pouze podhodnocené údaje z ČSÚ). Z hlediska územních celků by bylo vhodnější srovnání např. za rekreační krajinné celky, výhledově z hlediska potřeby územních studií krajiny pak za krajinné okrsky.

Tab. 12.4. Území SO ORP ČR s největší zátěží území rekreací a druhým bydlením (řazeno podle zátěže na km²)

SO ORP	pořadí podle		hromadná ubytovací zařízení celkem			druhé bydlení		celkem zátěž	
	lůžek/km ²	lůžek/1000 obyvatel	lůžek	lůžek/km ²	lůžek/1000 obyvatel	lůžek	lůžek/1000 obyvatel	lůžek/km ²	lůžek/1000 obyvatel
Praha	1.	135.	90891	183,2	70,2	297948	230,2	783,6	300,4
Brno	2.	142.	13880	60,3	36,6	92958	244,9	464,1	281,5
Plzeň	3.	160.	5045	19,3	26,6	42450	223,7	181,7	250,3
Černošice	4.	15.	2411	4,2	16,9	94230	659,4	166,5	676,2
Říčany	5.	5.	2422	6,4	35,5	52344	766,5	145,2	802,0
Ostrava	6.	189.	5360	16,2	16,6	42372	131,4	144,0	148,0
Jablonec nad Nisou	7.	120.	4729	33,2	84,6	13464	240,9	127,8	325,5
Tanvald	8.	3.	7333	38,5	357,6	12765	622,4	105,4	980,0
Brandýs n L - St. Boleslav	9.	102.	890	2,4	8,2	37320	345,8	101,0	354,1
Lysá nad Labem	10.	56.	183	1,5	7,1	11772	455,0	98,7	462,1
Králíky	123.	25.	1715	10,8	200,5	3186	372,4	30,9	572,9
ČR		115.	526788	6,8	49,6	3029415	285,5	46,0	335,2

Individuální ubytovací kapacity v území

V následující tabulce je použit přepočtený počet rekreační zátěže vybraných obcí nikoliv pouze na ha plochy (který může být poměrně zkreslující vymezením administrativního území, tj. je zde podobný problém jako je např. při interpretaci KES), ale na 1000 obyvatel, odrážející nakolik je obytná funkce obce dominována rekreační funkcí.

Tab. 12.5. Individuální rekreační zátěž území – srovnání vybraných obcí (zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, r. 2018)

	neobydlené byty	obyvatel obce k 31.12. 2017	počet objektů individuální rekreace	druhé bydlení - jednotek	zátěž - lůžek/1000 obyvatel		zátěž lůžek/km ²	
					druhé bydlení	celkem	druhé bydlení	celkem
Červená Voda	285	2975	90	375	504,2	558,3	31,7	35,1
Dolní Morava	45	308	71	116	1506,5	4993,5	12,7	42,1
Králíky	329	4224	50	379	358,9	450,3	28,7	36,0
Lichkov	57	518	15	72	556,0	556,0	31,5	31,5
Mladkov	83	530	38	121	913,2	1090,6	37,8	45,2

Popis druhého bydlení – jeho rozsahu je uveden u kapitoly Bydlení.

SO ORP Králíky vykazuje jednoznačně vysokou rekreační zátěž v obci Dolní Morava. Přitom značné problémy představuje zejména stanovení **únosné rekreační zátěže území** konkrétního sídla, lokality. V rámci SO ORP Králíky nelze obecně konstatovat, že rekreační zátěž území na úrovni obcí je nadměrná (srovnatelná například s obcemi v Krkonoších, Jizerských horách či CHKO Beskydy). Při stanovení únosné zátěže je doporučeno (v souladu Evropskou úmluvou o krajině) výrazněji přihlížet k názorům občanů (dotazníkové šetření, anketa).

12.2 HODNOCENÍ REKREAČNÍCH PODMÍNEK ÚZEMÍ

V rámci ÚAP Pardubického kraje (r. 2017) jsou jako „výjimka“ nadnárodního a národního významu uváděny pouze rekreační atraktivita v Dolní Moravě (Stezka v oblacích), jmenovány jsou i možnosti v zimní rekreaci v Dolní Moravě a Červené Vodě. Současně je zde vymezeno 5 rekreačních oblastí, přitom je vymezena rekreační oblast Králícký Sněžník, shodná s vymezením SO ORP Králíky. Komplexní bilance rekreačních kapacit a zátěže území není v tomto podkladu provedena. Krajina SO ORP má obecně vysoký turistický potenciál pro letní i zimní rekreaci, zejména díky lokalitě tří přírodních parků (Králícký Sněžník, Jeřáb a Buková hora – Suchý vrch). Využívá se pro individuální (chalupaření) i hromadnou rekreaci, převažuje pěší a cyklistická turistika v létě a sjezdové a běžecké lyžování v zimě, výrazným specifickým je rozsáhlé opevnění vzniklé před II. světovou válkou. Síť značených turistických a cykloturistických tras je v území velmi hustá. Cyklotrasy zpravidla kopírují silniční síť. Turistické trasy propojují nejzajímavější místa v území.

12.3 REKREAČNÍ POTENCIÁL ÚZEMÍ

Rekreační potenciál území (krajiny) je tvořen jednak lokalizačními předpoklady (podmínkami) rekreace a cestovního ruchu, jednak zájmem lidí (poptávkou) o jednotlivé druhy rekreace. Hodnocení rekreačního potenciálu je tak na jedné straně ovlivňováno „módností – poptávkou obyvatel“ a na druhé straně i samotným vývojem krajiny. Příkladem může být např. vývoj zahrádkaření v posledních cca 50 letech, či chataření.

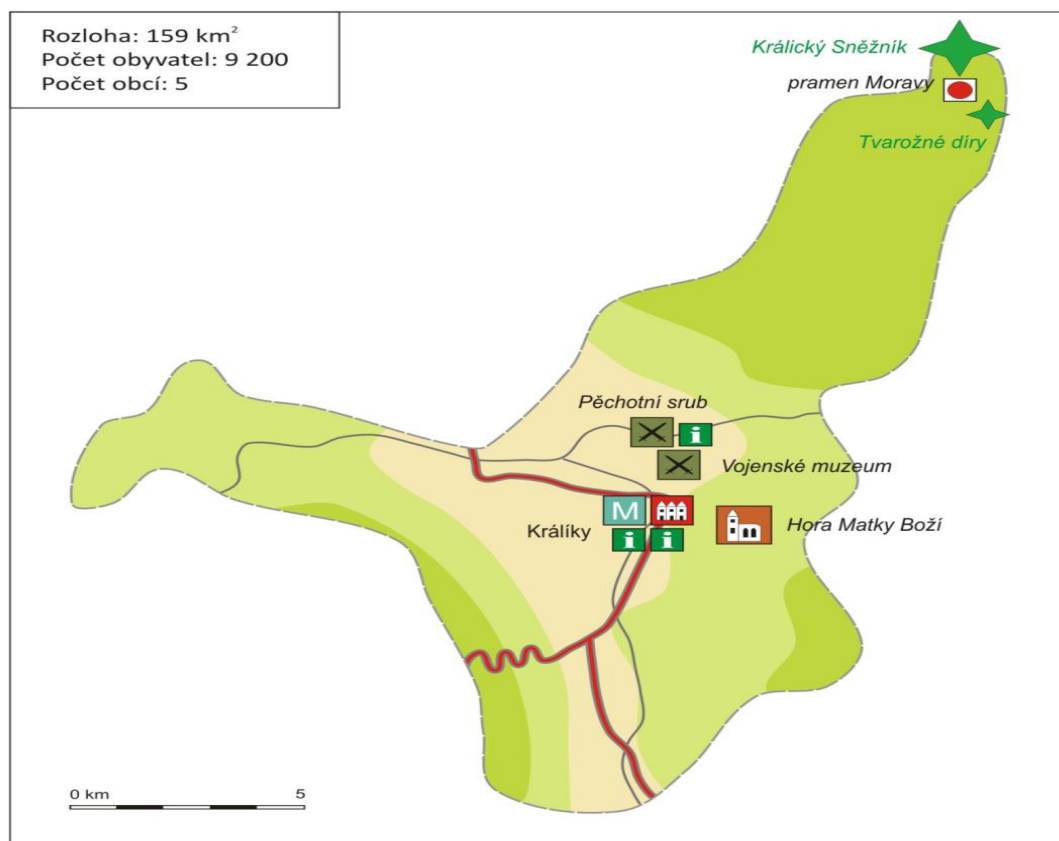
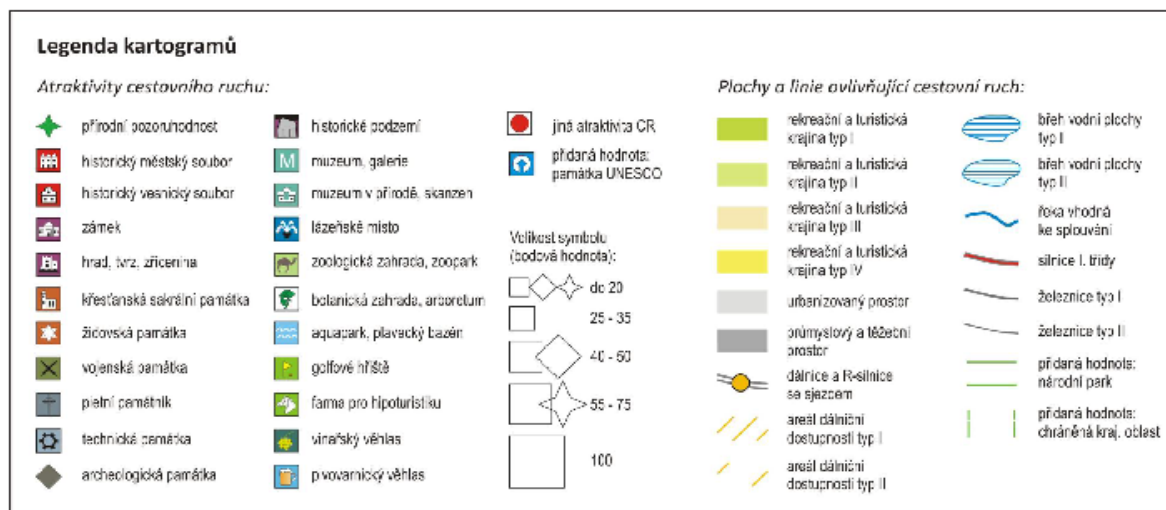
Hodnocení rekreačního potenciálu území má v ČR poměrně značnou tradici, většinou bylo prováděno v rámci analýz o cestovním ruchu. V r. 2006 byl vydán ministerstvem pro místní rozvoj Atlas cestovního ruchu ČR, který pracoval např. s konceptem potenciálních rekreačních ploch. Komplexní pohled na potenciál cestovního ruchu (rekreace) v ČR přináší Závěrečná zpráva úkolu B.10/CR Využití potenciálu cestovního ruchu v České republice, zpracovaná v Ústavu územního rozvoje v Brně (RNDr. Jan Bína, CSc.). Úkol navazoval na práce z roku 2001, kdy pomocí 24 ukazatelů byly hodnoceny všechny obce ČR.

Při hodnocení potenciálu cestovního ruchu (B.10/CR) v r. 2010 bylo použito rozčlenění do dvou dílčích potenciálů, jimiž jsou:

- potenciál atraktivit cestovního ruchu,
- potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovních ruch.

Rozsah hodnocených jevů je patrný z následujícího kartogramu.

Kartogram 12.1.



Z následující tabulky je patrné příznivé postavení SO ORP Králíky v rámci Pardubického kraje z hlediska potenciálu cestovního ruchu. Hodnocení je nadprůměrné, ale horší než např. u SO ORP Žamberk.

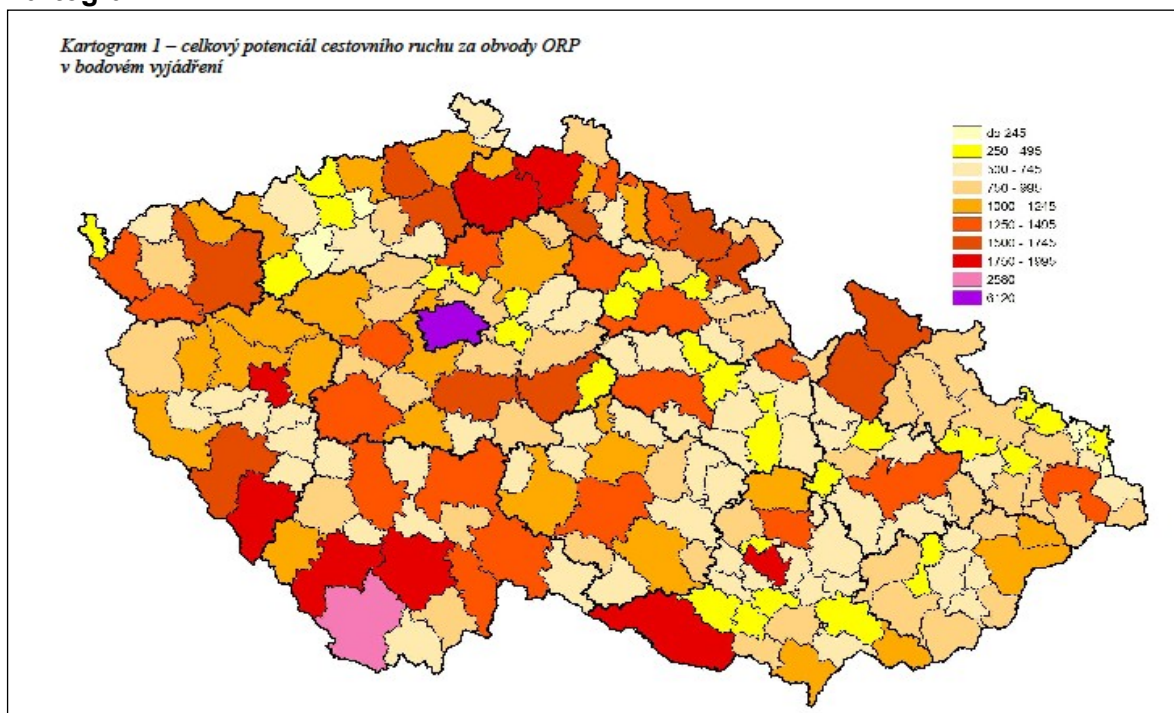
Tab. 12.6. Potenciál cestovního ruchu ČR – Pardubický kraj (zdroj: ÚÚR Brno)

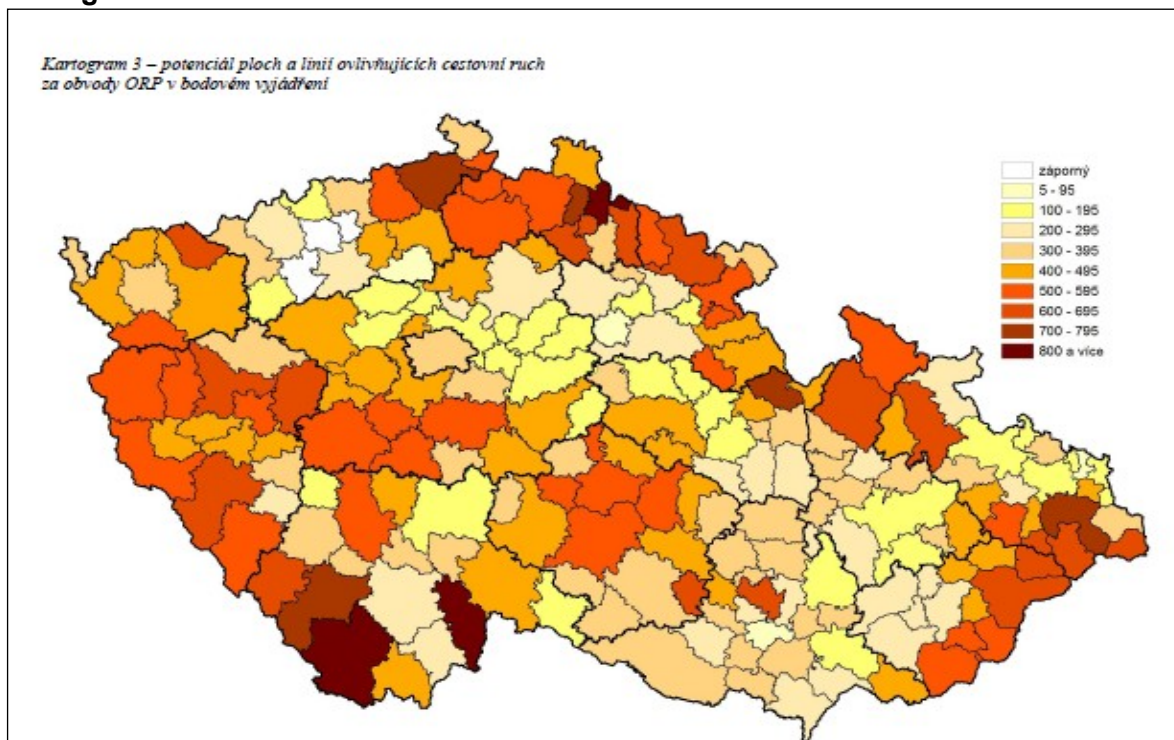
SO ORP	potenciál CR v bodovém vyjádření		
	celkový	atraktivit	ploch a linií
Česká Třebová	460	130	330
Hlinsko	715	275	440
Holice	290	115	175
Chrudim	1355	865	490

Králíky	780	300	480
Lanškroun	570	175	395
Litomyšl	525	405	120
Moravská Třebová	695	425	270
Pardubice	725	605	120
Polička	545	265	280
Přelouč	560	240	320
Svitavy	405	125	280
Ústí nad Orlicí	700	270	430
Vysoké Mýto	355	245	110
Žamberk	1275	515	760

Dále jsou uvedeny dva vybrané kartogramy, které dokumentují postavení SO ORP Králíky v rámci celé ČR; z kartogramů je patrné lepší postavení z hlediska ploch a linií (přírodních podmínek), než z hlediska vlastních atraktivit.

Kartogram 12.2.



Kartogram 12.3.

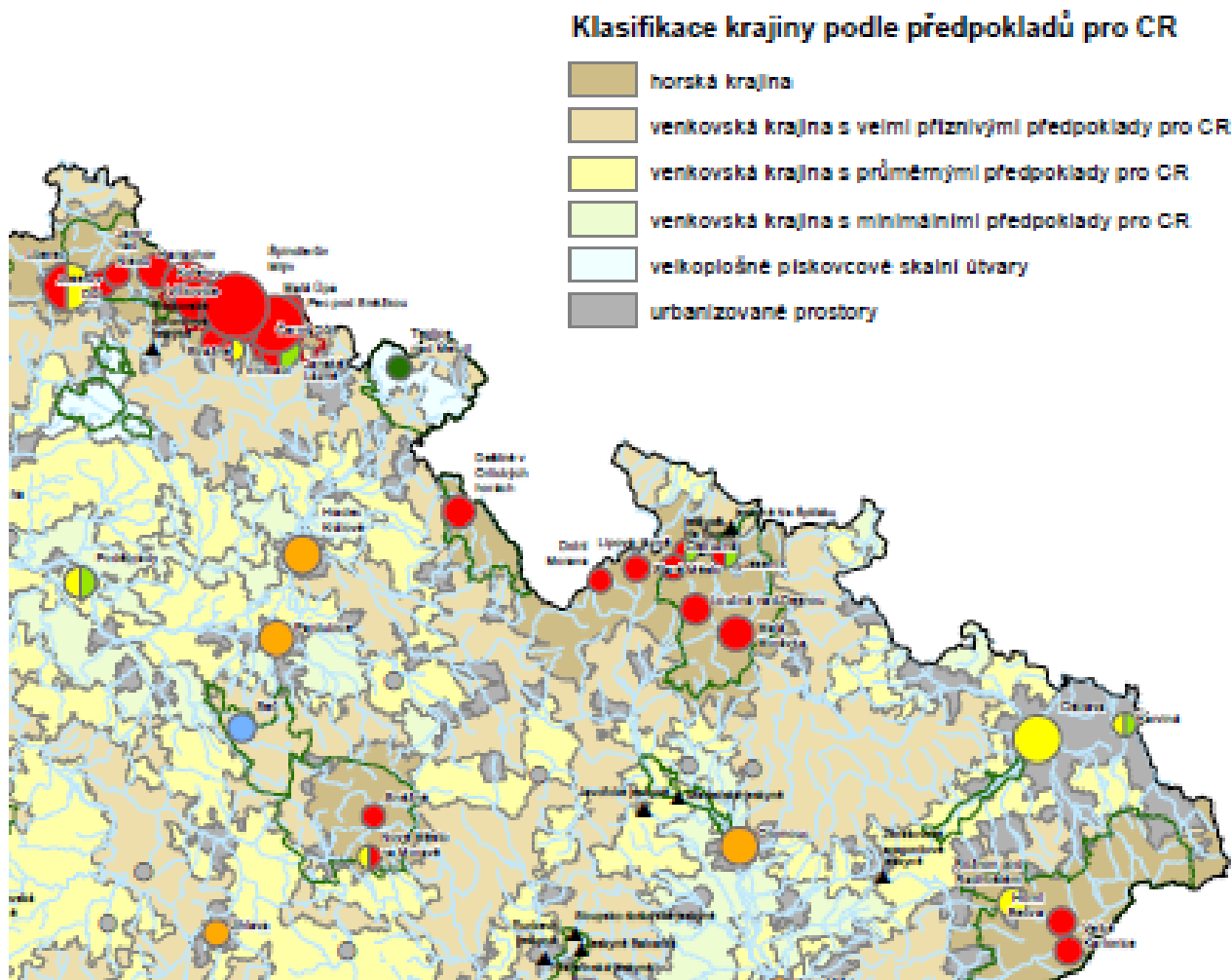
Možnosti hodnocení rekreačního potenciálu obcí či katastrálních území pomoci multikriteriálního hodnocení jsou omezené, jak z hlediska obecného principu větší nehomogenity (nesrovnalosti) území obcí než u území SO ORP, tak i z hlediska funkční provázanosti rekreačních aktivit v rekreačních „mikroregionech a regionech“. Jako nevhodné se ukazuje tento potenciál hodnotit bez ukotvení v rámci měřítka ČR. Diferenciace podmínek je v praxi tak velká, že metodiky musí být obecné a připouštět komplexní posouzení, vytvářející předpoklady pro široké hodnocení možnosti využití území.

Zde je možné konstatovat, že aktuální data o počtu individuálních rekreačních objektů jsou již delší dobu k dispozici v rámci Registru sčítacích obvodů – RSO, provozovaném ČSÚ.

Na základě prací (MMR-ÚÚR Brno) bylo dále vymezeno celkem 411 středisek cestovního ruchu (minimálně regionálního významu). SO ORP Králíky nevykazují lokalizaci žádného střediska, což s ohledem na rozvoj Dolní Moravy po r. 2010 je diskutabilní. V těchto střediscích bylo v roce 2015 evidováno dle ČSÚ celkem téměř 410 tis. lůžek v HUZ, což znamenalo 77 % všech lůžek v HUZ v ČR. V nich se ubytovalo celkem 14,8 mil. domácích a zahraničních hostů (87% z počtu hostů v HUZ v ČR), kteří zde uskutečnili 41 mil. přenocování (zahraniční hosté se na celkovém počtu přenocování podíleli 54 %), což znamenalo téměř 96 % přenocování ze všech HUZ v ČR v roce 2015.

Kartogram 12.4.

Zdroj: <https://mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/Dokumenty>



13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

13.1 A107 - OBJEKTY DŮLEŽITÉ PRO OBRANU STÁTU A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

Za výstavbu, provoz a údržbu objektů důležitých pro obranu státu odpovídají ministerstva a jiné ústřední správní úřady.

O hranici ochranného pásma rozhoduje ministerstvo obrany.

Součástí tohoto jevu jsou mimo ochranných pásem i zájmová území ministerstva obrany. V zájmovém území vymezeném Ministerstvem obrany lze v zájmu zajišťování obrany státu umístit a povolit stavbu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany, které je zároveň dotčeným orgánem při projednávání ÚPD řešící tato vymezená území.

13.2 A109 - VYMEZENÉ ZÓNY HAVARIJNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Jedná se o:

a) Území v okolí objektu nebo zařízení, v němž krajský úřad uplatňuje požadavky havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu.

b) Oblast v okolí areálu jaderného zařízení nebo pracoviště IV. kategorie (pracoviště s jaderným zařízením a pracoviště s úložištěm radioaktivního odpadu, které není jaderným zařízením), v níž se uplatňují požadavky na přípravu zavedení neodkladných ochranných opatření podle § 104 odst. 1 písm. a) atomového zákona, dalších opatření ochrany obyvatelstva v důsledku předpokládaného překročení referenčních úrovní a jiných opatření ochrany obyvatelstva.

Uvedený jev se v ORP Králíky nenachází.

13.3 A110A - OBJEKTY CIVILNÍ A POŽÁRNÍ OCHRANY

Objekty civilní ochrany:

- a) Stavby civilní ochrany určené k ochraně obyvatelstva při mimořádných událostech – stálé úkryty civilní ochrany v souladu s centrální evidencí u HZS kraje.
- b) Stavby civilní ochrany určené k ochraně obyvatelstva při mimořádných událostech – vybudované improvizované úkryty v souladu s evidencí u obcí.

Objekty požární ochrany:

- a) Sklady a zařízení Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR
- b) Požární stanice a zařízení HZS kraje
- c) Objekty jednotek sboru dobrovolných hasičů - poskytuje obec
- d) Další objekty a zařízení (např. koncové prvky varování a vyznění, místa poskytovatelů zdravotnických služeb [nemocnice i ZZS] podle „Traumatologického plánu“)
- e) Plochy pro jímání vody k hašení požárů

V území ORP Králíky se nachází stanice HZSK v Králíkách a stanice Sboru dobrovolných hasičů v Červené Vodě, Králíkách, Lichkově a Mladkově.

13.4 A112A - STAVBY DŮLEŽITÉ PRO BEZPEČNOST STÁTU A VYMEZENÍ ÚZEMÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI STÁTU

V Králíkách se nachází Obvodní oddělení Policie ČR.

14 LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Limity využití území, zobrazené ve výkresu limitů ÚAP ORP Králíky, významně ovlivňující využití území, vyplývají zejména z právních předpisů, správních rozhodnutí a nadřazené územně plánovací dokumentace.

V rámci ÚAP ORP Králíky jsou ve výkresu limitů využití území, zobrazeny:

1. LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, VYPLÝVAJÍCÍ Z NADŘAZENÉ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

Nadřazenou územně plánovací dokumentací pro SO ORP Karviná jsou Zásady územního rozvoje Pardubického kraje - Úplné znění po vydání Aktualizace č. 3, účinné ode dne 12. 9. 2020.

Limitem využití území v správním obvodu ORP Králíky jsou plochy a koridory pro veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření vymezené územně plánovací dokumentací.

2. LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, VYPLÝVAJÍCÍ Z PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A SPRÁVNÍCH ROZHODNUTÍ:

- ochrana kvality životního prostředí;
- ochrana přírody, krajiny, lesů
- ochrana zemědělského půdního fondu a investic do půdy za účelem zlepšení úrodnosti
- ochrana podzemních a povrchových vod

- ochrana obyvatelstva včetně ochrany před záplavami
- ochrana nerostného bohatství
- ochrana dopravní infrastruktury
- ochrana technické infrastruktury (zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, zařízení pro energetiku a spoje)
- ochrana nemovitých kulturních památek, území s plošnou ochranou a území s archeologickými nálezy

15 ZÁMĚRY NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

Ve výkresu záměrů jsou zobrazeny záměry vybrané z nadřazené dokumentace (ZÚR PK) a také další záměry - např. rozšíření vodovodní a kanalizační sítě, požadavky investorů apod.

Tabulka 15.1. Záměry na provedení změn v území

kód	název záměru	poznámka	obec
ZÁMĚRY ZÚR PK			
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA			
D24	silnice (návrh/VPS)		Červená Voda, Králíky
D28	silnice (návrh/VPS)		Králíky, Mladkov, Lichkov
D35	silnice (návrh/VPS)		Červená Voda
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA			
E03	transformační rozvodna (návrh/VPS)		Králíky
E03	vedení el. energie 110 kV (návrh/VPS)		Červená Voda, Králíky
PPO1	poldr, suchá nádrž (návrh/VPO)		Králíky
PPO2	poldr, suchá nádrž (návrh/VPO)		Králíky
ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY			
-	nadregionální biokoridor		Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	regionální biocentrum		Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	regionální biokoridor		Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
OSTATNÍ ZÁMĚRY			
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA			
-	vedení elektrické sítě VVN	ČEZ	Červená Voda, Králíky
-	vedení elektrické sítě VN	ČEZ	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	rozvodna	ČEZ	Králíky
-	distribuční trafostanice	ČEZ	Králíky
-	malá vodní elektrárna		Dolní Morava
-	plynovod VTL	GasNet	Červená Voda
-	plynovod STL	GasNet	Červená Voda, Králíky

kód	název záměru	poznámka	obec
-	kanalizační stoka	Obec Dolní Morava	Dolní Morava
REKREACE			
Z1	cyklotrasa	dálková cyklotrasa (Koncepte cyklo a in-line turistiky v PK)	Králíky, Lichkov, Mladkov
Z2	cyklotrasa	cyklotrasa Malá Morava - Jodlow, optimalizace trasy (Koncepte cyklo a in-line turistiky v PK)	Dolní Morava, Králíky
Z3	cyklostezka	cyklostezka Letohrad - Jablonné n. Orlicí - Králíky (Koncepte cyklo a in-line turistiky v PK)	Králíky, Lichkov, Mladkov
Z4	cyklostezka	cyklostezka Dolní Morava - Horní Morava, (Koncepte cyklo a in-line turistiky v PK)	Dolní Morava
ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚP)			
-	nadregionální biokoridor	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	regionální biocentrum	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	regionální biokoridor	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	místní biocentrum	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
-	místní biokoridor	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Králíky, Mladkov, Lichkov
ÚZEMNÍ ROZVOJ			
-	zastavitelná plocha	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Dolní Morava, Králíky, Lichkov, Mladkov
-	plocha přestavby	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Dolní Morava, Králíky, Lichkov, Mladkov
-	plocha změny v krajině	vydané (schválené) územní plány (obcí)	Červená Voda, Dolní Morava, Králíky, Lichkov, Mladkov

Tabulka 15.2. Požadavky na změnu územního plánu

Kód	Návrh	Současný stav
POŽADAVKY NA ZMĚNU ÚZEMNÍHO PLÁNU		
U1	Výstavba dřevěného přístřešku na uskladnění dřeva na topení a volné parkovací plochy.	Sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U2	Bydlení venkovského typu (BV). Důvodem požadavku je záměr stavby zahradní chatky a přístřešku na uskladnění dřeva.	Sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U3	Občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om). Důvodem požadavku je záměr výstavby agropenzionu formou rekonstrukce stávajícího objektu.	Sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs), bydlení venkovského typu (BV), krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt), sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp)

Kód	Návrh	Současný stav
POŽADAVKY NA ZMĚNU ÚZEMNÍHO PLÁNU		
U4	Smíšené obytné plochy – komerční (Sk)	Sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp).
U5	Smíšené obytné plochy – komerční (Sk)	Sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp).
U6	Rekreace - rodinná (Ri) - rozšíření stávající zastavitelné plochy Ri-26	Krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U7	Občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om) - rozšíření stávající zastavitelné plochy Om-13	Krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo)
U8	Bydlení venkovského typu (BV) – rozšíření zastavitelné plochy Bv-27 cca 2000 m2 sz. místní komunikace. O stejnou výměru bude stávající plocha Bv-27 zmenšena. Důvodem je vhodnější využití pozemků	Krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U9	Bydlení venkovského typu (BV). Důvodem požadavku je záměr výstavby 4 rekreačních objektů se zahradami. Chalupy budou sloužit ke krátkodobému pronájmu.	Krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo), Sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U10	Bydlení venkovského typu (BV). Důvodem požadavku je záměr výstavby 1 rekreačního objektu, který bude sloužit pro krátkodobý pronájem.	Sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp).
U11	Hromadná rekreace. Důvodem požadavku je záměr výstavby penzionu s restaurací a parkovišť	Krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo), Sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U12	Bydlení venkovského typu (BV)	Bydlení – městského typu rodinné (Bmr), Sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U13	Rekreace - rodinná (Ri)	Sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U14	Občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)	Bydlení venkovského typu (BV)
U15	Bydlení venkovského typu (BV)	Sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U16	Rekreace - rodinná (Ri)	Sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp), územní rezerva PÚR 2b pro funkci rodinné rekreace
U17	Rekreace - rodinná (Ri)	Sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp), územní rezerva PÚR 2b pro funkci rodinné rekreace
U18	Bydlení venkovského typu (BV)	Krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo)
U19	Rekreace - rodinná (Ri)	Krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U20	Sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)	Občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)
U21	rekreace - rodinná (Ri)	krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U22	změna hranic plochy bydlení	bydlení venkovského typu (BV) a krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U23	občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)	krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U24	občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)	krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U25	občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)	sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U26	prověřit možnosti budoucího využití areálu	občanské vybavení – veřejná infrastruktura (Ov)

Kód	Návrh	Současný stav
POŽADAVKY NA ZMĚNU ÚZEMNÍHO PLÁNU		
U27	malá rodinná farma – plochy zemědělské výroby, sklady zemědělské, zeleň	krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo)
U28	výstavba bytových domů včetně parkovacích a parkových ploch	výroba a skladování – drobná a řemeslná výroba (Vd)
U29	rekreace – rodinná (Ri) - stavba rekreačního domku na části uvedených pozemků	sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U30	rekreace – rodinná (Ri) - stavba menšího rekreačního domku	sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U31	krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo)	sídelní zeleň – přírodního charakteru (Zp)
U32	stavební parcela pro rekreační chalupu	krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo), územní rezerva PÚR 3 pro funkci bydlení venkovského typu
U33	parcela pro výstavbu rodinného domu - bydlení venkovského typu (BV)	krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U34	smíšené obytné plochy – komerční (Sk)	občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)
U35	vymezení plochy pro stavbu rodinného domu	sídelní zeleň – soukromá a vyhrazená (Zs)
U36	rozšíření plochy RI-11 - rodinná rekreace, příprava plochy staveb pro rodinnou rekreaci o výměře cca 4.000 m ²	krajinná zeleň – zemědělská – TTP (Nzt)
U37	ponechání stávajícího územního plánu, kvůli záměru výstavby rekreační chaty, rozšíření plochy k výstavbě chaty pro rekreaci	rekreace – rodinná (Ri), krajinná zeleň – lesní (NI)
U38	převedení parcel do průmyslové zóny z důvodu využití budov a pozemků k potřebám společnosti OMB composites EU a.s.	bydlení – městského typu rodinné (Bmr), dopravní infrastruktura – silniční (Ds), sídelní zeleň – na veřejných prostranstvích (Zv)
U39	občanské vybavení – komerční zařízení malá a střední (Om)	bydlení - venkovského typu (Bv), krajinná zeleň – zemědělská – orná půda (Nzo)
U40	vymezit v ÚP plochu specifickou (objekt těžkého opevnění důležitý pro obranu státu), parc. č. 2588, k.ú. Horní Lipka	
U41	vymezit plochu specifickou (objekt lehkého opevnění vz. 37 důležitý pro obranu státu), parc. č. 3426 k.ú. Horní Lipka	
U42	změna části bývalého areálu zemědělské výroby na areál lehkého průmyslu, navrhnout v ÚP vhodnější plochu SRZV	
U43	návrh plochy OV v ÚP Mladkov (objekt těžkého opevnění K-S-38)	
U44	úprava rozsahu plochy OV v ÚP Mladkov (objekt těžkého opevnění K-S-37)	
U45	Cyklostezka Červený Potok	

Kód = označení ve výkresu záměrů

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČOV	čistírna odpadních vod
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
CHKO	chráněná krajinná oblast
KES	koeficient ekologické stability
KPÚ	komplexní pozemkové úpravy
MŽP	ministerstvo životního prostředí
PLO	přírodní lesní oblast
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
TTP	trvalé travní porosty
ÚAP	územně analytické podklady
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚSK	územní studie krajiny
VD	vodní nádrž
VVN	velmi vysoké napětí
ZÚR	Zásady územního rozvoje